

Concept notulen

Jaar
Vergaderdatum
Publicatiedatum

OPENBARE VERGADERING PROVINCIALE STATEN VAN UTRECHT
2022
14 december 2022
26 januari 2022

Inhoudsopgave

Leden van de Provinciale Staten van Utrecht	3
Opening	4
Agenda 14 december 2022	5
Vragenhalfuur	7
Statenvoorstel Verordening kwaliteit uitvoering en handhaving omgevingsrecht provincie Utrecht 2023 (PS2022MM99)	9
Statenvoorstel Rapport Randstedelijke Rekenkamer Fietsbeleid (PS2022MM114)	9
Statenvoorstel Benoeming bestuurslid algemeen bestuur Recreatieschap Stichtse Groenlanden (PS2022BEM121)	10
Statenvoorstel Herbenoeming plaatsvervangend bestuurder RRK (PS2022BEM74)	10
Statenvoorstel Gedragscode agressieprotocol en protocol integriteitsschendingen politieke ambtsdragers (PS2022BEM130)	10
Statenvoorstel Beslissing op bezwaar A. Goldhoorn c.s.	15
Statenvoorstel Provinciaal lidmaatschap StatenlidNu (PS2022BEM83)	15
Statenvoorstel Slotwijziging 2022 (PS2022PS24)	24
Statenvoorstel Vaststelling van de tarieventabel behorend bij de Legesverordening provincie Utrecht 2018 per 1 januari 2023 (PS2022BEM113)	28
Statenvoorstel Inpassing uitbreiding hoogspanningsstation Kortrijk-Breukelen (PS2022MM113)	31
Statenvoorstel Verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley (PS2022RGW146)	33
Statenvoorstel Programma Toekomst N201, studiefase 3 (PS2022MM106)	41
Stemverklaringen	60

Stemming	62
Sluiting	64
Toezeggingen	66
Index	67

Leden van de Provinciale Staten van Utrecht

Aanwezig: mevrouw G. Bikker, Vijfheerenlanden (CDA), mevrouw T. De Boer, Utrecht (GroenLinks), mevrouw W. De Boer-Leijnsma, Eemnes (PvdA), de heer J. Breur, Veenendaal (SP), de heer mr. B.M.H. de Brey MBA, Doorn (VVD), mevrouw E. Brinksma, Leersum (GroenLinks), mevrouw F. Demir, Amersfoort (DENK), de heer R.G.J. Dercksen, Bosch en Duin (BVNL), de heer ing. B.C. van den Dikkenberg, Elst (SGP), de heer drs. E.H.R. Dinklo, Driebergen (JA21), de heer M.J. de Droog Msc RA, Utrecht (D66), de heer M.E.J. Eggermont, Utrecht (Socialisten Utrecht), mevrouw M. van Elteren, Woudenberg (GroenLinks), de heer Fiscalini, Maarssen (JA21), mevrouw J.C.A.M. van Gilse Bsc, Utrecht (VVD), mevrouw mr. N.M. Groen MA, Doorn (GroenLinks), mevrouw N. de Haan-Mourik, Amersfoort (ChristenUnie), de heer J.A. de Harder, Bunschoten-Spakenburg (ChristenUnie), de heer J. Hillaert, Veenendaal (GroenLinks), mevrouw W.M.M. Hoek, Vreeland (50PLUS), de heer V.C. Janssen, Amersfoort (VVD), mevrouw M. de Jong, Utrecht (GroenLinks), de heer dr. A.R.S. Karataş, Utrecht (GroenLinks), mevrouw H.J. Keller, Driebergen-Rijsenburg (Partij voor de Dieren), de heer drs. A.H.L. Kocken, Utrecht (VVD), mevrouw T. Koelewijn-Koelewijn RDM, Bunschoten (CDA), mevrouw N.A. Krijgsman, Utrecht (PvdA), mevrouw M. Lejeune-Koster, Linschoten (PvdA), mevrouw O. De Man, Zeist (VVD), de heer G. Mulder, Utrecht (PvdA), de heer ing. D.A. Oude Wesselink, Utrecht (GroenLinks), de heer P.D. Overkleef, Amersfoort (D66), mevrouw H.J. Rikkoert Msc, Utrecht (ChristenUnie), de heer A.G. van Schie, Utrecht (VVD), mevrouw M. Stegenga, Veenendaal (CDA), mevrouw mr. S.F. van Ulzen, Zeist (VVD), de heer C. Westerlaken, Lopik (CDA), de heer W.J.A. Weyers, Zeist (JA21), mevrouw ir. M. de Widt MPM, Utrecht (D66), de heer J.C. van Wijk, Zeist (JA21), de heer H. Wolting, Vijfheerenlanden (ChristenUnie).

Afwezig: de heer S.A. Berlijn, Utrecht (JA21), mevrouw E.J. Broere-Kaal, Soest (PVV), de heer drs. B.C. de Jager, Loenen (VVD), de heer drs. E.A. Kamp, Doorn (D66), de heer W. van der Steeg, De Meern (Partij voor de Dieren), mevrouw L.E. Veen, Utrecht (D66), mevrouw L.M. Welschen-van der Hoek, Zeist (CDA),

Aanwezig: gedeputeerden de heer ir. H.P. van Essen, Utrecht (Ruimtelijke Ontwikkeling, Omgevingsvisie, Energietransitie en Klimaat), mevrouw drs. W.R.C. Sterk, Utrecht (Natuur, Landbouw, Bodem & Water, Sport en Bestuur), de heer ir. R.G.H. van Muilekom, Amersfoort (Binnenstedelijke Ontwikkeling, Wonen, Cultuur en Gezonde leefomgeving), de heer R.C.L. Strijk, Utrecht (Financiën, Organisatie, Economie en Europa).

Afwezig: gedeputeerde de heer A.J. Schaddelee, Houten (Mobiliteit, Recreatie en Toerisme, Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, Communicatie en Participatie),

Statenbrede openbare vergadering op woensdag 14 december 2022

Statenvoorzitter: de heer mr. J.H. Oosters, Commissaris van de Koning

Plaatsvervangend statenvoorzitter: mevrouw H. Keller

Griffier: de heer R. Poort

Verslaglegging: mevrouw A. Smakman (Notuleerservice Nederland)

De **VOORZITTER** opent de vergadering om 10.32 uur.

1.

Opening

De **VOORZITTER**: Dames en heren, van harte welkom bij de vergadering van Provinciale Staten van Utrecht. Ik open de vergadering.

Dames en heren, onze vergadering zal vandaag niet bijgewoond worden door de leden Kamp, Veen, De Jager, Berlijn, Welschen en Van der Steeg. En de heren Dinklo en Kocken zullen later bij de vergadering aanschuiven. Meneer Dinklo heeft de vertraging ingelopen. Gefeliciteerd. Fijn dat u er bent.

De heer **DERCKSEN**: Voorzitter. Deze kant. Rechts.

De **VOORZITTER**: Ja.

De heer **DERCKSEN**: Mevrouw Broere is ziekjes. Misschien komt ze nog, maar voorlopig even niet.

De **VOORZITTER**: Waarvan akte, meneer Dercksen. Dank u wel.

Dames en heren, om 11.00 uur vanochtend, ongeveer 11.00 uur, zal de publieke tribune verder bezet worden door twee klassen van de middelbare school Muurhuizen uit Amersfoort. De leerlingen van het leerjaar vier van de mavo, die voor het vak maatschappijkunde onze statenvergadering zullen bijwonen voor een deel. Dus op het moment dat ze binnenkomen, zal ik ze nog eventjes van harte welkom heten.

Dames en heren, het is een bijzondere vergadering in vele facetten. Maar misschien is het wel het meest bijzonder dat twee van onze zeer gewaardeerde griffiemedewerkers voor het laatst bij deze vergadering aanwezig zullen zijn, in ieder geval ook acting aanwezig zullen zijn: Brent Wijshijer en Johan Dorst. Aan het begin van de vergadering wil ik namens u allen grote dank zeggen voor hun inbreng bij de griffie. Voor Brent en wat kortere periode, maar niet minder gewaardeerd, en voor Johan een wat langere periode met ook een heel markante en zichtbare rol naar uw Provinciale Staten toe. We gaan na deze vergadering, en ik zal straks bij de vaststelling van de agenda proberen een gedeelde prognose te maken van wanneer dat ongeveer zal zijn op deze dag, nog een feestelijk afscheid met elkaar organiseren voor Johan en voor Brent. Bij die gelegenheid zal de griffier Karin Peters ook Johan nog toe gaan spreken. Dus, ja, mocht hij al denken dat zijn beoordelingsgesprek nu zijn aanvang al had genomen: nee, dat gebeurt pas na de Statenvergadering. Dus dan kunnen wij horen wat de griffier tegen Johan wil zeggen. Vanzelfsprekend is er dan voor u allen gelegenheid om afscheid te nemen van deze twee gewaardeerde medewerkers.

Dames en heren, dat zijn de mededelingen die ik bij de opening heb en stel ik u voor om naar agendapunt twee te gaan.

2. Agenda 14 december 2022

De **VOORZITTER**: Dat is het vaststellen van onze agenda. We hebben de agenda aan u voorgelegd, vanmorgen met de fractievoorzitters besproken. Daar heb ik al aangegeven – en dat meld ik u nu ook maar plenair in de Staten – dat ik bij agendapunt acht en agendapunt negen het voorzitterschap zal overdragen van deze vergadering aan onze plaatsvervangend voorzitter mevrouw Keller. Sorry, negen en tien. Ja. Ja, mevrouw Keller schrok al dat ook het hamerstuk onder haar leiding zou- Dat ga ik nog doen en daarna draag ik de vergadering, het voorzitterschap, over, om het weer te hernemen bij agendapunt elf.

Ik kijk even of u kunt instemmen met de agenda. Meneer Dercksen, gaat uw gang.

De heer **DERCKSEN**: Ja, voorzitter, dank. We hebben op nummer tien het agendapunt staan over de Awb-commissie. De BVNL-fractie heeft advies ingewonnen bij dé autoriteit in het bestuursrecht in dit land, professor Elzinga. En die heeft vastgesteld dat wel degelijk een deel van het besluit appellabel is. Het lijkt mij dan ook verstandig dat we dat advies doorgeleiden naar de Awb-commissie met het verzoek daar nog eens naar te kijken en in overleg te treden ook met de bezwaarmaker om te kijken of daar op een juiste procedurele wijze mee kan worden omgegaan. Het is wat mij betreft ook helemaal geen links-rechts-discussie. Het is een discussie: hoe ga je om met bezwaarmakers? Er zijn al genoeg mensen in dit land die de overheid niet heel erg meer vertrouwen, dus laten we kijken of we de Awb-commissie zover kunnen krijgen om naar dit advies van professor Elzinga te kijken en vervolgens terug te komen met hun bevindingen. Dat zou mijn voorstel zijn.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Dercksen. Het is een voorstel van orde. Dus u stelt voor om agendapunt tien van de agenda af te voeren. Ik stel voor dat we eventjes kijken hoe de fracties daarover denken. GroenLinks.

Mevrouw **VAN ELTEREN**: Wat ons betreft kunnen we het er vandaag gewoon over hebben. Dat ligt gewoon op tafel. Dat het wat ons betreft vandaag gewoon behandeld kan worden.

De **VOORZITTER**: U wilt het behandelen. Ik kijk even naar de Partij van de Arbeid.

Mevrouw **LEJEUNE**: Wij willen het ook graag behandelen.

De **VOORZITTER**: Ja? Ik kijk even naar de fractie van DENK.

Mevrouw **DEMIR**: Ik kan meegaan met BVNL.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. D66.

De heer **OVERKLEEF**: Wij hebben geen bezwaar tegen het voorstel van de heer Dercksen.

De **VOORZITTER**: Dus u stelt voor om het van de agenda af te halen?

De heer **OVERKLEEF**: Ja.

De **VOORZITTER**: Oké, ja. ChristenUnie.

De heer **DE HARDER**: Wat ons betreft kunnen we het vandaag behandelen.

De **VOORZITTER**: Ja? Dank u wel. De VVD.

De heer **VAN SCHIE**: Wij steunen de heer Dercksen. Het is nog een beetje onduidelijk, juridisch. Better safe than sorry. Dan kan de bezwaarschriftencommissie misschien meteen een stukje over het eigen reglement meenemen in de beschouwingen, zoals ook ingebracht door de heer Goldhoorn. Dus steun voor de heer Dercksen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. JA21.

De heer **WEYERS**: Wij steunen het voorstel van de heer Dercksen. Dus van de agenda af.

De **VOORZITTER**: De heer Westerlaken.

De heer **WESTERLAKEN**: Voorzitter, dit is een ordevoorstel. Wij denken dat ordevoorstellen altijd serieus genomen moeten worden, maar hebben geen uitgesproken mening over dit ordevoorstel. Laat ik het zo formuleren: wij staan hier neutraal in. Dus dat betekent dat het wat ons betreft vandaag behandeld kan worden, maar-

De **VOORZITTER**: U legt zich erbij neer als een meerderheid van uw collega's zegt dat het niet het geval is.

De heer **WESTERLAKEN**: Precies.

De **VOORZITTER**: Ja. Nee, maar dan tellen we u wel mee met degenen die het vandaag willen behandelen.

De heer Van den Dikkenberg, SGP.

De heer **VAN DEN DIKKENBERG**: Voorzitter, wij steunen het ordevoorstel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. De heer Breur.

De heer **BREUR**: Dank u wel, voorzitter. Zorgvuldigheid gaat voor ons boven snelheid. Daarom kunnen wij het ordevoorstel steunen. Uit betrouwbare bron heb ik begrepen dat Socialisten Utrecht daar net zo over denkt.

De **VOORZITTER**: Dan kijk ik even naar de griffier, maar dan lijkt mij-

Mevrouw **KELLER**: Voorzitter?

De **VOORZITTER**: Sorry, mevrouw- Ik denk, ik doe het eens anders. Maar ja, dat- Mevrouw Hoek, en daarna-

Mevrouw **HOEK**: 50PLUS steunt het ordevoorstel van de heer Dercksen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Mevrouw Keller.

Mevrouw **KELLER**: Partij voor de Dieren steunt ook het ordevoorstel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan zegt de griffier dat er voldoende Statenleden het ordevoorstel van de heer Dercksen steunen. Dan gaat het nu van deze agenda af. Ik stel wel voor – de heer Dercksen noemt een bepaald procesvoorstel – dat de griffie nog even met een voorstel in uw richting komt hoe de behandeling van het voorstel dan kan worden hernomen, want ik kan nu niet helemaal overzien wat daar de juiste gang voor is. Maar het gaat nu van de agenda af. Ja, mevrouw Keller, dan wordt uw plaatsvervangend voorzitterschap weer wat korter.

Mevrouw **KELLER**: Ja, voorzitter, ik heb mijn eigen kuil ook gegraven, geloof ik. Dus akkoord.

De **VOORZITTER**: Precies. Dank u wel. Zijn er andere opmerkingen over de agenda? Nee? Dan kunt u instemmen met de agenda zoals vastgesteld en geamendeerd? Dat is het geval.

Dat betekent, misschien maar gelijk ook even deze agenda in acht genomen: ik verwacht dat wij na de lunchpauze, dus in de loop van de middag, de vergadering kunnen beëindigen met stemmingen. Dan stel ik ook voor om dan een aanvang te nemen met de feestelijkheden en de festiviteiten zoals zojuist door mij aangeduid. En dat het er nu dus naar uitziet dat het diner niet nu al in de pan hoeft, om het maar zo te zeggen. Dat is een conclusie die u onderschrijft? Ja, want daar willen we ook graag van tevoren even duidelijk over zijn, want anders gaan we eten verspillen. Ja? Dan proberen we de vergadering voor het einde van de middag af te sluiten. Mooi.

3.

Verslagen Provinciale Statenvergadering 9 en 16 november 2022

De **VOORZITTER**: Dames en heren, dan is aan de orde agendapunt 3, de verslagen van de Provinciale Statenvergadering van 19 en 16 november. U stemt daarmee in.

4.

Vragenhalfuur

De **VOORZITTER**: Dan is aan de orde agendapunt 4, het vragenhalfuur. Er zijn vragen aangekondigd vanuit de Partij van de Arbeid-fractie. Mevrouw Krijgsman gaat die stellen. Zij geeft er de voorkeur aan om dat vanachter haar tafel te doen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Krijgsman.

Mevrouw **KRIJGSMAN**: Ja, voorzitter, dank u wel. Vorige week zagen wij een brief van gedeputeerde naar minister Van der Wal. Daarin stond één zin die even onze wenkbrouwen deed fronsen. Die zegt, “Daarnaast wil ik u oproepen om duidelijkheid te verschaffen over de mogelijkheid een schot te plaatsen tussen ammoniak en stikstof”. En dat terwijl de Staten juist de vorige vergadering nog hadden gezegd, of nadrukkelijk hebben uitgesproken- We hebben een motie gehad: willen we een schot, ja of nee? Die motie is weggestemd. Voorzitter, dus de PvdA zou graag van GS en gedeputeerde willen horen hoe we ervoor gaan zorgen dat het geen wens is van de Staten om een schot te plaatsen tussen ammoniak en stikstof, want volgens ons kan dat namelijk wel zo geïnterpreteerd worden. En naast uiteraard natuurherstel en de PAS-melders vinden wij ook gewoon dat de woningbouw en de energietransitie niet verder op slot gezet moeten worden vanwege

stikstofuitstoot uit alle andere sectoren waar zij amper aan bijdragen. Voorzitter, daar wou ik het even bij laten. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Krijgsman. Dan kijk ik voor de beantwoording naar gedeputeerde mevrouw Sterk.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan gedeputeerde Sterk.

Gedeputeerde **STERK**: Ja, dank u wel, voorzitter. In de vorige PS-vergadering lag er een motie voor van de SGP om een schot te plaatsen tussen de NOx en de NH3. Daarvan heb ik toen de motie ontraden en hij is vervolgens niet aangenomen. Ik heb de motie ontraden, omdat ik heb aangegeven dat het niet iets is wat wij kunnen als GS. Daar is de discussie over gegaan en op basis daarvan hebben blijkbaar partijen hier in de Staten geoordeeld om niet voor deze motie te stemmen. Volgens mij hebben wij nog geen debat gehad over überhaupt of het wenselijk is om een schot te plaatsen of niet. Ik heb in dat debat ook verwezen naar een motie die in de Kamer is aangenomen, waarin is gevraagd om eens toe te lichten wat het nou zou kunnen betekenen, of het wenselijk is of niet en wat zijn nou de voors en tegens daarvan? En ik heb aangegeven dat ik daar op zich geïnteresseerd in zou zijn, omdat wij natuurlijk aan het zoeken zijn naar middelen om die stikstof in onze eigen gebieden te houden. Maar we hebben daarover dus nog geen debat gevoerd met Provinciale Staten en als GS hebben we daarover dus ook nog geen standpunt ingenomen. In diezelfde Provinciale Statenvergadering is er ook een andere motie aangenomen, waar ook de handtekening van de PvdA onder stond. Die spreekt uit dat het onwenselijk is dat het Rijk of andere overheidsinstanties ruimte opkopen buiten de provincie en de gebiedsprocessen om. Dat is voor mij ook reden geweest om de dag daarna contact te zoeken met de ministers en naar aanleiding daarvan heb ik een gesprek gehad met Rijkswaterstaat en met Schiphol om tot afspraken te komen over de processen die er gaan. Dat is ook de achtergrond geweest van de brief die ik u heb gestuurd. Daarin heb ik dus ook om duidelijkheid gevraagd over die mogelijkheid. Waarmee ik niet heb willen zeggen dat wij dat ook willen, maar ik denk dat het wel duidelijkheid geeft over wat we wel of niet kunnen in zo'n gebied.

Uw laatste vraag is of ik het ermee eens ben dat we woningbouw en energietransitie niet verder op slot moeten zetten vanwege de stikstofuitstoot uit alle andere sectoren. Het enige wat ik daarop kan zeggen is dat volgens mij de boel vooral op slot staat, omdat we de natuur nog steeds niet op orde hebben kunnen helpen en dat dat de allereerste noodzaak is die we met elkaar moeten realiseren. We hebben gezegd dat vervolgens ook zo snel mogelijk de PAS-melders gelegaliseerd moeten worden, omdat deze mensen al te lang wachten op een legale vergunning, die ze buiten hun schuld om nu op dit moment niet hebben. En dat het volgens mij de volgorde der dingen. Dat staat wat mij betreft los van de discussie of er nou wel of niet een schot geplaatst zou moeten worden.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Sterk. ik kijk even, mevrouw Krijgsman nog een laatste vraag. Gaat uw gang.

Mevrouw **KRIJGSMAN**: Ja, voorzitter, ik neem aan dat gedeputeerde ook breder kijkt naar aanleiding van die motie die we aangenomen hebben om de opkoop van boerderijen en dat soort dingen tegen te gaan dan alleen een schot, want Schiphol is namelijk ook gewoon grotendeels overheid. Dus er zijn heel veel meer mogelijkheden om die opkoop tegen te gaan dan alleen een schot. Daar gaat het dus ons om. Dat is echt alle mogelijkheden gaan onderzoeken om te kijken wat er mogelijk is.

Gedeputeerde **STERK**: Sterker nog, ik heb in het gesprek wat ik met Schiphol heb gevoerd het helemaal niet over een schot gehad, omdat, ja, dat ligt volgens mij op dit moment bij de Kamer om daar duidelijkheid over te krijgen. Met Schiphol ben ik vooral in gesprek van hoe informeren we elkaar en hoe kunnen we voorkomen dat de wens die Schiphol heeft door onze processen heen gaat lopen. Dat is het gesprek wat ik heb gevoerd. Ik heb morgen opnieuw een gesprek met de CFO van Schiphol daarover. En ja, dat is wat ik hierop zou kunnen antwoorden.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Sterk. En dank u wel, mevrouw Krijgsman.

De discussie wordt gesloten.

De **VOORZITTER**: Dames en heren, dan kom ik nu bij agendapunt 5. Dat is een hamerstuk. We krijgen een aantal hamerstukken. Ik heb vanmorgen met de fractievoorzitters afgesproken – opnieuw een experiment, kijken of deze goed uitpakt – dat de hamerstukken ook echt bij hamerslag wordt afgedaan. Mocht evenwel een van uw leden zeggen van, ik wil er nog kort iets over zeggen – bijvoorbeeld ‘ik word geacht te hebben tegengestemd bij dit hamerstuk’ – dan kan dat bij stemverklaring. Dus ik zal het voorstel aankondigen en dan even de zaal rondkijken of dat het geval is. En anders laat ik de hamer vallen en is het daarmee besloten en komt het dus niet meer terug bij de stemmingen. Wat belangrijk is, is in ieder geval dat als u de stemverklaring heeft afgegeven, dat dat in het verslag komt en daarvan dus ook later nazoekbaar is wat u gestemd hebt. Ja?

5.

[Statenvoorstel Verordening kwaliteit uitvoering en handhaving omgevingsrecht provincie Utrecht 2023 \(PS2022MM99\)](#)

De **VOORZITTER**: Dan beginnen wij met agendapunt 5, het statenvoorstel Verordening kwaliteit uitvoering en handhaving omgevingsrecht provincie. Utrecht. Daar stemt u mee in. Dank u wel.

Dit punt is gehamerd.

De voordracht wordt zonder discussie en hoofdelijke stemming goedgekeurd; de Provinciale Staten nemen mitsdien het besluit, vermeld onder PS2022MM99.

6.

[Statenvoorstel Rapport Randstedelijke Rekenkamer Fietsbeleid \(PS2022MM114\)](#)

De **VOORZITTER**: Agendapunt 6, statenvoorstel Rapport Randstedelijke Rekenkamer Fietsbeleid. Daar stemt u mee in. Dank u wel.

Dit punt is gehamerd.

De voordracht wordt zonder discussie en hoofdelijke stemming goedgekeurd; de Provinciale Staten nemen mitsdien het besluit, vermeld onder PS2022MM114

7.

[Statenvoorstel Benoeming bestuurslid algemeen bestuur Recreatieschap Stichtse Groenlanden \(PS2022BEM121\)](#)

De **VOORZITTER**: Agendapunt 7, statenvoorstel Benoeming bestuurslid algemeen bestuur Recreatieschap Stichtse Groenlanden. Daar kunt u mee instemmen. Dank u wel.

Dit punt is gehamerd.

De voordracht wordt zonder discussie en hoofdelijke stemming goedgekeurd; de Provinciale Staten nemen mitsdien het besluit, vermeld onder PS2022BEM121.

8.

[Statenvoorstel Herbenoeming plaatsvervangend bestuurder RRK \(PS2022BEM74\)](#)

De **VOORZITTER**: Dan agendapunt 8, het statenvoorstel Herbenoeming plaatsvervangend bestuurder Randstedelijke Rekenkamer. Daar kunt u mee instemmen? Dank u wel.

Dit punt is gehamerd.

De voordracht wordt zonder discussie en hoofdelijke stemming goedgekeurd; de Provinciale Staten nemen mitsdien het besluit, vermeld onder PS2022BEM74.

De **VOORZITTER**: En dan wil ik graag mevrouw Keller vragen om mijn plek in te nemen voor het volgende agendapunt.

Voorzitter: mevrouw Keller.

9.

[Statenvoorstel Gedragscode agressieprotocol en protocol integriteitsschendingen politieke ambtsdragers \(PS2022BEM130\)](#)

De **VOORZITTER**: We zijn toegekomen aan agendapunt 9, het statenvoorstel Gedragscode agressieprotocol en protocol integriteitsschendingen politieke ambtsdragers. Het is een klein debat. We hebben niet van iedereen de woordvoering op gekregen, maar ik ga de partijen even langs en dan kijken we of er woordvoering is.

GroenLinks. Geen woordvoering.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer De Brey.

De heer **DE BREY**: Ja, ik zal dat doen. Ik heb namelijk toch nog wel een vraag. Tijdens de commissiebehandeling heeft de VVD vragen gesteld over de molestverzekering. Dat gaat over het agressieprotocol. Bijvoorbeeld dat als Statenlid je auto in de fik gestoken wordt of een steen door de ruiten krijgt. Dat levert nog wel eens gedoe op met je normale verzekering. Daarom wilden wij graag weten of alle Statenleden en bestuurders verzekerd zijn via de provincie. Daar was toen wat onduidelijkheid over. Ik wilde vragen aan de commissaris of hij inmiddels een nieuwe stand van zaken heeft en welke handelingen hij naar aanleiding daarvan gaat nemen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Weyers.

De heer **WEYERS**: Dank, voorzitter. We hebben alleen de korte opmerking dat het een belangrijk thema is. Het is wel wat een uitgerekt onderwerpen geworden. Het is goed uitgewerkt of nogal breed uitgewerkt. Het gaat steeds om grensgevallen: wanneer is er nou wel of niet- Woorden, gedrag, en noem het maar op. Daar kom je nooit helemaal uit. Maar het alternatief is dat je helemaal niets zou hebben wat richting geeft en dat lijkt ons ook niet de oplossing. Dus wij steunen dit voorstel. Dank u.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. CDA, geen woordvoering?

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer De Droog.

De heer **DE DROOG**: Voorzitter, kort. Met het risico natuurlijk dat ik ook weer wat herhaal uit de commissie. Het is gewoon belangrijk dat we met elkaar hier wat basisafspraken over hebben en dat we vervolgens ook daar vorm aan geven in de praktijk. In de commissie hebben we het er ook over gehad. De commissaris heeft daar ook aangegeven nadrukkelijk er in de komende periode een agenda voor te hebben om daar samen aan te blijven werken. Uiteindelijk gaat dit vraagstuk natuurlijk niet over wat er op papier staat, maar hoe wij dat samen in de praktijk vormgeven. Ik denk dat dit weer een prima basis kan geven. Dus wij zullen instemmen met deze voorstellen.

De **VOORZITTER**: PvdA? Geen woordvoering.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw De Haan.

Mevrouw **DE HAAN**: Dank u wel, voorzitter. In de commissie heeft onze fractie al het belang verwoord van dit onderwerp en hebben we onze waardering uitgesproken over de invulling en de inrichting van het proces in de aanloop hiernaartoe. De stukken bevatten enerzijds heel concrete handvatten, inbedding van procedures en protocollen. En onze fractie hecht waarde aan een agressieprotocol – spijtig dat het nodig is – maar wat ons in onveiligheid bescherming biedt om ermee voor de dag te komen. Anderzijds, integriteit laat zich niet vangen in een onderzoek hier, een training daar, een advies zus of een rapport zo. Dat leidt niet tot een integere organisatie. Behoorlijk bestuur gaat over het naleven van wetten en regels, maar vooral over de vraag hoe keuzes tot stand komen. Daarom gaat het over de dialoog en de kritische tegenspraak, juist wanneer niet iedereen het met elkaar eens is. Daarom zien we de vaststelling van deze stukken vandaag niet als eindpunt, maar eerder als startpunt. We moeten proactief op integriteit focussen en serieuze constante en consistente aandacht geven aan de cultuur binnen de organisatie. Dat is wat de ChristenUnie van belang vindt. Werk maken van reflectie in PS-GS en in de ambtelijke organisatie. En onze fractie noemt in dit verband nog moreel beraad als instrument. Het legt de nadruk op het gezamenlijk beraad over morele zaken en de bereidheid en de bekwaamheid om morele discussies met elkaar te voeren. Het gaat over reflectie over dilemma's en het afwegen van keuzes. Dat is ook in het voortraject, maar veel belangrijker dan een eindfase, werken aan integriteit, in de hoop dat kwade dagen zoveel als mogelijk vermeden worden. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Dercksen.

De heer **DERCKSEN**: Ja, ik zou dat eigenlijk gewoon het liefst vanaf het spreekgestoelte doen. Kan dat?

Ja, voorzitter, want ik vind het eigenlijk een heel belangrijk onderwerp. Het is natuurlijk goed om na te denken over hoe we omgaan met bedreigingen en erger. Het is ook goed om opmerkzaam te zijn, daar waar het gaat over het verstrengelen van belangen, om maar eens wat te noemen. En we zullen natuurlijk dan ook dit voorstel steunen. Maar ik wil daar wat over zeggen, omdat het wringt. Het is een dode letter. Want hoe zullen mensen van buiten deze provinciale bubbel kijken naar een integriteitsprotocol als je slachtoffer bent van de toeslagenaffaire? Als je in Groningen zit te wachten al een eeuwigheid op een schadevergoeding? Als onze minister-president zijn sms'jes wist en een andere minister ze niet vrij wil geven. Wat hebben we dan aan een integriteitsprotocol? Als je kijkt in het woordenboek bij 'integer', dan staat er ook dat je niet liegt. Nou ja, ik weet het niet, maar dan kunnen tal van democratische huizen in dit land al zo'n beetje gesloten worden, want dat gebeurt natuurlijk aan de lopende band.

Dus ik wil u een spiegel voorhouden. En ook dit provinciehuis speelt dit natuurlijk een rol. Wij proberen boeren van hun land af te jagen met modellen, waarvan zelfs de auteur van die modellen zegt: daarvoor zijn ze niet geschikt. Hoe integer is dat dan? Hoe integer is het als de Randstedelijke Rekenkamer je vraagt naar de processen bij de kavels in Den Dolder als je daar een verhaallijn afspreekt? We hebben hier wel een integriteitsprotocol, maar tegen de Rekenkamer werd gelogen. Wat hebben we dan aan een integriteitsprotocol?

En daarom, voorzitter, wilde ik hier daar toch even over spreken. Misschien kunnen we in plaats van artikel 1 van de Grondwet beneden aan de muur – want klaarblijkelijk geldt dat niet voor tal van politici; die hebben andere rechten dan gewoon een burgers klaarblijkelijk – kunnen we daar niet beter gewoon een spiegel ophangen, zodat politici naar zichzelf kunnen kijken en zichzelf kunnen afvragen: hoe vinden we zelf dat het gaat? Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Partij voor de Dieren heeft geen woordvoering op dit onderwerp. SP? Nee. SGP? Ook geen woordvoering?

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Hoek.

Mevrouw **HOEK**: Ja, dank u, voorzitter. 50PLUS heeft al eerder de waardering uitgesproken voor de 3 drie documenten. We hebben natuurlijk ook meegedaan in de sessies. Ja, informatief, gewoon heel goed. Ik zou alleen willen opmerken, 50PLUS, om het breder te trekken. Namelijk, kan dit ook niet uitgezet worden binnen alle gemeenten? Want iedere gemeente, en sommigen hebben bijna helemaal niets op dit gebied en sommige iets op dit gebied. En eigenlijk vindt 50PLUS wat nu voor ons ligt zo overstijgend, dat ik ervoor zou willen pleiten om dat te verspreiden over de gemeenten. En of misschien de commissaris bij een overleg met alle burgemeesters wil kijken- Want die hebben vaak dit allemaal in hun portefeuille zitten. Ik heb het zelf al doorgestuurd, maar het zou veel beter zijn natuurlijk als het vanuit de provincie gewoon uitgezet wordt. Er gebeuren ook wel zaken die soms, ja, vermengd zijn met de gemeentezaken en provinciale zaken. Dus breder trekken. Dat is nog het advies van 50PLUS wat wij willen meegeven. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Hoek. DENK, mevrouw Demir? Nee? Dan geef ik het woord aan de heer Oosters.

De **COMMISSARIS VAN DE KONING**: Nu ik de kans krijg, ga ik ook achter het spreekgestoelte staan.

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Dank voor de brede steun die blijkt voor dit voorstel. Dat is wat mij betreft ook heel erg belangrijk, dat wij samen – althans, zo leid ik het een beetje af uit uw inbreng – kunnen instemmen met de voorstellen zoals ze nu zijn

voorgelegd en ook tot stand zijn gekomen in de interactieve gesprekken ook met uw Staten over wat wij op deze verschillende onderdelen, allemaal rakend aan het vraagstuk van integriteit, met elkaar zouden willen vastleggen en ook met elkaar zouden willen afspreken. Dus daar ben ik heel erg blij mee en ook dankbaar voor dat dat zo is gelopen. Ook veel dank aan de medewerkers die daar hard aan gewerkt hebben.

Ik ben het eens met mevrouw De Haan en de heer De Droog die zeggen van, en meneer Dercksen zegt dat ook, ja, papier is geduldig; laat het geen dode letter worden. Laten we met elkaar over dit vraagstuk met enige regelmaat in gesprek blijven. Dat is ook precies de bedoeling. Het kader is geschetst. Maar het is echt de bedoeling dat we met u, maar straks ook met de nieuwe Provinciale Staten, dit vraagstuk levend houden door daar met elkaar het gesprek over aan te gaan. Ook dingen met elkaar te toetsen in specifieke gevallen, maar ook af en toe de tijd en de ruimte te nemen om daar onderling met elkaar over te praten, maar ook samen met het college van Gedeputeerde Staten en samen met de organisatie. Want uiteindelijk, en dat is ook prachtig, vind ik, spreken wij nu gedragsregels af, een integriteitscode af, een protocol af, die voor alle politieke ambtsdragers hetzelfde is. Dus daar zit geen onderscheid in. Dat geeft ook een goede basis om met elkaar dat gesprek te voeren. Een moreel beraad, noemt mevrouw De Haan het. Ja, ik denk het ook: in heel veel gevallen is het niet zwart of wit, maar gaat het erom van, hoe sta je in dit soort kwesties. Dan kan je ook heel veel van elkaar leren, heb ik altijd ervaren, als je met elkaar in gesprek gaat. Dus dat is heel plezierig.

Meneer Dercksen, ja, ik denk dat hij raakt aan iets wat we natuurlijk ook allemaal ervaren actief zijnde in het openbaar bestuur, dat persoonlijke integriteit natuurlijk heel erg belangrijk is, maar dat in de oordeelsvorming in bijvoorbeeld Provinciale Staten of in het Parlement ook zaken gebeuren vanuit politieke motieven, waarvan je kan zeggen van, nou ja, is dit nou ook zuiver integer of zijn hier toch geen belangen die met elkaar strijden? Kijken we wel voldoende daarbij, als politieke ambtsdragers, in de spiegel? Dus dat ben ik zeer met hem eens. Het is natuurlijk wel zo, en ik nodig u daar ook van harte toe uit, en ik geloof ook dat de sfeer in onze Provinciale Staten zo is, dat op het moment dat wij vinden dat een van ons of een van onze leden zich daar op een of andere manier toch op glad ijs gaat begeven, dat we mekaar daar wel op aanspreken. Dat kan gewoon in het politiek debat. Uiteindelijk legt hier eenieder verantwoording af. Dat doet GS aan u als Provinciale Staten, maar u doet dat ook onderling naar elkaar over wat er in deze zaal gezegd en besloten wordt. En ja, op het moment dat daar aarzeling of twijfel bij zit, maak het bespreekbaar. Uiteindelijk kunt u altijd als Provinciale Staten, zeker als het politieke kwesties zijn – de heer Dercksen raakt er een aantal aan uit de vorige periode – ja, kunt u met elkaar daar een oordeel over vormen of het gedrag van een van ons in dat opzicht juist is geweest of dat daar een politiek oordeel over geveld moet worden. Dus ik nodig u daartoe uit. Deze codes, die geven in ieder geval de gelegenheid om met elkaar daarover in gesprek te gaan.

De heer **DE DROOG**: Ja, voorzitter, dank. Ook een stukje bijval ten aanzien van ook wat de heer Dercksen zojuist ook brengt. Dat is belangrijk dat we in de reflectie niet alleen meenemen wat wij persoonlijk doen, maar dat we ook de reflectie met elkaar pakken hoe wij als instituut of als Provinciale Staten en als Gedeputeerde Staten hier opereren, zodanig dat wij komen tot integere besluitvorming. Die reflectie is altijd wat lastiger in te bakken. Dat kun je doen met een moreel beraad langs het debat. Je zou ook met elkaar – Dat is een advies, hoor, voor de komende periode: neem het mee als vraag richting het Reglement van Orde. Ik heb dat deze periode ook een paar keer geprobeerd. Maar je moet ook in het Reglement van Orde voldoende ruimte inbakken om met elkaar de vergadering zo te maken dat we de rust en reflectie hebben om te bepalen van, komen we nou ook daadwerkelijk op deze wijze tot een besluitvorming waarbij we achteraf zeggen, ja, dat was eigenlijk gewoon een goede besluitvorming, want dan

zijn alle vragen op een goede manier afgehecht. En ik heb nog weleens het gevoel dat af en toe wat gehaast gaat. Misschien is daar meer mogelijk om dat in de komende periode beter te gaan doen.

Dank u wel. Ja, meneer De Droog u trekt het wat breder naar ook het functioneren van Provinciale Staten. Weet – dat heb ik vanmorgen ook met de fractievoorzitters nog even besproken – dat wij vanuit deze Provinciale Staten nog een soort overdrachtsdocument willen opstellen naar de nieuwe Provinciale Staten. Dan gaat het over vraagstukken rond het Reglement van Orde, maar ook gaat het over de manier waarop wij vergaderen, over de cultuur en dat soort zaken. Wij hopen dat document te kunnen vaststellen in de laatste Statenvergadering, zodat het meegegeven kan worden aan de nieuwe Provinciale Statenvergadering.

De **VOORZITTER**: Er was nog vanuit de VVD vragen over de molestverzekering.

De **COMMISSARIS VAN DE KONING**: Ik zie meneer De Droog alweer, want-

De **VOORZITTER**: Hem zag ik even niet staan. Meneer De Droog.

De heer **DE DROOG**: Niet als een soort van protest hier, hoor, maar meer als zijnde van goed om te horen dat dat eraan komt en weet mij te vinden. Ik ben aan alle kanten bereid om daarover mee te denken.

De **COMMISSARIS VAN DE KONING**: Dank u wel. Ja, ik was nog niet klaar inderdaad, voorzitter.

Mevrouw Hoek, ook met haar ben ik het eens. Onze nieuwe documenten, met name het agressieprotocol, is ook wel nieuw voor veel gemeenten. Weet dat ik daar al met 26 burgemeesters over in gesprek ben, wat dat kan betekenen, de weerbaarheid van het bestuur in algemene zin. Daar kan ook ons voorbeeld helpen bij gemeenten om zelf beleid daarop te formuleren. Ik zal ook de provinciesecretaris vragen om in haar kring van gemeentesecretarissen de documenten aan te bieden eventueel voor gebruik in de eigen gemeente.

En dan kom ik inderdaad tot slot bij de heer De Brey, die inderdaad in de commissie al de vraag over de molestverzekering heeft gesteld. Om daar wat preciezer over te zijn, is dat wij een molestverzekering voor Statenleden niet hebben. Wij hebben inmiddels ook nagegaan dat één provincie iets in dat kader lijkt te hebben geregeld, maar de overige provincies niet, omdat er ook wel een discussie is of het zich voldoende verhoudt met ons rechtspositiebesluit wat voor u geldig is; of dat het tot uw eigen verantwoordelijkheid hoort. Om daar maar even het bruggetje te maken naar de ongevallenverzekering. Dat is een andere. Een ongevallenverzekering wordt niet voor Statenleden afgesloten, omdat in artikel 2.1.9 van uw Rechtspositiebesluit staat dat u een jaarlijkse vergoeding ontvangt voor het zelf organiseren van zo'n verzekering; voor die ongevallenverzekering, maar eventueel ook voor een molestverzekering. Ik denk wel dat de heer De Brey aan een actualiteit raakt. Helaas een vervelende actualiteit dat, nou ja, er ook rond schade aan eigendommen er misschien wel een bepaalde dreiging kan ontstaan dat dat daadwerkelijk gaat gebeuren. Dus het is wel belangrijk om ook in de volgende statenperiode daar met elkaar het overleg over voort te zetten. Ik weet dat StatenlidNu – dat is geen commercial met het oog op het volgende agendapunt – in overleg is met het ministerie van Binnenlandse Zaken om in den brede de voorwaarden, waaronder politieke ambtsdragers – in uw geval Statenleden – hun werk kunnen doen, te beschouwen. Dan gaat het over de ondersteuning, gaat het over de fractieondersteuning bijvoorbeeld, maar dan gaat het ook over dit soort verzekeringskwesties. Dus ik zal ook nog met de voorzitter van StatenlidNu aangeven dat wij zeer geïnteresseerd zijn in de vorderingen van de discussie daarover en misschien te

zijn tijd u een voorstel kunnen voorleggen om zoiets voor onze Statenleden ook te regelen.

De **VOORZITTER**: Meneer De Brey, ik zie u wat bedenkelijk kijken. Heeft u nog een vraag, opmerking? En daarna mevrouw Hoek.

De heer **DE BREY**: Ik denk dat het heel belangrijk is, en dat het misschien, ja, iets is wat afspeelt in een dode hoek van het Statenlid zijn, want je wil juist iets goeds doen voor de provincie en je denkt bij aanvang niet meteen aan het afsluiten van een molestverzekering. Dus dat zou heel goed zijn om dat in ieder geval naar voren te brengen als iets van eigen verantwoordelijkheid, maar misschien juist, helaas, door de agressie die plaatsvindt ook wel een collectieve verantwoordelijkheid voor politici. Ik weet niet precies hoe dat in de Tweede Kamer is geregeld of gemeenteraadsleden. Maar dat kan wellicht analoog geregeld worden. Dus ga vooral wat mij betreft in gesprek met het ministerie van BZK om hier een duidelijk lijn in te zetten. Dank u wel.

Mevrouw **HOEK**: Ja, dank u, voorzitter. Ik heb nog een korte vraag. Als molest plaatsvindt in samenhang met het statenwerk en er is geen verzekering afgesloten, is er dan wel een mogelijkheid voor juridische ondersteuning vanuit de provincie eventueel?

De **COMMISSARIS VAN DE KONING**: Wij zijn er ook, en zeker ook de griffie, om u als Statenlid natuurlijk altijd te helpen bij ook vragen waar je op voorhand van denkt, nou, die zullen niet direct aan de orde zijn. Dus in algemene zin zouden we u willen helpen. Tegelijkertijd, en daarom heb ik dat Rechtspositiereglement ook aangehaald, daar is natuurlijk over nagedacht, krijgt u een vergoeding om uzelf als Statenlid bijvoorbeeld te verzekeren of van juridische bijstand te laten voorzien om uiteindelijk uw werk zo goed mogelijk te kunnen doen. Dus ja, als het gaat om van nou, u zit plotseling met een heel ingewikkelde vraag, vanzelfsprekend is de griffie of de statenorganisatie bereid om u op weg te helpen. Maar Als het echt om juridische bijstand gaat, bijvoorbeeld het inschakelen van een advocaat of anderszins, ja, dan, op grond van uw Rechtspositiereglement moet u dat dan zelf bekostigen.

De **VOORZITTER**: Volgens mij zijn alle vragen gesteld, opmerkingen gemaakt en vragen beantwoord. Dank u wel. Ik geef de voorzittershamer weer over aan de heer Oosters. We gaan door naar het volgende agendapunt.

Voorzitter: commissaris van de Koning.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Keller, dank u wel.

10.

[Statenvoorstel Beslissing op bezwaar A. Goldhoorn c.s.](#)

Dit punt is (van de agenda) afgevoerd.

11.

[Statenvoorstel Provinciaal lidmaatschap StatenlidNu \(PS2022BEM83\)](#)

De **VOORZITTER**: Dames en heren, dan komen wij bij agendapunt 11, het statenvoorstel Provinciaal lidmaatschap StatenlidNu. Ik wilde even mevrouw De Man en mevrouw De Widt vragen om achter de colleegetafel plaats te nemen, omdat zij vragen uit uw midden zullen beantwoorden.

Dank u wel.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Groen.

Mevrouw **GROEN**: Ja, dank u wel, voorzitter. Aan de indieners – ik dacht dat jullie ook nog wat gingen zeggen, dus daar was ik even op aan het wachten – dank voor het voorstel. Toevallig ben ik een van de acht Statenleden-

De **VOORZITTER**: Sorry, mevrouw Groen, ik moet u even onderbreken. Het spijt me. Ik heb iets over het hoofd gezien, want u, als initiatiefnemers, hebt eerst de gelegenheid om het voorstel nog toe te lichten. Ja? U mag dat vanzelfsprekend achter het spreekgestoelte doen. Dat voelt heel goed, heb ik net ervaren.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw De Widt.

Mevrouw **DE WIDT**: Voorzitter, dank u wel. Het doel van dit initiatiefvoorstel is om de provincie Utrecht aan te laten sluiten bij StatenlidNu. Wij onderstrepen vandaag graag nog het warme pleidooi dat we in de commissievergadering hielden. De vereniging StatenlidNu werkt aan belangenbehartiging, deskundigheidsbevordering en de onderlinge contacten tussen Statenleden voor alle provincies. In de 5,5 jaar dat de vereniging bestaat, heeft die een aanzienlijke ontwikkeling doorgemaakt en levert op alle genoemde gebieden een stevig en interessant pakket. Als de provincie Utrecht ook lid is, dan kunnen alle Staten- en commissieleden die dat willen, gebruik maken van alle diensten en faciliteiten van StatenlidNu. Dat is inclusief de fractieondersteuners. Op dit moment zijn alleen Gelderland en Utrecht niet als provincie vertegenwoordigd. Het zou Utrecht sieren om zich aan te sluiten en laat Utrecht dan bovendien niet de hekkensluiter zijn. Het spreekt voor zich dat het de vereniging ook sterker maakt als alle provincies meedoen.

in de commissie op 30 november is uitgebreid van gedachten gewisseld over een ongewenste verplichting van een gezamenlijk lidmaatschap. En op dit punt is het initiatiefvoorstel door ons aangevuld. Volgens de statuten van de vereniging is een provinciaal lidmaatschap niet verplichtend voor alle individuele Staten- of commissieleden. Dit is geregeld in artikel 3 lid 3. Degenen die geen lid willen zijn, kunnen dat kenbaar maken. De griffie zal bij alle mutaties van in- en uitstromende Statenleden nauwkeurig dit bijhouden. Dus als Utrecht lid wordt van StatenlidNu, dan is dit niet automatisch verplichtend voor alle Statenleden. Bijvoorbeeld in Noord-Brabant en Groningen zijn er Statenleden die individueel van een lidmaatschap hebben afgezien.

Voorzitter, tenslotte nog een verheldering over de term beroepsvereniging. Er waren tijdens de commissiebesprekingen vraagtekens bij die specifieke status. De verklaring hiervoor is dat in het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers is opgenomen dat er recht is op vergoeding van de contributie voor een beroepsvereniging. Dat is waarom dat geworden is.

Tot zover de toelichting. We zijn benieuwd of de Statenleden nog vragen hebben. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw De Widt. Dan kom ik alsnog bij mevrouw Groen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Groen.

Mevrouw **GROEN**: Ja, dank u wel, voorzitter. Toch eerst even van jullie horen. Heel fijn. Dank je wel. Vooral, omdat het eigenlijk ook alle dingen opnoemde waar wij nog onduidelijkheid over hadden.

Zoals ik al zei, toevallig ben ik een van de acht leden die al wel lid is van StatenlidNu, maar dan individueel. Het is voor GroenLinks volledig helder dat de vereniging van grote inhoudelijke meerwaarde is voor Statenleden. Wij zijn dan ook van mening dat het goed is om deze organisatie structureel te ondersteunen in het werk wat zij doen. Dat kan het eenvoudigst met een collectief lidmaatschap. Gelet op de aanvulling die jullie nu net hebben gedaan en het feit dat de griffie ook bereid is om heel goed bij te houden wie er dan niet lid wil worden – want vrijheid van vereniging is ook wel degelijk heel belangrijk – kunnen wij instemmen met jullie voorstel.

De heer **EGGERMONT**: Ja, ik heb een vraag. Ik wil mevrouw Groen feliciteren met haar lidmaatschap. Het lijkt me mooi dat ze ergens lid van is. Maar wat is nou precies de reden voor u dat dit orgaan lid moet zijn? Want daar gaat het uiteindelijk dit besluit over. Wat maakt nou dat dit orgaan uiteindelijk lid moet zijn? Want alle mensen hier kunnen, net zoals u- Waarom komt u niet gewoon met een campagne om zoveel mogelijk mensen lid te maken van uw vereniging? Waarom moeten we hier eigenlijk over beslissen?

Ja, volgens mij heb ik dat net ook aangegeven. Ik denk dat het ook een goede vraag is voor de indieners, maar die kunt u in uw eigen tijd stellen. Wij zijn van mening dat dat StatenlidNu van grote inhoudelijke meerwaarde is, wat ik al zei, en structureel ondersteuning verdient ook vanuit Utrecht. Dat kan eigenlijk vooral met deze bijdrage, want dat is hoe het dan geregeld is. Jullie kunnen afzien van het lidmaatschap. Eenieder kan afzien van het lidmaatschap als je dat wil. Daarmee zien wij geen bezwaar tegen toetreding van dit orgaan tot dat maatschap.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Groen. Dank u wel, meneer Eggermont.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer De Brey.

De heer **DE BREY**: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik ben het helemaal eens met mevrouw Groen in deze kwestie van samen uit, samen thuis, en als je echt de kont tegen de krib wil gooien, dan word je bijgehouden door de griffie en dan word je niet lid. Een opt-in beweging. Dus wij zullen het voorstel steunen.

De heer **EGGERMONT**: Wat zei u nou? Wat zei de heer De Brey nou, voorzitter? Een opt-in, dat lijkt ons juist een ontzettend goed idee. Laten we dat doen. Laten we dus dit voorstel dus gewoon weghalen en iedereen het recht geven op een opt-in. Dat zou prachtig zijn. Is de heer De Brey dat met mij eens?

Ja, ik heb net gezegd: laten we gewoon samen uit, samen thuis doen en als je de kont tegen de krib wil gooien, dan doe je niet mee; en dat wordt bijgehouden door de griffie.

De **VOORZITTER**: Goed, dank u wel. Meneer Dercksen heeft ook een vraag voor meneer De Brey of voor meneer Eggermont?

De heer **DERCKSEN**: Nee, voor de heer De Brey, het wordt alleen een beetje een onhandige figuur zo, want dan moet ik die kant op kijken.

De heer **DE BREY**: Ik verwacht ook wel een huppeltje van de heer Dercksen.

De heer **DERCKSEN**: Vanavond, Baerte. Ik zou eigenlijk aan de heer De Brey willen vragen: wat vindt u er nou van dat een socialist – in hart en nieren, volgens mij zelfs – liberaler blijkt te zijn dan de VVD?

Ja. Tijdens de commissievergadering had ik me zelfs al betiteld als een somscommunist en dat vond ik prijzenswaardig. Nee, natuurlijk moet je altijd wel een keuze hebben. Aan de andere kant doe je als collectiviteit, als Staten met zijn allen – we hebben het net eventjes gehad over zo'n molestverzekering – ja, soms is het gewoon handiger om eventjes als groep op te treden. En daarbij heb ik ook dat – dat is nadrukkelijk ook aangegeven net door de indieners – als je echt niet mee wil doen, dan kan je dat aangeven en dan hoef je niet mee te doen. Volgens mij is dat ook hartstikke liberaal en socialistisch en zijn dat helemaal geen politiek ideologische denklijnen hierbij. Het is gewoon een praktisch voorstel van een vereniging die ons kan helpen onze functie beter uit te oefenen.

De **VOORZITTER**: Goed, dank u wel, meneer De Brey.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Weyers.

De heer **WEYERS**: Ja, waarin een kleine provincie groot kan zijn en moedig weerstand biedt. Dit is een fraai voorbeeld daarvan. Dat sterke Statenleden – wat zijn dat trouwens – bijdragen aan een beter functioneren van de provinciale democratie is natuurlijk een open deur, maar daar opent het statenvoorstel mee. Of het verplicht lidmaatschap van StatenlidNu hieraan bijdraagt, dat moet eigenlijk eenieder voor zich maar uitmaken. Het feit dat je kwantumkorting krijgt en de meeste provincies dit reeds doen, vinden wij geen reden om er in Utrecht dan ook maar toe over te gaan. En meestal is forse groepskorting meer een indicatie van te weinig belangstelling. 'Op vrijwillige basis' staat in het voorstel, zijn nu vijftien procent van onze huidige Statenleden – ik meen acht – lid, en dat zegt genoeg. Ook de regel 'inschrijving automatisch, tenzij je een gemotiveerd bezwaar hebt', vindt mijn fractie principieel onjuist. Nogmaals, wij zien meer in een vrijwillig lidmaatschap. En voorzitter, collega's, voor het sterker maken van Statenleden moeten er nog wel een paar andere dingen gebeuren. Het feit dat voor een nieuwe beleidsperiode zo'n beetje de helft van de Statenleden geen belangstelling meer heeft of tijdens de rit de nodige collega's afhaken, ga, dat komt echt niet, omdat er nog steeds geen collectief lidmaatschap van StatenlidNu is. Met andere woorden, wij zullen tegen dit voorstel stemmen. Dank.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. CDA behoefte aan het woord? Nee.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer De Droog.

De heer **DE DROOG**: Voorzitter, kort. Ik wil nog even terug reflecteren natuurlijk op de commissie waar ik ook als één van de kritische geluiden heb gefungeerd. Dat zat hem met name op het feit dat er geen mogelijkheid zat in dit voorstel om die stap terug te maken. Ik zie dat ze dat gecorrigeerd hebben. Dat is fijn. Ik heb ook navraag gedaan of deze opt-out mogelijkheid kan ten opzichte van mijn vrijheid van vereniging. Daar is ook jurisprudentie over. Daar schijnt dat wel te kunnen. Dan denk ik: dat is mooi.

Heb ik één vraag nog aan de indieners. Kunnen we ervoor zorgen dat deze opt-out niet als een soort van 'mooi aan de muur hangt', maar dat die ook echt nadrukkelijk voorgelegd wordt aan Statenleden op het moment dat we zeggen: we gaan default uit van StatenlidNu, maar als je niet wil, dan vinkt u dat aan en dan bent u eruit. Dan is wat mij betreft voldoende voorzien in die vrijheid en kan ik mee in het voorstel.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Lejeune.

Mevrouw **LEJEUNE**: Dank u wel, voorzitter. Allereerst willen wij de complimenten maken aan de dames De Man en De Widt. Het is altijd heel makkelijk om iets te vinden en zij hebben hier daadwerkelijk een initiatief van gemaakt en hier werk en tijd in gestopt. Wat je ook verder inhoudelijk van het voorstel vindt, complimenten daarvoor.

StatenlidNu heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een vereniging met meerwaarde, die begeleiding aanbiedt voor Statenleden. Uit de discussie, die in de commissie ontspoote, bleek onzes inziens wel hoeveel behoefte wij daaraan hebben. Die discussie ging vooral over het verplichte lidmaatschap. Zelfs de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens kwam daar ter sprake, omdat wij niet houden van dwang en om verplicht te worden lid te worden van een vereniging. Nu die kou uit de lucht is en blijkt dat er dus de mogelijkheid is om daar geen deel aan te nemen, kunnen wij ons volledig scharen achter dit voorstel. Dank u wel.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Rikkoert.

Mevrouw **RIKKOERT**: Bedankt, voorzitter. Wij zien de meerwaarde van StatenlidNu. De wijziging die is doorgevoerd bij het voorstel dat er een mogelijkheid is voor individuele Statenleden om geen lid te worden, is voor ons afdoende. We zien nog wel een opdracht om in de inwerkperiode van de nieuwe Statenleden hen ook goed te informeren over überhaupt het bestaan van StatenlidNu en ook waarvoor en welk doel zij hebben. Dus waarvoor zij in het leven zijn geroepen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Dercksen.

De heer **DERCKSEN**: Ja, eerst even een vraagje van orde, want iedereen blijft nu zitten. Is dat langs mij heen gegaan? Of wat is hierover afgesproken?

De **VOORZITTER**: Bij een klein debat, wat dit is, mag het vanachter uw tafel, maar u mag ook vanachter het spreekgestoelte. Dus meneer Dercksen, de keuze is aan u.

De heer **DERCKSEN**: Dat is eigenlijk de enige manier dat ik nog een beetje aan bewegen toe kom op zo'n dag. Maar ik blijf wel even zitten in dit geval.

Voorzitter, we hebben twee voorheen liberale partijen die nu voorstellen om collectief lid te worden van een private vereniging, terwijl het liberalisme toch vooral de vrijheid van het individu voorop zou moeten stellen. De laatste liberalen van VVD en D66 zijn overigens welkom bij BVNL. Het is een zo collectivistisch voorstel dat het bij collectivist pur sang de heer Eggermont zelfs de haren overeind liet staan. Dat is een niet geringe prestatie. Dat is een makkelijke.

Maar nu stellen D66 en VVD dus voor aan volksvertegenwoordigers, die zonder last hier moeten functioneren, of ze zich even willen schikken naar de statuten van een private vereniging. Dat is wat er hier voorligt. Voorzitter, ik heb het voorstel: ik maak u allen lid van BVNL en als het u niet bevalt, dan kunt u contact opnemen met de administratie. Waarom zou dat een figuur zijn die niet zou passen? Want klaarblijkelijk is dat de manier waarop men hier denkt. Voorzitter, het zelfbeschikkingsrecht is een grondrecht. Het individu beslist. U kunt niemand hier, ook niet collectief, lid maken van een vereniging. Dat lijkt mij typisch een gevalletje voor de Awb-commissie.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Keller.

Mevrouw **KELLER**: Dank u wel, voorzitter. Op zich lijkt het best een aardig voorstel, zeker nu die aanvulling erop is gegeven. Dat als je geen lid wil worden, dan hoeft dat niet, dan gebeurt dat niet. Maar toch, een van de pijlers van mijn partij is persoonlijke vrijheid en

persoonlijke verantwoordelijkheid. Iemand kiest ervoor om gekozen te worden in de Staten en iemand kiest er ook voor om wel of geen lid te worden van StatenlidNu, en dat willen we graag zo houden en niet meedoen aan die collectieve regeling. En dan te zeggen: maar ik wil het niet, dus ik doe niet mee. Dus wij vinden dat het een individuele keuze moet blijven. Dus wij stemmen tegen dit voorstel.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Eggermont.

De heer **EGGERMONT**: Ja, voorzitter. Toen de heer Dercksen mij net voor liberaal uitmaakte, had ik zoiets: moet ik hier nou een persoonlijk feit van maken? Maar we laten dat maar over ons heen gaan.

De heer Dercksen heeft volgens mij een aantal dingen duidelijk naar voren gebracht over waarom we echt zo'n soort van voorstel niet kunnen steunen. Maar er hoort nog wat bij.

De heer **DERCKSEN**: Ik wil het leed voor de heer Eggermont wat verzachten. Ik maakte u niet uit voor liberaal, maar als liberaler dan de VVD-fractie. Misschien is dat wat milder?

Goed. Ik laat het hierbij.

Nee. Een centraal punt hierbij is dat StatenlidNu.nl ook gewoon een politieke organisatie is waar wij bezwaar tegen hebben. Ze hebben namelijk bijvoorbeeld hartstikke hard gelobbyd om de statenvergoeding te verhogen. Een Staten vergoeding, waarvan onze fractie zegt, wat wij een politieke keuze vinden van hoe je in Nederland omgaat met vergoedingen. Waarvan wij zelfs ook zeggen van, de mensen kunnen ook prima dit werk doen met de helft van die statenvergoeding en daarmee kunnen we onze organisaties opbouwen. Dat gaat prima. Daar is niet een verhoging voor nodig. Deze gelijkschakeling met een verplicht lidmaatschap, waar je dan wel gemotiveerd- Je moet ook nog eens een keer gemotiveerd eruit stappen. Helemaal bizar. Ik moet ook nog eens een keer een motivatie geven waarom ik eruit stap. Maar dit is een gelijkschakeling van ons aan bepaalde politieke doelen. En dat is dus iets wat we dus ook niet moeten willen en ook elkaar niet moeten willen opleggen. En als er dus het punt is dat daar wellicht een organisatie is, die nuttige ondersteuning kan bieden, dan hebben we daarvoor een ander middel. Dat heet namelijk subsidie. Dan kunnen we namelijk ook een vereniging gewoon een subsidie geven van vijfduizend euro, want daar komt het ongeveer op neer. Daar kunnen we dan vervolgens het debat over hebben. Ik denk niet dat ik daar een debat over zou aangaan, want ja, dat is wel heel, heel klein bier. Maar dat is de manier waarop we als provincie bepaalde doelen kunnen ondersteunen. En dit gaat hier wat mij betreft tegenin.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van den Dikkenberg.

De heer **VAN DEN DIKKENBERG**: Voorzitter, dank. Wij willen graag complimenten overbrengen aan de indieners van het initiatiefvoorstel. En ook aangeven dat ik eigenlijk wel met veel plezier naar deze discussie kijk. Hoe leuk een politiek debat kan zijn als iets niet van tevoren afgestemd in de politieke arena wordt gelegd, dat je daar een heel leuk debat over kunt hebben met elkaar. En dat het ook wezenlijke waarden van mensen triggert. Ik vind dat wel een mooi iets en daardoor ook des te meer complimenten om zoiets in de zaal te leggen en te proberen dat erdoorheen te slepen.

Wij zien de toegevoegde waarde in van StatenlidNu. Maar, zoals we ook al aangaven in de commissie, wij hechten ook aan het belang dat gewetensbezwaarden een alternatief hebben en daarin is nu in het voorstel voorzien. Dus we zijn blij dat we dit voorstel op deze manier zo kunnen steunen dat mensen niet verplicht zijn om mee te doen en niet mee hoeven te doen. Dank u wel.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Hoek.

Mevrouw **HOEK**: Dank u, voorzitter. Nou, voorzitter, ik ben al mijn hele leven georganiseerd. Ik heb er best wel enige voordelen mee kunnen behalen. Toen ik zes of zeven jaar geleden, ik weet niet meer precies, bij de oprichting bij een IPO-congres in Groningen, was daar dus StatenlidNu voor het eerst. Toen ben ik ook bij die lezing geweest en toen ben ik ook meteen lid geworden. Althans, via de provincie, want dat kan gewoon. Zonder dit voorstel kan je gewoon lid worden. Dat wordt gewoon geregeld door de provincie. Ik wil nog wel even mijn complimenten maken voor de beide dames De Man en De Widt dat ze het toch nu op de agenda hebben gezet en ervoor pleiten om het gewoon collectief te doen. Ik hoef het niet te doen, want ik ben al lid, maar ik vind het een heel goed voorstel. En inderdaad fijn dat er ook de keuzemogelijkheid is om je er niet bij aan te sluiten en dat dat nu geregeld is naar aanleiding van de discussie in de commissie. Tot zover, voorzitter. Wij zullen het voorstel steunen. Dank u.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Demir.

Mevrouw **DEMIR**: Ja, dank u wel, voorzitter. Het is fijn om te weten dat er een vereniging is waar Statenleden terecht kunnen voor informatie en ondersteuning. Statenleden kunnen daar vrijwillig lid van worden. Goed om te horen dat er dan ook vanuit de Staten leden vrijwillig lid zijn geworden en tevreden zijn ook over dit maatschap. Alleen, wij hechten wel waarde aan deze vrijwilligheid. Naar aanleiding van de commissiebehandeling is hiervoor een extra tekst opgenomen, waarin een negatieve optie is toegelicht. Een Statenlid is dus lid, tenzij die hiervan afziet. Wat ons betreft moet die vrijwilligheid zitten bij het aangaan van een lidmaatschap en niet bij het afzien van een lidmaatschap. En ja, het argument dat wij niet de laatste provincie moeten zijn die lid wordt, daar verbaas ik me eigenlijk over. Als we toch overige provincies moeten gaan volgen, kunnen we ook andere besluiten dus overnemen. Ik ben benieuwd ook waarom de Statenleden die nu voor zijn van zo'n collectief lidmaatschap tot op heden niet lid zijn geworden op de acht Statenleden na. Dus misschien dat dat wel overtuigend genoeg is. Ik wil wel de indieners bedanken voor dit voorstel. Ik ben ook blij dat zij tevreden zijn over hun lidmaatschap en dat mogen ze ook voortzetten. Maar ik zou daar liever nu niet aan meedoen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Demir. Voordat ik de leden De Man en De Widt het woord geef, heet ik de aanwezigen op de publieke tribune van harte welkom, van de school Muurhuizen in Amersfoort. Super dat jullie vandaag onze statenvergadering voor een deel willen bijwonen. Die is gewoon aan de gang. Dus jullie zagen net wat provinciale Statenleden vinden van een voorstel wat nu aan de orde is: het lid worden van een vereniging als provincie Utrecht. En ja, jullie vallen ook wel net in een heel bijzonder voorstel, omdat meestal de vragen worden gesteld aan het dagelijks bestuur van de provincie, het college van Gedeputeerde Staten, wat hier naast mij zit. Maar nu hebben we een keer een ander voorstel dat op initiatief van de Provinciale Statenleden zelf nu in stemming wordt gebracht en in bespreking. Daarom zijn er twee leden van Provinciale Staten die de vragen die net gesteld zijn, gaan beantwoorden. Dus nogmaals van harte welkom. We gaan gewoon weer verder.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw De Man.

Mevrouw **DE MAN**: Dank u wel, voorzitter. De commissievergadering was een roerige. Er werden harde woorden gesproken, wat ik meestal geen probleem vind. Dus ik vond het ook eigenlijk wel heel interessant wat er gebeurde. Maar het maakte wel heel veel

los bij mensen. Dat was eigenlijk nooit de intentie van mevrouw De Widt en van mijzelf. Ik wil heel erg duidelijk maken dat het altijd ging om een signaal en daar moet je bepaalde woorden voor kiezen. En dan staat er 'collectief' en dat is niet handig en dat is het ook niet. Ik wil ook heel erg duidelijk maken dat je niet gemotiveerd hoeft af te wijken of te zeggen dat je niet lid wil worden. Laten we proberen om de griffie- En op zodanige manier te doen dat ze inventariseert wie wel en wie niet, zodat op gelijkwaardige basis wie wel wil of wie niet wil. Dat geeft misschien wat comfort in de manier dat de woorden gekozen worden om dit mogelijk te maken. Ik hoorde ook een voorstel daar vanuit DENK over de manier waarop dat nu in het voorstel staat. Dus mijn vraag is ook wel: bent u voornemens om dat misschien aan te passen met een amendement? Want als u niet tevreden bent met de interpretatie van wat ik nu voorleg, dat de griffie daar op een nette manier met woorden ook mee omgaat, dan kijken we misschien nog uit naar een mogelijk amendement daarop.

Ik wilde er eigenlijk verder niet heel erg veel meer woorden aan het vuil maken dan dat wij echt de meerwaarde ervan zien, dat het een signaal is dat wij als Utrecht achter deze vereniging staan en dat u alle vrij bent om daarin een individuele keuze te maken.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw De Man. Zij stelde nog even een vraag aan mevrouw Demir en omdat we maar in één termijn debatteren, geef ik haar de gelegenheid om daarop te reageren.

Mevrouw **DEMIR**: Ik ben niet voornemens een amendement in te dienen. Ik blijf tegen het voorstel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik zie meneer Eggermont die nog een interruptie wil plegen. Meneer Eggermont.

De heer **EGGERMONT**: Ja, ik begrijp dat het nu alleen maar een signaal is. Ja, dan is het volgens mij een slecht signaal van hoe je eigenlijk omgaat met de dingen van dit orgaan. Maar wat is exact dan de reden dat het- Want ik vond het een heel goede vraag voor mevrouw Demir over, als er dadelijk allemaal mensen voor dit voorstel zijn, waarom zijn die dan niet nu op dit moment allemaal lid? Kunt u daar ook een antwoord op geven?

Mevrouw **DE MAN**: Dat zal u die individuele Statenleden moeten vragen. Het is wel zo dat wij hier als Staten in gezamenlijkheid dat signaal willen afgeven dat wij het heel belangrijk vinden dat StatenlidNu ons op allerlei wijzen ondersteunt.

De heer **DERCKSEN**: Ik heb twee vragen. De eerste vraag is, kunt u zich voorstellen dat wat u belangrijk vindt, anderen wellicht niet belangrijk vinden? En de tweede vraag is, heeft u juridisch getoetst of het wel kan wat u hier voorstelt? Namelijk dat u ons allereerst lid maakt en dan moeten we later aangeven of we dan al dan niet lid willen worden. Houdt dat stand ergens? Anders kunnen we misschien het debat afronden nu.

Ja, meneer Dercksen, dank u wel. Ja, ik vind het heel erg belangrijk dat bij mij thuis de verwarming op achttien graden staat en de rest van mijn gezin vindt dat eigenlijk te koud. Dus ja, ik kan me heel goed voorstellen als er een keer iets is wat ik belangrijk vind en de rest niet. Dus daarmee mogelijk uw vraag beantwoord. Maar het andere is dat meneer De Droog zojuist had aangegeven dat hij dat had getoetst – dus dank daarvoor – en dat dat dus mogelijk was.

De heer **DERCKSEN**: Nee, hij heeft getoetst of opt-outregelingen mogelijk zijn. Ja, natuurlijk zijn die mogelijk. De vraag is of u ons lid kan maken, juridisch, van iets waarvan mensen geen lid willen worden. Dat is de vraag. Dat ze later uit kunnen stappen, opt-out, dat is allemaal best. Maar de vraag is: heeft u getoetst, juridisch, of dit voorstel standhoudt als wij, weet ik veel,

naar de Awb-commissie gaan of naar de rechter? Is dit een juridisch houdbaar voorstel?

De **VOORZITTER**: Goed, misschien is het nu goed, want meneer De Droog werd ook even rechtstreeks aangesproken. Meneer De Droog, dat u even uw inbreng levert? En dan kijk ik tot slot, echt tot slot, naar mevrouw De Man. Meneer De Droog.

De heer **DE DROOG**: Ja, voorzitter, ik denk dat we hem ook wat genuanceerder moeten zien aan de heer Dercksen hem zo schetst. Wij kunnen hier collectief besluiten dat een lidmaatschap default bij een statenlidmaatschap hoort en dat dat voorzien wordt van een opt-outmogelijkheid voor mensen die zeggen van nou, om moverende redenen besluiten wij om daar niet in te participeren. En dan heb je volgens mij ook recht gedaan aan het individuele recht om af te zien van deze vereniging. De heer **DERCKSEN**: Dat is heel wezenlijk. Eigenlijk zegt de heer De Droog: je kan hier lid worden van Provinciale Staten als de burgers op je stemmen, maar je kan alleen lid worden als je dan automatisch lid wordt van zo'n vereniging. Dat kan helemaal niet. Dat is volstrekt onmogelijk. Dat kan niet. Dat kan je doen als je een baan neemt en als je werkgever zegt, je bent gelijk lid van de ondernemingsraad of van de vakbond of van de personeelsvereniging. Allemaal prima. Dan kan je die baan niet nemen. Maar we hebben hier een gekozen volksvertegenwoordiger. Die functioneert zonder last. Die kan je niet automatisch lid maken van een of andere vereniging. Private vereniging.

De **VOORZITTER**: Ik stel voor nu de beraadslaging vanuit uw Staten te beëindigen, want ja, anders gaan we wel heel erg diep de materie in. Mevrouw De Man heeft nog het laatste woord, tenzij ze daar geen behoefte aan heeft.

Mevrouw **DE MAN**: Dank u wel, voorzitter. Het is wel zo netjes om te antwoorden. Het idee is dat je dus met zijn allen nu zegt 'we worden lid', maar het is niet zo hard als u het voorstelt. Er is geen opt-out om het zo maar te zeggen. Er wordt gewoon netjes gevraagd: we hebben hier collectief dat besluit genomen met elkaar – wellicht, dadelijk, hopen wij – en dan wordt er netjes geïventariseerd wie wel wil aansluiten en wie niet wil aansluiten. En dat is dus niet zo hard als dat u het voorstelt.

De **VOORZITTER**: Goed. Dank u wel, mevrouw De Man en mevrouw De Widt voor het initiatiefvoorstel en voor uw beantwoording.

Mevrouw **DEMIR**: Voorzitter?

De **VOORZITTER**: Ja, mevrouw Demir.

Mevrouw **DEMIR**: Ik had eigenlijk ook nog wel een algemene vraag gesteld aan de mede-Statenleden. Ik ben echt benieuwd waarom iemand nu voor stemt en zelf geen lid is geworden.

De **VOORZITTER**: Ik heb de beraadslaging al beëindigd. Dus daar wou ik het bij houden.

De heer **DE DROOG**: Voorzitter?

De **VOORZITTER**: Meneer De Droog.

De heer **DE DROOG**: Ja, ik merk toch dat ik een beetje in verwarring blijf, want als de zinsconstructie blijft dat er geïnventariseerd wordt of iemand wel of niet lid wordt, dan roept dat bij mij toch de vraag op van, wat verandert dit voorstel dan aan dat wat wij al hebben? Volgens mij kwam de griffie al naar ons toe aan het begin van, goh, leuk, statenlidmaatschap en dan heb je opt-in.

De **VOORZITTER**: Meneer De Droog, ik heb de beraadslaging beëindigd. Het volgende agendapunt is aan de orde.

De discussie wordt gesloten.

12.

[Statenvoorstel Slotwijziging 2022 \(PS2022PS24\)](#)

De **VOORZITTER**: Aan de orde is agendapunt 12, het Statenvoorstel Slotwijziging 2022. Dat is een stuk betreffende de P&C-cyclus. Dus wij beginnen daar bij de grootste oppositiepartij, de VVD. Meneer Jansen wil daar het woord over voeren.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Janssen.

De heer **JANSSEN**: Ja, dank u wel voorzitter. Het stuk is in de commissierondes besproken. De mate van geanimeerdheid wisselde wat per commissie, geloof ik, als ik het zo teruglees in de terugkoppeling. In de ene commissie is er uitgebreider bij stil gestaan dan in de andere. Dat toont wat ons betreft ook wel een beetje aan dat dit een stuk is wat in de planning- en controlcyclus wat ingewikkeld ligt, omdat eigenlijk de vraag is, wat is nou nut en noodzaak van deze slotwijziging? Maar goed, daar hebben we in de FAC ook uitgebreid over gesproken.

Nog een aantal algemene opmerkingen. We hebben in de commissie RGW aandacht gevraagd voor de onderrealisatie van natuur. Dat blijven wij toch een belangrijk punt vinden, dat daar wel de inspanning wordt geleverd en het resultaat wordt geboekt wat nodig is. Als het gaat over het resultaat overall, we hebben bij de vaststelling van de begroting een amendement ingediend op de lasten en geconstateerd dat er onder de streep bij de provincie veel geld overblijft in de begroting. We constateren, als we deze slotwijziging lezen, dat ook in de komende jaren weer het accres laat zien dat er weer een plus oplopend tot twaalf miljoen in 2026 bovenop komt. En dat bevestigt nogmaals ons gevoel wat we hadden bij de begrotingsbehandeling, dat de lasten toch echt wel fors lager vastgesteld hadden kunnen worden. Nou, we gaan zien hoe in 2023 de goede samenstelling dan is van deze Staten en zullen dan ongetwijfeld weer met een voorstel komen in diezelfde richting. Nogmaals, wat ons betreft, moeten we goed gaan nadenken over nut en noodzaak van deze slotwijziging en zullen dat ook aan de orde blijven stellen. En verder zullen we vóór het voorstel stemmen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Janssen. Ik kijk even. GroenLinks, geen woordvoering. JA21, geen woordvoering. CDA, geen woordvoering. BVNL, geen lid meer aanwezig, dus er is geen woordvoering. D66, geen woordvoering. Partij voor de Dieren, geen woordvoering. PvdA, geen woordvoering. SP/ Socialisten Utrecht, geen woordvoering. ChristenUnie, heb ik mevrouw Rikkoert staan. Ook geen woordvoering.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van den Dikkenberg.

De heer **VAN DEN DIKKENBERG**: Ja, voorzitter, dank. Ik heb een motie meegenomen en om die in te dienen, dat moet tegenwoordig weer op papier, dus vandaar dat ik hier sta. Onze inbreng, de uitgebreide inbreng, over de slotwijziging hebben we geleverd bij de commissies. We hebben één punt waarvan we menen dat het politiek relevant genoeg is voor bespreking in de Staten en zelfs voor een motie. Het heeft ons bevreemd dat bijna één miljoen euro voor verkeersveiligheid is vrijgevallen. We hebben het daar in de commissie M&M over gehad en begrijpen de administratieve toelichting van de gedeputeerde. En tegelijk is het van groot belang dat dit niet zomaar onopgemerkt verdwijnt. Deze gelden waren ooit gereserveerd voor onze doelen op verkeersveiligheid en zijn nu niet ingezet. Dat betekent dus dat we achterstanden oplopen in onze doelrealisatie. En wat ons betreft is het nodig, omdat dit punt met prioriteit aandacht verdiend. Daarom een motie om uit te zoeken en ons te presenteren wat de praktische gevolgen zijn, wat en waar van deze onderbesteding, wat kan worden gedaan om achterstand op doelrealisatie in te halen en welke mogelijkheden de provincie heeft om subsidieaanvragers aanvullend te ondersteunen bij de uitvoering van maatregelen met betrekking tot het Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid. Verkeersveiligheid is voor ons te belangrijk om spaak te laten lopen doordat het de subsidie vragers niet lukt het geld weggezet te krijgen. Daar moeten we wat ons betreft mee aan de slag. Dank u wel.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende motie is ingekomen:

Motie M115 van het lid Van den Dikkenberg inzake Prioriteit voor verkeersveiligheid.

Provinciale staten van Utrecht in vergadering bijeen op 14 december 2022, ter behandeling van Statenvoorstel Slotwijziging 2022 (PS2022PS24).

Constateerend dat:

- Er in de Slotwijziging sprake is een onderbesteding van €929.000,- aan subsidieaanvragen voor het uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid;
- Deze middelen worden geschoven naar andere doelen in de mobiliteitsbegroting.

Spreken uit dat:

- Dat verkeersveiligheid van groot en prioritair belang is.

Verzoeken het college van GS:

Uit te werken:

- Wat de praktische gevolgen (wat en waar) zijn van deze onderbesteding;
- Wat kan worden gedaan om de achterstand op doelrealisatie in te halen;
- Welke mogelijkheden de provincie heeft om subsidieaanvragers aanvullend te ondersteunen bij de uitvoering van maatregelen m.b.t. het uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid.

En gaan over tot de orde van de dag.

De motie maakt deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER**: De **VOORZITTER**: Dank u wel. De motie is hierbij ingediend en zal in uw stateninformatiesysteem worden gezet en maakt onderdeel uit van onze beraadslagingen en de stemmingen straks.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Hoek.

Mevrouw **HOEK**: 50PLUS heeft alleen eigenlijk naar aanleiding van de slotwijziging een opmerking vanuit de commissie BEM. Even kijken. Nee, M&M, Mobiliteit en Milieu. Daar wordt al gewaarschuwd dat mogelijk in de toekomst beschikbare gelden voor het ov naar de winsten vloeien van de vervoerders. Daar heeft 50PLUS moeite mee. Wij vinden dat de vervoerders- Het zijn alleen nog maar verdienmodellen, alles wat met het openbaar vervoer te maken heeft. En zeker als we het over de bus hebben. Er wordt alleen maar verschaald, verschaald, verschaald. Lijnen vallen weg, haltes vallen weg, afstanden worden steeds groter. En wij vinden nog steeds, en wij pleiten daar altijd al voor, om dat juist te optimaliseren. Wij vinden altijd nog steeds dat, zeker in de buitengebieden, de bus een alternatief is voor de rechte lijnen van de treinen en dergelijke. Dat is een nutsvoorziening. We betalen met zijn allen belasting en dan vind ik ook dat op dit gebied de inwoners of de gebruikers daar iets van mogen terugzien. Een stukje service. Dus daar wil ik toch nog wel eventjes aandacht voor vragen, 50PLUS. Inderdaad, het werd net door de heer Van den Dikkenberg gezegd: als er geld over is – bijvoorbeeld overschotten- De fiets. Wij komen juist heel veel tekort om de veiligheid te verbeteren en te borgen voor de fietser, fietspaden. We vragen al zo lang om een rotonde voor scholieren om veilig te kunnen fietsen. Dat ze dus eronderdoor kunnen of veiliger eromheen, et cetera. Daar dient het op gericht te zijn, als er al een overschot is. Tot zover, voorzitter. We zullen het voorstel wel steunen, maar ik wilde dit toch nog wel even opgemerkt hebben.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Hoek. DENK, geen behoefte aan het woord, mevrouw Demir? Dank u wel.

Dan stel ik vast dat er een einde is gekomen aan de inbreng vanuit uw Staten bij dit voorstel en geef ik graag gedeputeerde Strijk de gelegenheid voor de beantwoording van de gestelde vragen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan gedeputeerde Strijk.

Gedeputeerde **STRIJK**: Dank u wel, voorzitter. De inbreng denk ik vanuit de fractie van de VVD is consistent. Dit hebben we ook in de in de FAC besproken. U haalt al meerdere jaren aan dat u soms zich afvraagt wat de nut en noodzaak is van de slotwijziging. Daar hebben we natuurlijk ook het gesprek over gehad. Het college denkt dat het nog steeds een heel belangrijk sturingsinstrument is die ook intern leidt tot discussies die we nodig hebben om tot uiteindelijk ook betere begrotingen te gaan komen. Formeel regelt u hier ook een aantal begrotingsrechtmatigheden mee. Ik zie ook in dat in december bijsturen een beperkte bijsturing is, maar u legitimeert hiermee ook keuzes die GS natuurlijk eerder heeft gemaakt in dit jaar, wat op zichzelf binnen de GS bevoegdheden valt, maar waar we wel hier nu ook met dit stuk verantwoording aan u afleggen. Dat heeft voor ons daarmee toch echt een bepaalde waarde. Het klopt ook wat u zegt dat er geld overblijft in de begroting. Wij schatten nu in op basis van de slotwijziging dat wij in het jaar 2022 zo'n ruim 22 miljoen overhouden op onze begroting van een half miljard. Dat zullen we in de saldireserve- Of u gaat daar nog een andere bestemming voor geven. En meerdere keren heeft het college ook aangegeven: het klopt ook dat we een positief begroot saldo hebben, maar we weten ook dat er nog dingen aankomen. Die staan ook bij ons in de cijfers. We zijn aan het onderzoeken op tal van investeringen in wegen. We hebben recent afspraken gemaakt met het Rijk over de Merwedelijn, wat we gaan uitzoeken, andere investeringen in fiets. Dus we weten ook dat er nog uitgaven op ons afkomen die, als we die allemaal gaan realiseren, dat positieve saldo- Dan zullen we dat hard nodig hebben en is het ook goed dat we daarvoor sparen. Dus dat is de consistente lijn die het college ook steeds tegenover de fractie van de VVD zet.

Richting mevrouw Hoek kan ik nog zeggen, in 2022 worden er geen resultaten behaald bij de vervoerders. Vanaf 2023 volgend jaar zou dat weer zo kunnen zijn. Dat is wel afhankelijk van het daadwerkelijk aantal reizigers in de bussen en de tram of dat zich ook voordoet. Maar in 2022 kon daar geen rendement op worden gehaald. Het is goed om te zien dat het Rijk uiteindelijk via ons ruim 42 miljoen extra heeft bijgedragen aan het openbaar vervoer, omdat door corona en het nog weer terugkomen van de reizigersaantallen er gewoon minder wordt verdiend bij onze vervoerders. Dus zo'n groot bedrag wordt hier weggezet. Maar er is hier niet sprake van een resultaat. Want, zoals we daar eerder over hebben gesproken, dat is dan afgeroomd gedurende het jaar. Maar we regelen hier wel die vergoeding die wij van het Rijk krijgen en die wij weer doorgeven aan onze vervoerders.

En dan ligt er een motie van de SGP. En die zou ik willen ontraden. Het is zo dat wij een bepaald bedrag beschikbaar hebben voor subsidies rondom verkeersveiligheid. Met name in het jaar 2022 lag er een heel mooie kans voor gemeenten om deze subsidie te gebruiken, want hij kon gecombineerd worden met een rijkssubsidie die voor dit jaar ook gold. En dan zouden de verkeersmaatregelen die je neemt rondom de verkeersveiligheid in de gemeenten zelfs helemaal budgettair neutraal voor die gemeente verlopen: de twee subsidies van het Rijk en van ons zouden eigenlijk alle kosten dekken. Desondanks, ondanks dat dat zo was en ondanks dat wij ook onze actieve hulp aanbieden bij gemeenten die in de knel zitten bij alles uitwerken rondom die verkeersveiligheidsmaatregelen is er geen beroep gedaan op die totale subsidiepot van ons. Die bedroeg 3,8 miljoen. Daarvan is inmiddels negen ton echt daadwerkelijk aan gemeenten beschikbaar. Wij weten dat er 1,7 miljoen nog in de pijplijn zit. Dus daar zijn we over in gesprek. Maar de negen ton is gewoon niet aangevraagd. Dus ondanks dat alles betaald zou worden, is die niet aangevraagd. En ook ondanks onze actieve steun daar richting gemeenten. Wij willen als College gewoon niet in de verantwoordelijkheden treden van een gemeente die die afweging maakt. Misschien wel door arbeidscapaciteit. Dat zou heel goed- De uitvoeringskracht staat onder druk. Maar omdat wij daar niet in willen treden, er ook gewoon volgend jaar weer budget beschikbaar is, uw Staten eventueel bij de jaarrekeningresultaat ook nog een bedrag apart kan zetten voor verkeersveiligheid, hebben wij nu geen behoefte aan een verder onderzoek en ontraad ik de motie.

De heer **VAN DEN DIKKENBERG**: Ja, voorzitter, waar gaat het dan mis? Want gemeenten zitten niet heel dik bij kas. En als alles gratis is en ze actief ondersteund worden, dan kan ik me niet voorstellen dat gemeenten zeggen van, we doen toch niet mee of we hebben geen projecten of wat dan ook. Dus mijn eerste vraag is aan de gedeputeerde van, waar gaat het dan mis in dat contact met die gemeenten dat ze blijkbaar die negen ton niet aangevraagd hebben?

Dat weet ik niet, want ik weet niet of er onvoldoende plannen daar zijn of dat men om andere moverende redenen heeft besloten verder geen aanvraag bij ons in te dienen. Maar de vraag is of u dan aan mij die vraag moet stellen en of ik daar ook nog behoefte heb aan verder onderzoek, daar waar deze motie toe oproept. Kijk, er is volgend jaar gewoon weer budget beschikbaar voor verkeersveiligheidsmaatregelen. Dit jaar is niet het hele budget uitgenut. Dat kunnen we jammer vinden, want misschien dat u wel de inschatting heeft, er zijn nog ergens maatregelen te nemen waar het initiatief vanuit die gemeenten had kunnen komen. Ze hadden honderd procent kunnen financieren in 2022. Dat is niet gebeurd. De afweging die daar heeft plaatsgevonden- Wij weten dat, zodra die vraag naar ons toekomt, we er ook aan alles zullen doen om te ondersteunen. Nou, dan kijken we gewoon: we hebben volgend jaar weer opnieuw budget. In 2025 zal er ook weer zo'n rijksregeling bij zijn, waardoor die weer helemaal loopt. Er is bij het college geen behoefte om daar nou verder nog heel veel studie naar te doen, want dan ga ik treden in de verantwoordelijkheden van de gemeenten.

De heer **VAN DEN DIKKENBERG**: Ja, voorzitter dat tweede punt van het treden in verantwoordelijkheden van gemeenten heb ik- Volgens mij werken wij uit een begroting, vanuit doelrealisatie. Dus we stellen met elkaar een doelenboom op en we geven het College de opdracht om die doelen te realiseren. Daar geven we ook een bepaald bedrag bij. Wat wij vragen in de motie om te onderzoeken is van, waarom is dat bedrag wat nu vrijvalt dan niet nodig voor die doelrealisatie? En misschien zit er dan wel meer lucht nog in de begroting op andere plekken of op deze plek, want blijkbaar is het nog niet zo dat dus de doelrealisatie gekoppeld is aan de beschikbare budgetten. En ik zou graag dat onderzoek willen om dan te kijken van waar kunnen we eventueel de inzet van doelrealisatie versnellen en vergroten, zeker op zo'n thema als verkeersveiligheid, juist zonder dat je in de verantwoordelijkheden van gemeenten treedt, maar wel zelf meer uitvoeringskracht of wat dan ook kan regelen. Welke smaken zijn er? Dat weet ik niet. Daar zou ik graag het onderzoek naar willen.

De **VOORZITTER**: Goed. Nogmaals een toelichting op uw motie. Tot slot, meneer Strijk.

Gedeputeerde **STRIJK**: Ja, het zal ook de fractie van de SGP dan misschien goed doen om in deze zelfde slotwijziging te zien dat wij ook extra geld uittrekken. Dat vragen we hier ook aan, het budget. Ook ruim vier miljoen, voor het eigen onderhoud aan wegen, wat een heel deel gelegitimeerd wordt door verkeersveiligheidsmaatregelen die we aan onze eigen wegen hebben genomen. Dus daar ziet u dat we er in onze doelrealisatie aan werken. Maar we hebben meerdere potten met geld gezet, soms aan onze eigen wegen. Daar geven we dus zelfs meer aan uit bij verkeersveiligheid. Maar het geld wat we beschikbaar hadden voor gemeenten om bij ons een aanvraag te doen om op hun eigen wegennet een subsidie aan te vragen, die zijn niet gekomen. Daarom zeggen we ook: laten we dat stukje wat we daar dan niet nodig hebben, die negen ton, kan je misschien een deel zien als dekking voor die ruim vier miljoen die we extra uitgeven aan onderhoud van wegen; en daarmee is het voor het College klaar en ontraden we dus de motie – laat ik herhalen – zoals die hier voorligt.

De **VOORZITTER**: Goed, dank u wel. Er is een einde gekomen aan de beraadslagingen over dit voorstel.

De discussie wordt gesloten.

13.

[Statenvoorstel Vaststelling van de tarieventabel behorend bij de Legesverordening provincie Utrecht 2018 per 1 januari 2023 \(PS2022BEM113\)](#)

De **VOORZITTER**: Dan is aan de orde agendapunt 13, het statenvoorstel Vaststelling van de tarieventabel behorende bij de Legesverordening provincie Utrecht 2018 per 1 januari 2023. Het is echt een voorstel waar jullie harten misschien sneller van gaan kloppen, de aankondiging. Maar ook daar nemen wij het besluit over. Ik kijk even of er behoefte is aan het woord. Ik weet de VVD, meneer Janssen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Janssen.

De heer **JANSSEN**: Ja, bij mij gaat het hart daar wel sneller van kloppen, ja, kan ik verklappen. Want ik heb die met veel belangstelling gelezen en daar ook technische vragen over gesteld, die ook uitstekend zijn beantwoord; waarvoor dank. Want op die tarieventabel staan een aantal leges waarvan wij in de fractie dachten, hé, dat is bijzonder dat je daar leges voor moet betalen. En hoeveel levert dat dan op? En hoe vaak wordt dat betaald? Nou ja, dat antwoord was op een aantal van die regels van nou, niet zo heel erg vaak: drie, vier keer in een periode van zeven jaar, als ik het even uit mijn hoofd doe. Dat riep bij ons de vraag op van goh, zou het niet eens tijd zijn om eens een keer met die stofkam door die legestabel heen te gaan, groot onderhoud te plegen en bij een volgende keer, als we die tabel vaststellen, toch nog eens te kijken: waar vragen we nu precies leges voor; wat is daar nut en noodzaak van; kunnen we ook misschien bepaalde vergunningplichten onderbrengen in een algemene regel? Kortom, nog eens even door de bril van administratieve lasten te kijken naar die tabel. Ik heb ook begrepen dat een en ander ook wel samenhangt met de komst van de Omgevingswet. Dus misschien is dat wat lange termijn werk, schat ik zo maar in. Maar goed, eigenlijk is kort en goed de vraag aan het College van, zouden we bij een volgende vaststelling van een volgende tarieventabel nog eens een keer met elkaar stil kunnen staan bij nut en noodzaak? En wat levert het op? Wat kost het ook vanuit het perspectief van onze bedrijven en inwoners?

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Janssen. Zijn er nog andere leden die het woord over dit voorstel wensen te voeren? Nee? Is niet het geval?

De **VOORZITTER** geeft het woord aan gedeputeerde Strijk.

Gedeputeerde **STRIJK**: Ja, dank u wel, voorzitter. Een voorbeeld van de leges die al een paar jaar niet gebruikt wordt, is bijvoorbeeld de vestiging van een tankstation, waar wij dan bepaalde leges bij in rekening zullen brengen. Die heeft zich een aantal jaren niet voorgedaan. En, ja, dan is het dus een opbrengst van nul euro, want er zijn geen aanvragen geweest. Naar het zou toch maar zo kunnen dat ie wel een keer weer gaat plaatsvinden. Dus je regelt hier ook een aantal zaken, waarvan we niet elk jaar een situatie hebben. Maar in zijn algemeenheid eens een keer met de stofkam door zo'n tarieventabel heen gaan, die zou ik u wel willen toezeggen. Waarbij ik qua verwachtingsmanagement wel gelijk even het beeld wil schetsen: het huidige beeld is dat wij per 1 juli volgend jaar opnieuw een tarieventabel vaststellen als de Omgevingswet wordt ingevoerd. Daar zit weer een nieuwe tabel aan vast. Daar moet u opnieuw dat besluit nemen. We kennen allemaal nog de discussie of het 1 juli- Daar gaan we vooralsnog vanuit. Dat is wat we nu weten. Ik denk, voor die tijd gaan we dat niet halen, want die tabel ligt eigenlijk al bijna klaar om weer naar u toe te sturen. De stofkamoperatie zal dan daarna- De vraag is of die dan per november, december volgend jaar is of nog net later. Dat moeten we dan op dat moment gaan bekijken. Het is ook wel goed om te weten dat in de- Dat heet bij de Omgevingswet de kapstokregeling. Alles wat je niet in je tarieventabel regelt, valt dan in de kapstokregeling bij de Omgevingswet en krijgt dan een vaste tariefstelling. Dus voor nu zou ik het ook echt even zo willen houden bij de Omgevingswet. Laten we maar houden wat we nu hebben en die zetten we zo door. Maar ik zeg u ook toe dat we in de maanden daarna, dus met deze verwachting gecreëerd, eens goed zullen kijken of we hier een opschoningsactie op kunnen doorvoeren.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Strijk. Ik zie nog een interruptie van mevrouw Hoek. Mevrouw Hoek.

Mevrouw **HOEK**: Een korte vraag bij die vergunningen voor het slopen van een gebouw bijvoorbeeld. En wat ik er niet in vind is, als er asbest ontdekt wordt – meestal bij oude gebouwen kan je er haast wel vanuit gaan dat het er is – het is wel een vervolg van. Maar hoe verhoudt zich dat tot vergunningen en de leges?

De **VOORZITTER**: Ik neig een beetje te zeggen-

Mevrouw **HOEK**: Technisch?

De **VOORZITTER**: Nou ja, en buiten de orde.

Mevrouw **HOEK**: Buiten de orde.

De **VOORZITTER**: Dus twee keer een beetje.

Mevrouw **HOEK**: Oké.

De **VOORZITTER**: Want ik denk dat de gedeputeerden hier geen antwoord op kan geven. Nee. Gok ik. Nee.

Mevrouw **HOEK**: Dan zal ik de vraag stellen schriftelijk.

De **VOORZITTER**: Ja, dan kan de vraag misschien schriftelijk of een keer in de commissie.

De discussie wordt gesloten.

De **VOORZITTER**: Mooi, dames en heren, wij zijn nu toe aan het volgende agendapunt, agendapunt 14, maar dat is een normaal debat. Dus daar gaan we denk ik in ieder geval in twee termijnen over spreken met elkaar. Dus ik heb eigenlijk een praktisch voorstel om, als u dat goedvindt, eerst de agendapunten 15 en 16 te bespreken en daarna een lunchpauze te hebben en daarna nog het voorstel. Dus dan blijft het debat ook bij elkaar rond de N201. Daar kunt u mee instemmen? Dan stel ik voor dat-

De heer **BREUR**: Voorzitter?

De **VOORZITTER**: Ja, meneer Breur.

De heer **BREUR**: Bij agendapunt 16 is de heer Eggermont woordvoerder en die bevindt zich momenteel even buiten de zaal. Dus als agendapunt 15 heel snel gaat, dan heeft hij een probleem. Ik wil dat toch eventjes gemarkeerd hebben.

De **VOORZITTER**: Ja, nee, maar ik ga ook heel langzaam praten, wetende dat er steun is voor dit voorstel. Maar ik zoek ook nog twee gedeputeerden. Dus ik schors even tot het moment dat in ieder geval de gedeputeerden de heer Van Essen en de heer Van Muilekom aanwezig zijn. En dan heropen ik de vergadering als dat het geval is.

15.

[Statenvoorstel Inpassing uitbreiding hoogspanningsstation Kortrijk-
Breukelen \(PS2022MM113\)](#)

De **VOORZITTER**: Aan de orde is agendapunt 15, het statenvoorstel Inpassing uitbreiding hoogspanningsstation Kortrijk-Breukelen. Op mijn lijst staat dat daar van GroenLinks uit geen woordvoering over is. Dat klopt. Bij de VVD heb ik mevrouw Van Ulzen staan, maar die gaat niet het woord hierover voeren? Kortrijk- Breukelen. Nee. Nee, hoeft niet. JA21, geen woordvoering. CDA, geen woordvoering. D66, geen woordvoering. PvdA, geen woordvoering? Nee. Ja, ik probeer het echt langzaam te doen. ChristenUnie, geen woordvoering. BVNL, geen woordvoering. Partij voor de Dieren, geen woordvoering. SP/Socialisten Utrecht, geen woordvoering. SGP, geen woordvoering. 50PLUS, mevrouw Hoek.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Hoek.

Mevrouw **HOEK**: Dank u wel, voorzitter. Ja, de vorige keer in de commissie was ik als enige die zei 'geen hamerstuk', omdat ik nog het nodige wilde navragen. Mijn eerste punt die ik wil opmerken, is dat het door de gemeente Stichtse Vecht overgedragen is naar de provincie vanwege capaciteitsproblemen, terwijl we dat zelf ook hebben. Dat vind ik al een punt, want voor welk onderwerp is het dan ten nadele? Want capaciteit kan je maar eenmaal inzetten en niet voor alles tegelijk. Daarnaast is het zo dat het station wat er nu is, buiten de wil van de gemeente daar is gerealiseerd, omdat het in een prachtig natuurgebied is en er destijds heel veel agrariërs daar al van de dupe zijn geworden, waar op dit moment nog steeds zaken niet zijn afgewikkeld door de hoogspanningskabels. Boerderijen niet meer gebruikt kunnen worden en ook niet verkocht. Die kan je ook niet meer verkopen. En de subsidie van het Rijk hiervoor ter compensatie, dat is maar een heel korte termijn. Dus voordat men in de gaten heeft dat je daar subsidie voor kan krijgen, is de tijd voorbij. Daarnaast heb ik vernomen dat TenneT nog een heleboel zelf moet regelen, een heleboel is ook nog niet geregeld, voordat ze de hoogspanningskabels kunnen verzwaren. Er gaat veel weerstand en verzet komen. Er is nog niets geregeld met grondaankoop. Misschien wel hier en daar door de verbreding van de A2, dat Rijkswaterstaat daar stroken grond bezit. Er moeten ook nog weer opnieuw huizen afgebroken worden, oftewel in ieder geval onbewoonbaar verklaard worden of in ieder geval dat dat uitgekocht wordt. Dat is ook allemaal nog niet geregeld. Dus dat wilde ik gewoon opgemerkt hebben. En weer zijn het de agrariërs die ook hier weer de dupe van worden. En daar wil ik, wil 50PLUS ook gewoon een lans voor breken van, de agrariërs hebben het al heel zwaar op dit moment. Is het niet het een, dan is het wel het andere; en dat houdt gewoon niet op. En ja, nogmaals mijn eerste punt vind ik eigenlijk ook heel belangrijk, omdat het overgenomen wordt door de provincie in verband met de capaciteit. En zo kan ik nog wel even doorgaan, voorzitter. Ik zal tegen dit voorstel stemmen. 50PLUS zal tegen dit voorstel stemmen. En ja, verder is het zoals het is. Ik hoop dat de gedeputeerde hier nog het een en ander over kan zeggen wat hij allemaal nog op zijn pad gaat krijgen, voordat er werkelijk een relaisstation daar verdubbeld of vertienvoudigd is ten koste van heel veel natuurgebied. Het prachtige gebied van het Groene Hart.

De heer **DE HARDER**: Ja, één kleine vraag, want als 50PLUS tegen dit voorstel stemt, wie zou deze vergunningverlening op zich moeten nemen dan volgens de fractie van 50PLUS?

Ik heb gewoon het recht om daar tegen te stemmen en ik zal- Ik ben niet beslissend, dat weet u net zo goed als ik. Dus wat dat betreft zal het niet ten nadele zijn van, behalve dan voor de bewoners daar in de omgeving, de agrariërs, en daar breek ik een lans voor. Dank u.

De heer **DE HARDER**: Ja, ik snap het pleidooi van mevrouw Hoek. Dus daar gaat ook niet om. Maar iemand moet deze vergunningsaanvraag op zich nemen. Of dat het Rijk, de gemeente of de provincie is, maakt niet uit, maar de aanvraag komt en die moet afgehandeld worden. Wie stelt u voor dat die hem dan afhandelt?

Dank u, voorzitter. Ja, het is natuurlijk gemeentegrond en de gemeente zou dat eigenlijk verder moeten doen. Maar ja, de deal is al gesloten dat het naar de provincie gaat, is gegaan. Dus ja, dat is ook buiten de Raad omgegaan. En dat vind ik ook een punt. Maar het is een feit. Meneer Van Essen, de gedeputeerde, heeft de vorige keer al gezegd dat hij er heel blij mee is. Dus, ja. Wat moeten we verder? Roepen in de woestijn. Maar goed, ik wilde het gezegd hebben. Dank u.

De **VOORZITTER**: Dat heeft u gedaan. Dank u wel. De fractie van DENK nog behoefte aan het woord? Nee. Geen andere leden.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan gedeputeerde Van Essen.

Gedeputeerde **VAN ESSEN**: Ja, dank, voorzitter. Nou, 'heel blij mee is', dat is misschien niet helemaal de goede term. Volgens mij hebben we hier een belangrijke uitbreiding voor het elektriciteitsnetwerk in onze provincie, wat voor onze provincie belangrijk is, maar ook voor de rest van Nederland. En daar hebben we natuurlijk als overheden een verantwoordelijkheid in. En ik denk dat mevrouw Hoek terecht een aantal complexiteiten schetst. Het is niet even een transformatorhuisje waar we het hier over hebben. Het is een fors hoogspanningsstation. Dat is ook waarom het zo belangrijk is. En inderdaad, ook de uitbreiding daarvan heeft best wel impact op het- Het is niet dat er een klein postzegeltje bij nodig is. Het is echt best wel een uitbreiding. Dus dat herken ik. En dat het ook nog heel veel vraagstukken met zich meebrengt van verwerving van grond, impact op omgeving, afstemming met de omgeving, dat is absoluut het geval. Het maakt ook dat het een complex traject is, een heel belangrijk traject. En dat is ook de reden dat we samen met de gemeente en het ministerie van Economische Zaken tot de conclusie zijn gekomen dat in dit geval het het meest passend is en vanuit alle partijen de voorkeur verdient dat de provincie hier het bevoegd gezag op zich neemt. Dat is in heel goed overleg, is die conclusie met elkaar getrokken. Ik heb ook begrepen dat het ook in de gemeenteraad verder niet tot complexe discussies heeft geleid. Dus dat dit niet enorm ter discussie lijkt te staan. Verder ben ik het met mevrouw Hoek eens, dat voor het vervolg op een goede manier betrekken van de omgeving absoluut een aandachtspunt is. Dat zullen we ook zeker ter harte nemen. Het is terecht dat ze daar aandacht voor vraagt. Maar gelukkig hebben we ook als provincie natuurlijk wel vaker dat wij inpassingsplannen moeten nemen, ook bij provinciale wegen. En ja, dat gaat om een zorgvuldig proces en dat zullen we ook hier doen.

Mevrouw **HOEK**: Ja, dank u, voorzitter. Inderdaad, ik hoor wat de gedeputeerde zegt. Het participatieproces is natuurlijk ontzettend belangrijk. Waar men heel bang voor is, en dat is natuurlijk ook toen het eerste station van nu daar uiteindelijk is gekomen, dat er weer onteigeningen gaan plaatsvinden, dat onder dwang dus dat toch gerealiseerd zal worden. Dat is de grote zorg wat nu op dit moment ook heerst in het gebied. Dat wil ik nog wel even benadrukken. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dat is verder geen vraag, maar ik denk dat de heer Van Essen daar voldoende op heeft gereageerd. Dank u wel. Dan is er een eind gekomen aan de beraadslagingen over dit agendapunt.

De discussie wordt gesloten.

16.

Statenvoorstel Verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley (PS2022RGW146)

De **VOORZITTER**: Dan stel ik aan de orde agendapunt 16 en dat is het Statenvoorstel Verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley. En ik kijk even.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw De Jong.

Mevrouw **DE JONG**: Ja, kort, voorzitter. GroenLinks stemt in met het statenvoorstel voor deze verstedelijkingsstrategie. Wij vinden de strategie een stevige basis voor onderhandelingen met het Rijk in het kader van bijvoorbeeld BO-MIRT en het verkrijgen van extra middelen voor woningbouw. Het is op zich een compliment waard dat dit stuk er ligt en dat we voor alle verstedelijkingsgebieden in onze provincie nu een strategie hebben. Dat zet Utrecht op de kaart in Den Haag en dat zullen we nodig hebben. GroenLinks vindt dat de natuur in dit gebied versterkt moet worden en dat verstedelijking ook hier in de eerste plaats verdichting betekent met aandacht voor de gezonde leefomgeving. Wij zullen het vervolgproces, in het bijzonder van Foodvalley Zuid, met aandacht volgen. GroenLinks kijkt uit naar de concrete invulling van de ambities en randvoorwaarden in een van de volgende cycli van het Regionaal programmeren wonen en werken. Tot zover.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw De Jong. VVD, mevrouw De Man. Geen woordvoering. Dank u wel. Kom ik bij JA21, geen woordvoering.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Westerlaken.

De heer **WESTERLAKEN**: Dank u, voorzitter. Er is een klein debat van gemaakt en dat betekent dat wij nog een korte inbreng hebben over deze strategie. Wat we graag aan de orde willen stellen is een verzoek doen aan het College om daar in het bijzonder op te letten: dat is de mobiliteit binnen de Foodvalley. Ik kan me nog herinneren dat de werf werd opgericht: Wageningen, Ede, Rhenen, Veenendaal. Het hoofdpunt daar was mobiliteit. Daar moesten afspraken over gemaakt worden. De CDA-fractie in Veenendaal heeft dat succesvol onlangs nog eens aan de orde gesteld in de gemeenteraad. Die heeft toen dat amendement aangenomen. Die heeft betrekking op de zware belasting van het wegennet en de beperkte beschikbaarheid van regionale busverbindingen in Veenendaal en omgeving. Dat is uitgebreid in de andere gemeenteraden, want die hebben het allemaal overgenomen. Dus dat is eigenlijk de beperkte busverbindingen in de hele Foodvalley of oorspronkelijke werfregio. Daar is heel veel ergernis over: slechte busverbindingen met het ziekenhuis, de WUR en de Hogeschool in Ede. En er werd gevraagd in dat amendement binnen het gezamenlijke proces prioriteit te geven aan het realiseren en, of verbeteren van goede regionale verbindingen; openbaar vervoer, auto, fiets, maakt niet uit. Wat de gemeente Veenendaal betreft, worden er vandaag bij aanvang van toekomstige grootschalige nieuwbouwprojecten, zoals de zoekrichtingen die in de buurt van Veenendaal zijn opgenomen, heldere en bindende afspraken gemaakt door betrokken partijen. Dus ook door de provincie. En deze afspraken beogen aanleg en instandhouding van de bijbehorende mobiliteit en infrastructuur, een garantie voor de huidige en toekomstige bewoners in de regio. Herkent u zich hierin, in die discussies? We hebben daar ook bij de brug Irene al regelmatig over gesproken. Bent u bereid om dit mee te nemen in het proces wat nog gaande is? Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Westerlaken.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw De Widt.

Mevrouw **DE WIDT**: Dank u wel. Heel kort. We hebben de verstedelijkingsstrategie voor dit gebied natuurlijk al eerder vastgesteld. Mijn fractie ziet dit als een logisch vervolg daarop. Dus daar hebben we helemaal geen bezwaar tegen. Ik sluit me verder aan bij de woorden van GroenLinks. We zullen niet alleen deze verstedelijkingsstrategie, maar alle verstedelijkingsstrategieën in onze provincie in het vervolg goed blijven volgen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw de Widt.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Lejeune.

Mevrouw **LEJEUNE**: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik kan bijna hetzelfde zeggen. We hebben eind 2021 natuurlijk al dit verstedelijkingsconcept vastgesteld. Het gaat hier alleen om een paar tekstuele wijzigingen naar aanleiding van de discussies in raden, zienswijzen, moties en amendementen. Wij kunnen hiermee instemmen en sluiten ons verder ook aan bij de opmerkingen die GroenLinks eerder gemaakt heeft. Dank u wel.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Rikkoert.

Mevrouw **RIKKOERT**: Bedankt, voorzitter. Eerder hebben we in Provinciale Staten hier al uitgebreid over gesproken, maar het is nu ook mooi dat andere gemeenten hebben ingestemd met de Verstedelijkingsstrategie Foodvalley. In aanvulling op de aangenomen motie van Rhenen doen wij middels een motie, die we samen met de SGP hebben opgesteld, de oproep om in de uitwerking van de strategie voldoende aandacht te besteden aan de voedselvoorziening in Foodvalley.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Rikkoert.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Dercksen.

De heer **DERCKSEN**: Voorzitter, geen inbreng, anders dan dat ik de motie, die de SGP-fractie indient, van harte ondersteun met alles wat de overwegingen en de conclusies zijn.

De **VOORZITTER**: U bent voorgeïnformeerd, want de motie zal straks worden toegelicht, neem ik aan.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Keller.

Mevrouw **KELLER**: Voorzitter, dank u wel. Tijdens de commissievergadering heeft mijn fractie al haar zorgen uitgesproken over de vijfduizend hectare nieuwe natuur die zal worden gerealiseerd. We krijgen het in onze eigen provincie al niet voor mekaar om de doelen die er zijn, om die te verwezenlijken ten aanzien van nieuwe natuur. Ik ben heel benieuwd naar die vijfduizend hectare die erbij moet komen in samenwerking met andere provincies.

En daarnaast wordt onze zorg eigenlijk alleen maar groter, want ik wil graag de aandacht vestigen op de nieuwe snelweg die er hoogstwaarschijnlijk aankomt in deze regio. En dan heb ik het over de nieuwe snelweg in de lucht. Dan heb ik het over de vierde aanvliegroute. Deze gaat onder andere op zo'n ongeveer 2100 meter hoogte over Arnhem,

Amersfoort en Veenendaal. Er komen honderdduizend woningen bij. Er komen arbeidsplaatsen bij. Vijfduizend hectare nieuwe natuur. Hoe rijmt u dat met die lage aanvieligroute? Is daar rekening mee gehouden? Kunt u hierop reflecteren? En deelt u onze zorgen? Dank u wel.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Eggermont.

De heer **EGGERMONT**: Heel kort. Vorig jaar was dit een hamerstuk en werden wij alleen geacht tegengestemd te hebben als socialistische fractie. Ja, wat ons betreft, toen waren onze woorden 'het is boel mooischrijverij', wat ons betreft is het nu ook een hoop luchtfietseriej geworden. Ja, ruimte kun je maar één keer indelen. Verder ben ik wel blij met de zorgen die het CDA zich nu maakt ten aanzien van het openbaar vervoer. Wellicht wordt het eens een keer tijd de dat we na gaan denken over de marktwerking en dat we zelf de regie gaan nemen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Eggermont. Uw microfoon staat nog aan.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van den Dikkenberg.

De heer **VAN DEN DIKKENBERG**: Ja, voorzitter. Dank ook voor de gelegenheid om, nadat in alle gemeenteraden besluitvorming heeft plaatsgevonden, we nog eens een keer kunnen kijken van, wat gaat er nou met die resultaten gebeuren? Als je kijkt naar Foodvalley Zuid, dan staat er op pagina 16 een beschrijving van Foodvalley Zuid, dat het omzoomd is door waardevolle landschappen. Ja, als je door het gebied, het Binnenveld, rijdt en dan ook het Utrechtse deel, dan ervaar je dat dat alleen al een waardevol landschap is. Dus het wordt niet alleen omzoomd, het is het ook. En voorzitter, dan lees je ook op pagina 16, dat de agrifood vooral zichtbaar is in de WUR, Ede en de foodindustrie langs de A12. Nou, als je in het Binnenveld bent, dan ervaar je ook dat het een voedselproducerend gebied is.

De heer **WESTERLAKEN**: Voorzitter, voor mij even een verhelderende, verduidelijkende vraag. Doelt u met Foodvalley Zuid, het zuidelijke deel van de Gelderse Vallei?

Ja, voorzitter, maar wij sluiten aan bij de terminologie, zoals die in het stuk gebezigd wordt.

De heer **WESTERLAKEN**: Bent u het met mij eens dat het een marketingnaam is en dat wij het geografisch nog steeds de Gelderse Vallei noemen?

Ja, voorzitter, het is onderdeel van het prachtige ecosysteem van de Gelderse Vallei, maar ja, het stuk noemt het Foodvalley Zuid. Dus daar heb ik me bij aangesloten.

Ik was bij de agrifood gebleven, dat je dat dus vooral zag aan de WUR, Ede, de foodindustrie langs de A12. Nou ja, je ziet dat dus ook vooral in dat gebied. Het mooie is dat dat samengaat met het landschap en dat het kleinschalig is en dat je daar dus ook de kleinschalige landbouw tegenkomt. Dan staat er bij de opgave 'meer landschap, meer economie en meer stad'. Dat triggerde de Rhenense fracties blijkbaar om een uitspraak te doen, de Rhenense gemeenteraad, van joh, let op, als je dat allemaal in het Binnenveld gaat projecteren, dan gaat dat niet. En dan staat er bij de opmerkingen in het stuk dat er eigenlijk geen actie op hoeft plaats te vinden. Maar voorzitter, als je meer landschap, meer economie en meer stad projecteert op de manier waarop de opgave beschreven is, dan help je met meer landschap- Wat nu al een uniek landschap is. Hoe wil je daar meer landschap van maken? Als je meer economie wil, hoe wil je dan omgaan met de dragers van de huidige economie? En hoe ga je dan om met de ruimtelijke druk? En als je meer stad wil, dan gaat het weer ten koste van het landschap. Dus die opdracht, die nu ligt voor

Foodvalley Zuid, de regionale aanduiding, die bijt elkaar wel. Vandaar ook dat de motie van Rhenen best wel terecht is om dan te zeggen van, heb oog voor het thema voedsel en het landschap. Daarom dienen wij vandaag een motie in om als provinciaal bestuur in de gesprekken over de voortgang van de verstedelijkingsstrategie erop toe te zien dat in de uitwerking voldoende aandacht is voor het thema voedselvoorziening in het kader van het unieke karakter van de regio Foodvalley als topregio op het gebied van de agrifood en het open landschap met de verbinding tussen het Binnenveld en de Utrechtse Heuvelrug. Dat die niet in de knel komt door de verstedelijkingsplannen in de regio. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende motie is ingekomen:

Motie M116 van de leden Van den Dikkenberg (SGP) en Rikkoert (ChristenUnie) inzake Borg eigen karakter Foodvalley.

Provinciale staten van Utrecht in vergadering bijeen op 14 december 2022, ter behandeling van Statenvoorstel Verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley (PS2022RGW146).

Constaterende dat:

- Er in de toelichting op moties wordt toegelicht dat het voorstel van de gemeenteraad van Rhenen om een aparte pijler op te nemen voor 'voedselproductie' niet wordt overgenomen, maar dat dit punt wordt meegenomen in de pijlers economie en leefomgeving;
- Geen inhoudelijke reactie wordt gegeven op het voorstel van Wageningen om aan de slag te gaan met een visie over de betekenis van het Binnenveld als groen en open landschap;

Overwegende dat:

- De Regio Foodvalley uitsprekt dat samenwerking centraal staat om de topregio op het gebied van agrifood te zijn;
- Deze ambitie ook in de verstedelijkingsstrategie een duidelijke positie verdient;
- In het Utrechtse deel van de regio Foodvalley op dit moment een mooie balans is tussen stedelijke omgeving en open landschap;
- De verstedelijkingsbehoefte van de regio druk legt op landbouw en natuur in de omgeving van Rhenen;
- De verstedelijkingsplannen concreet druk leggen op de verbinding tussen het Binnenveld en de Utrechtse Heuvelrug;
- De heer Remkes in zijn advies 'Wat wel kan' nadrukkelijk stelt dat de landbouw geen sluitpost mag zijn van de ruimtevraag van ontwikkelingen zoals woningbouw en recreatie;
- In de verdere uitwerking van de verstedelijkingsstrategie en de bijbehorende opgaven de verbinding tussen het Binnenveld en de Utrechtse Heuvelrug, de openheid van het landschap en de voedselvoorziening als strategisch vraagstuk aandacht verdienen;

Verzoeken het College van GS:

- In de gesprekken over de voortgang van de verstedelijkingsstrategie erop toe te zien dat:
 - In de uitwerking voldoende aandacht is voor het thema voedselvoorziening in het kader van het unieke karakter van de regio Foodvalley als topregio op het gebied van agrifood;

- Het open landschap, met de verbinding tussen het Binnenveld en de Utrechtse Heuvelrug, niet in de knel komt door de verstedelijkingsplannen van de regio.

En gaan over tot de orde van de dag.

De motie maakt deel uit van de beraadslaging.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende motie is ingekomen:

Motie M116a van de leden Van den Dikkenberg (SGP) en Rikkoert (ChristenUnie) inzake Borg eigen karakter Foodvalley.

Provinciale staten van Utrecht in vergadering bijeen op 14 december 2022, ter behandeling van Statenvoorstel Verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley (PS2022RGW146).

Constateernde dat:

- Er in de toelichting op moties wordt toegelicht dat het voorstel van de gemeenteraad van Rhenen om een aparte pijler op te nemen voor 'voedselproductie' niet wordt overgenomen, maar dat dit punt wordt meegenomen in de pijlers economie en leefomgeving;
- Is hetzelfde stuk geen inhoudelijke reactie wordt gegeven op het voorstel van Wageningen om aan de slag te gaan met een visie over de betekenis van het Binnenveld als groen en open landschap;

Overwegende dat:

- De Regio Foodvalley uitspreekt dat samenwerking centraal staat om de topregio op het gebied van agrifood te zijn;
- Deze ambitie ook in de verstedelijkingsstrategie een duidelijke positie verdient;
- In het Utrechtse deel van de regio Foodvalley op dit moment een mooie balans is tussen stedelijke omgeving en open landschap;
- De verstedelijkingsbehoefte van de regio druk legt op landbouw en natuur in de omgeving van Rhenen;
- De verstedelijkingsplannen concreet druk leggen op de verbinding tussen het Binnenveld en de Utrechtse Heuvelrug;
- De heer Remkes in zijn advies 'Wat wel kan' nadrukkelijk stelt dat de landbouw geen sluitpost mag zijn van de ruimtevraag van ontwikkelingen zoals woningbouw en recreatie;
- In de verdere uitwerking van de verstedelijkingsstrategie en de bijbehorende opgaven de verbinding tussen het Binnenveld en de Utrechtse Heuvelrug, de openheid van het landschap en de voedselvoorziening als strategisch vraagstuk aandacht verdienen;

Verzoeken het College van GS:

- In de gesprekken over de voortgang van de verstedelijkingsstrategie erop toe te zien dat:
 - In de uitwerking voldoende aandacht is voor het thema voedselvoorziening in het kader van het unieke karakter van de regio Foodvalley als topregio op het gebied van agrifood;

- Het open landschap, met de verbinding tussen het Binnenveld en de Utrechtse Heuvelrug, niet in de knel komt door de verstedelijkingsplannen van de regio.

En gaan over tot de orde van de dag.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Van den Dikkenberg. Uw motie wordt ook in het stateninformatiesysteem gezet en maakt onderdeel uit van onze beraadslagingen en straks van de stemmingen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Hoek.

Mevrouw **HOEK**: Ja, dank u, voorzitter. Een aantal jaren geleden hebben we al een werkbezoek gehad naar dat gebied. Toen was het al alarm over het feit dat men personeel nodig had, maar dat er dus geen woningen waren en men daardoor geen personeel kon krijgen. Dus dit is natuurlijk een ontwikkeling wat je niet in één week of in één maand of in een kwartaal bedenkt. Misschien wel bedenkt, maar de uitvoering is een ander verhaal. Dus 50PLUS vindt het een mooie ontwikkeling.

Het is, ja, samen met Gelderland. Ik wil nog wel even vragen: hoe is de samenwerking met Gelderland? Ik denk dat dat goed is, want anders kom je niet tot zo'n voorstel.

Er is inderdaad, ja, personeel nodig, werkgelegenheid. Wat ik wel wil, 50PLUS wel weer opnoemen van – het staat ook wel in het laatste stukje van het voorstel – ja, die infrastructuur, dat dat niet gerealiseerd wordt als alles klaar is, maar dat men dat gelijktijdig of misschien zelfs al eerder ontwikkelt of zover de plannen ontwikkelt dat het uitgevoerd kan worden gelijktijdig met bijvoorbeeld de woningbouw, et cetera.

Wat 50PLUS ook heel belangrijk vindt, is ook het openbaar vervoer. Het staat ook wel in het stukje, maar ik wil het nog wel even benadrukken dat dat wel heel belangrijk is. En niet alleen een sneltram, maar ook de busverbindingen, want het biedt natuurlijk werk, ook vanuit de omgeving, en dan moet je daar wel ook op een normale manier komen. En alleen een sneltram of een trein, die stopt niet overal. Dus ook daar, dat dat heel goed meegenomen wordt.

En inderdaad, dat realiseren van natuur. Ik denk dat meneer Van den Dikkenberg bedoelt ook de natuur die er is, dat die beschermd moet worden. En dat dat zeker aandacht vraagt en dat de plannen zo ontwikkeld worden dat het met elkaar vervlochten wordt, maar dat het ook, ja, dat het ook zo is dat iedereen zich erin kan vinden. Natuur is natuurlijk veel meer dan alleen maar een groot gebied, een weiland of een bos. Het gaat ook om de directe omgeving van waar alle woningen en dergelijke gerealiseerd gaan worden. Dat ook daar, op die plaatsen dus natuur ontwikkeld wordt. Dat kan natuurlijk ook. Alles telt mee. En dat men niet met bladblazers de egels weer uit de winterslaap haalt. Dat wil ik even opmerken nog. Ja, oké. Tot zover, voorzitter. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Hoek. DENK, de fractie van DENK, geen behoefte aan het woord? Dan is de inbreng vanuit Provinciale Staten daarbij geleverd en kijk ik naar gedeputeerde Van Muilekom voor de beantwoording. Ja, u mag achter het spreekgestoelte. Wat u wil. Ja. Vergeet uw pasje niet.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan gedeputeerde Van Muilekom.

Gedeputeerde **VAN MUILEKOM**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik ben erg blij met de betrokkenheid uit de Staten voor de ontwikkeling in de Foodvalley. Het is een verstedelijkingsstrategie. Die praat eigenlijk over de grote ontwikkelingen die de komende

tien, twintig jaar daar plaats gaan vinden. U reikt tegelijkertijd een aantal onderwerpen aan waar u echt aandacht voor wil vragen. Ik hoor zorg over die gezonde leefomgeving. Het punt over, wat het CDA aanreikt, over het openbaar vervoer en de beperkingen die er nu zijn. Tegelijk zeg ik maar even dat collega Schaddelee, die heeft al eens een keer toegezegd van, we moeten in dat werfgebied die beperkingen echt goed onder de aandacht brengen. Dat heeft hij ook in het bestuurlijk overleg gezegd. Dus ik wil het nog nogmaals een keer toezeggen om dat te doen en ook dat in te brengen in de terugkoppeling die ik weer ga geven naar aanleiding van deze Statenvergadering, ook weer in het verdere traject. Belangrijk is, denk ik, de gebiedsuitwerkingen die nu gaan komen. Dat noemde de heer Van den Dikkenberg ook al. Ja, dan moet concreet gaan worden dat de mooie intenties die in die verstedelijkingsstrategie gaan, dat die duidelijk gaan worden. En dat open landschap en de zorg die u daarbij heeft, dat herken ik heel erg. Ik vind wel, als ik nu zie wat de intenties zijn ook bijvoorbeeld de gebiedsuitwerking Foodvalley Zuid, zoals het nu staat, heeft men echt de grote zorg om het Binnenveld, om de goede connectie te kunnen maken met Heuvelrug. Ook vanuit het Binnenveld naar het noordelijke deel van de Gelderse Vallei en ook naar de Veluwe toe. Het is dus een balans zoeken in de groei die er is in deze regio, want naar de nieuwe Meent, dat is Veenendaal-zuid, wordt echt wel gekeken om daar een stuk ontwikkeling ook met woningbouw te realiseren. Hoe je juist die kwaliteiten die er zijn in dat Binnenveld, hoe je die kunt behouden, dat open landschap. Tegelijkertijd zeg ik ook, er zijn ook wel aandachtspuntjes hoe we de biodiversiteit daar echt kunnen gaan versterken. Het hydrologische systeem van het gebied staat ook best onder druk op bepaalde plekken. Je merkt ook, als er meer mensen komen wonen, de recreatieve druk. En tegelijkertijd is het ook een belangrijk gebied voor de landbouw. De landbouw heeft daar ook natuurlijk een belangrijke opgave om duurzamer te worden, natuur-inclusiever te worden, een toekomstbestendige landbouw te hebben met een goed verdienmodel. Dat moet allemaal met elkaar in balans goed komen. Ik vind zelf, om heel eerlijk te zeggen, dat het echt ook wel in de versterkingsstrategie en bij de gebiedsuitwerking Zuid ook echt expliciet benoemd is daar aandacht aan te geven. U noemt het nog een keer. Op zich denk ik prima. Het lastige vind ik zelf, even over de motie. Ja, er wordt op een gegeven moment 'voedselproductie niet wordt overgenomen'. Het is niet een van de pijlers. Die discussie hebben we gehad. Het heeft Rhenen gezegd. Eigenlijk wordt het belang ook dat het een gebied is waar voedselproductie komt, krijgen in de pijler economie en in de pijler leefomgeving echt aandacht. En als ik dan lees, even naar het dictum, dat er in de uitwerking voldoende aandacht is voor het thema voedselvoorziening. Het punt is, denk ik, dat als je kijkt naar het Uitvoeringsprogramma Landelijk Gebied wat er gaat komen, ook met de stikstofaanpak en zo, dat je echt moet gaan kijken hoe a, de natuur, maar ook de landbouw daar een goede plek in gaat krijgen. Dat betekent ook wel iets voor de landbouw. Dus in de ruimtelijke context moet er iets gebeuren. Maar als je het hebt over de voedselvoorziening en agrariërs krijgt dat ook in een ander traject juist specifiek de aandacht. En daar moeten volgens mij al rond de zomer volgend jaar de eerste plannen voor zijn. 'Het open landschap en de verbinding met het Binnenveld en de Utrechtse Heuvelrug niet in de knel komt', ja dat is die balans waar ik het net over had. Dus om heel eerlijk te zijn, ik vind dat dat eigenlijk ook best wel goed geagendeerd is in de stukken. Dus in die zin vind ik de intentie van die motie niet helemaal aansluiten bij waar de versterkingsstrategie en de gebiedsuitwerking over gaat. En als je hebt over een aantal dingen die u, meerderen, geagendeerd hebben: open landschap- Ik heb dat goed gehoord en ik ga dat ook teruggeven dat dat expliciet aandacht gaat krijgen in de verdere uitwerking.

De heer **VAN DEN DIKKENBERG**: Ja, voorzitter, dank. Ik ben heel blij dat de gedeputeerde dat gehoord heeft. Maar de verstedelijkingsstrategie heeft een heel grote impact juist op de facetten die we noemen. En dat gaat niet alleen over het Nationaal Programma Landelijk Gebied, dat gaat over een beweging die het gebied gaat maken als zijnde het landelijk gebied. De

externe factoren daarop hebben er juist jarenlang voor gezorgd dat de druk op het landelijk gebied toeneemt en een schaalvergroting, intensivering, et cetera. Die externe factoren, die houden nu nog vooral rekening met elkaar en de keuzes van oké, waar gaan we wat laten landen? En juist daarom is het belangrijk om ook de landbouw en het open landschap als stem aan tafel te hebben in de verdere gebiedsprocessen, zodat je die uitwerking en dat ook meeneemt in de keuzes die juist als externe factor op zo'n gebied maakt.

Ja, honderd procent eens. Ja, ik bedoel, als je het hebt over de ontwikkeling van dit gebied, of je het nou hebt over natuur of over de landbouw, ja, ik vind dat het echt met de partijen en in het gebied ook echt aan de orde zou moeten komen en niet voor hen besloten zou moeten worden. En je merkt wel, en dat is natuurlijk in het algemeen de discussie over het Nationaal Programma Landelijk Gebied van, hoe krijgen we daar de goede landbouwer en dat die landbouw zich daar duurzaam kan gaan ontwikkelen. Op sommige plekken gaat het goed, maar soms is het echt ook een uitdaging bij de landbouw om die ontwikkelingen en wat gevraagd wordt van de landbouw, om daar invulling aan te gaan geven. Zorgen – want dat hoorde ik u net zeggen – dat de partijen waar het over gaat en die betrokkenheid hebben, dat die ook aan tafel zitten, dat heb ik goed gehoord. Dat zal ik in ieder geval ook meenemen in het verdere vervolg.

Ik zit in ieder geval even te kijken, voorzitter, of er nog dingen zijn die ik niet-
De vierde fix. Ja, de vierde fix.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Rikkoert krijgt nu antwoord op haar vraag? Of u wil een interruptie op een ander punt? Ja, gaat uw gang. Mevrouw Rikkoert.

Mevrouw **RIKKOERT**: Nog even in aanvulling op wat zojuist werd besproken over de motie. Ja, volgens mij kunt u dit zien als een extra onderstreping dat we die voedselvoorziening in deze strategie heel erg belangrijk vinden.

De **VOORZITTER**: Goed, waarvan akte. U vervolgt, meneer Van Muilekom.

Gedeputeerde **VAN MUILEKOM**: Ja. De vierde fix, dat gaat over de luchtruimherziening. In de laatste commissie Milieu en Mobiliteit hebben we dat ook expliciet even aan de orde gehad. Ook de zorg die er wel is. Ik heb toen ook gezegd dat die luchtruimherzieningen en de plannen voor die beruchte vierde fix, die moeten nog allemaal uitgewerkt gaan worden. En naar verwachting is het wel zo dat die vierde fix een aanvliegroute heeft – inderdaad, wat u zegt – moet ik het even goed zeggen, in het zuidwestelijke deel van Gelderland en zo'n beetje parallel aan de Lek, om maar zo te zeggen, naar het westen. Daarbij is het denk ik voor ons als provincie even heel erg van belang dat zo hoog mogelijk aangevlogen moet worden, want ze willen met glijvluchten richting Schiphol gaan. Dat is echt boven die zesduizend voet. Wat wij in onze zienswijze, die wij zelf als provincie met de Utrechtse gemeenten hebben ingediend, hebben gezegd, van ja, let even op, het is niet alleen die zesduizend voet; we hebben de constatering, op het moment als je nog boven die zesduizend voet vliegt, dat het kan zijn dat mensen, ook natuur, nog steeds overlast kan hebben. Dus dat hebben we nog een keer teruggegeven, ook weer aan het Rijk, naar aanleiding van de discussie die we in de commissie M&M hierover hadden.

Mevrouw **DE MAN**: Dank u wel, voorzitter. Ja, voorzitter, voor de VVD was het nog niet helemaal duidelijk wat nu het advies is van de gedeputeerde op de ingediende motie. Er werd instemmend wel geknikt op een nadere uitleg van de ChristenUnie ten aanzien van het voedselvraagstuk. Maar wat is nu uw advies aan de Staten?

Mijn advies is dat hij overbodig is.

De **VOORZITTER**: Helder. Hebt u alle vragen gehad? Ik denk het wel. Dank u wel, meneer Van Muilekom. Dat is het geval. Dank u wel.

Dames en heren, dan zijn we aan het eind gekomen van de beraadslagingen over agendapunt 16.

De discussie wordt gesloten.

De **VOORZITTER**: Dan wil ik schorsen voor de lunchpauze tot 13.30 uur. Om 13.30 uur zetten wij onze vergadering voort. Smakelijk eten.

De **VOORZITTER** schorst de vergadering.

De **VOORZITTER** heropent de vergadering.

14.

[Statenvoorstel Programma Toekomst N201, studiefase 3 \(PS2022MM106\)](#)

De **VOORZITTER**: Dames en heren, ik heropen de vergadering. Aan de orde is agendapunt 14, het statenvoorstel Programma Toekomst N201, studiefase. 3. U heeft gekozen voor een normaal debat.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Oude Wesselink.

De heer **OUDE WESSELINK**: Dank u wel, voorzitter. Ondertussen stroomt de rest binnen. Heel mooi.

GroenLinks is tevreden met dit statenvoorstel. Het is niet bepaald een geheim dat wij een gebrek aan asfalt voor auto's geen probleem vinden, laat staan dat wij meer asfalt zien als een oplossing. Al eerder hebben wij wel onze wens kenbaar gemaakt dat wat ons betreft op veel meer wegen de maximale snelheid terug kan naar zestig kilometer per uur, zoals ook een brede wens is in de omgeving. Wij willen echter niet terugkomen op eerder genomen besluiten. Daarom is het goed dat GS nu met dit pakket aan maatregelen komt, waarbij diverse knelpunten, zoals de bocht bij Mijdrecht, de toe- en afritten bij Vinkeveen en de aansluiting met de A2 worden aangepakt zonder grootschalige verbreding.

De investering voor de fiets blijft echter nog wel fors achter. De vervoerswijze die er nog het slechtst vanaf komt in de huidige plannen. Bij de commissievergadering hebben wij reeds aangekondigd om met een motie te komen voor het toevoegen van een fietstunnel. GroenLinks is blij dat we deze motie samen met het CDA en anderen hebben kunnen opstellen voor het toevoegen van een fietstunnel aan dit plan. Daarmee kan ook in minder drukke gebieden de fiets prioriteit krijgen als het gaat om verkeersveiligheid en leefbaarheid. En ook kan dit zorgen voor een betere doorstroming op de kruispunten. In de motie blijven wij wel bewust vaag over welke locatie hiervoor het meest geschikt is. Wij laten het aan GS om hiervoor de meest geschikte locatie te bepalen, maar willen wel opmerken dat het vooral voor de inwoners van Mijdrecht goed zou zijn als die vooral daar komt en of er goed kan worden onderzocht of het, ondanks die waterleiding, toch daar kan. Het CDA zal de motie namens ons indienen.

Verder zijn we nog wel steeds kritisch over de aantasting van het weidevogelgebied. De grootte van het weidevogelgebied waar de N201 straks doorheen gaat lopen, lijkt summier, maar GroenLinks kan niet vaak genoeg benadrukken hoe belangrijk een goede biodiversiteit en kwaliteit van belang is voor de inwoners van deze

provincie, inclusief de intrinsieke waarde. In een schriftelijke beantwoording heeft GS aangegeven dat in de voorbereidingsfase moet worden gezien of en op welke manier gemitigeerd of gecompenseerd wordt. Voorzitter, wij hopen dat de gedeputeerde de toezegging kan doen dat er sowieso gemitigeerd of gecompenseerd wordt. Dit is sowieso nodig. Als het nadelige effect in relatieve zin toch meevalt, aldus een schriftelijke beantwoording eerder deze week, kan deze toezegging, hopen wij, vast gedaan worden. Compensatie vooraf is een goede maatregel uit de Omgevingsverordening daarvoor.

Ook hebben wij nog een vraag ten aanzien van participatie. Van inwoners van Mijdrecht hebben wij begrepen dat er pas zeer laat in het proces is gecommuniceerd met de inwoners wat de definitieve plannen zijn. Pas twee weken voor de start van de commissievergadering is vertrouwelijk met een beperkt aantal omwonenden gecommuniceerd wat de definitieve plannen zijn. Waarom vertrouwelijk? En waarom zo laat in het proces? En vooral die twee gecombineerd. Weet de rest van de inwoners in Mijdrecht nu wel wat precies de gevolgen zijn, los van dat er alleen maar een bocht wordt gestrekt? GroenLinks vraagt er aandacht voor.

Voorzitter, dat zijn onze belangrijkste punten. Dan rest ons niks om alle ambtenaren die hier de afgelopen decennia aan hebben gewerkt en GS te bedanken. Wat GroenLinks betreft toch een belangrijke mijlpaal dat we eindelijk een concreet besluit kunnen nemen over de toekomst voor de N201. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Oude Wesselink.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van Schie.

De heer **VAN SCHIE**: Ja, dank, voorzitter. De VVD is blij dat we vandaag kunnen besluiten over het voorstel voor het programma voor de toekomst N201. Ook mooi dat het voorkeursalternatief nu ook een voorbereidingsfase in gaat. Wij vinden het niet alleen belangrijk, omdat het voor de inwoners relevant is, maar ook, omdat we er zelf al jarenlang op aandringen om al die knelpunten van de N201 te gaan oplossen, want dat is nog steeds het grootste doorstromingsknelpunt in onze provincie. De voorgestelde oplossing van de knelpunten leidt echter niet tot een ongewenste verkapte snelweg door het landelijk gebied. Dus in lijn met de wens van heel veel betrokken partijen is in het voorkeursalternatief terecht gekozen voor een gebalanceerde aanpak van de knelpunten, waarbij verbeteringen in samenhang worden doorgevoerd ten behoeve van het autoverkeer, het ov en ook het fietsverkeer. Samenhang in bereikbaarheid, zoals wij dat bij de VD graag zien.

Voorzitter, naast het verbeteren van de bereikbaarheid en de doorstroming voorziet het voorstel ook in het verbeteren van de leefbaarheid en de verkeersveiligheid rond de N201. In combinatie met een positieve MKBA verdient het een pluim voor de ambtelijke organisatie dat zij hierin zijn geslaagd. Bij deze.

Aanvullend nog een opmerking over de bocht bij Mijdrecht. In onze fractie altijd liefkozend 'Bobs bocht' genoemd. Hoewel de gedeputeerde Mobiliteit – en dan in dit geval niet de heer Strijk, maar zijn voorganger – op enig moment aangaf dat hij niet helemaal begrepen waarom deze bocht nou eigenlijk een knelpunt is, weet de VVD al veel eerder dat het echt nodig is om deze bocht te strekken. Ik daag u uit om de filmpjes van Bob de Jager bij de bocht te gaan bekijken. Het is meer dan kwartetten wat je dan kan doen. We zijn ook heel erg blij dat het strekken van die bocht nu integraal onderdeel is van het statenvoorstel en weten ook dat dit in de gemeente De Ronde Venen op heel veel draagvlak kan rekenen bij de Raad, de ondernemers en de inwoners.

Tot slot de motie, waar GroenLinks ook aan refereerde, van het CDA. Die dienen wij ook mee in om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn van een fietstunnel ter hoogte van een van de knelpunten die daar nog ligt. Wat ons betreft zou dat ook best een brug

mogen zijn. Maar in elk geval willen we graag weten wat er nog mogelijk is en hoe we daar de veiligheid en ook de oversteekbaarheid voor de fietsen kunnen verbeteren.

De heer **DERCKSEN**: Ja, voorzitter, het is nog niet zo heel lang geleden dat de VVD de vroem-vroem-partij werd genoemd. Intussen hebben ze de auto ingeruild voor een bakfiets, heb ik het idee. Maar deze aanpak leidt tot minder capaciteit van de weg. Er komen tot 2040 nog een miljoen auto's bij. U heeft zelf hier weleens een keer aangegeven dat er nog wel een stad als Utrecht bij zou kunnen in onze provincie. Hoe rijmt u dat met het terugbrengen van de capaciteit op een weg waar het openbaar vervoer, noch de fiets, enig serieus alternatief is?

Nou, voorzitter, volgens mij is die capaciteit ongeveer gelijk met wat hij nu is en verbetert wel de doorstroming. Dus ga je sneller van A naar B op de weg. We willen ook niet dat het echt een alternatief voor snelwegenpakket wordt, want dat moeten we goed inrichten. Daar is het Rijk ook druk mee bezig om die snelwegen zo aan te pakken ook in die omgeving dat het grootschalig goederenvervoer en de toename in het wegverkeer daarover kan worden afgewikkeld. Maar de heer Dercksen snijdt wel een punt aan, dat als we daar in die zone nog heel veel woningbouw gaan toevoegen, dat er misschien wel weer nieuwe knelpunten komen om op te lossen. En ik denk ook niet dat dit de laatste keer is dat we het over de N201 zullen hebben in deze Statenzaal. Maar goed, misschien moet de heer Dercksen er nog even aan wennen dat we niet alleen de vroem-vroem-, maar nu ook de vroem-zoem-partij zijn. We zien natuurlijk met elektrisch vervoer dat ook de nadelige effecten van sommige verkeersbewegingen worden gecompenseerd. Wij zetten ook op andere momenten in – dat weet de heer Dercksen ook – om bijvoorbeeld het goederenvervoer ook op andere manieren te laten plaatsvinden als dat enigszins kan. Dus wat ons betreft nu een goede stap om te zetten richting het verbeteren van de bereikbaarheid van de bewoners daar en de bedrijven, en tegelijkertijd een kans om ook de verkeersveiligheid te vergroten.

Meneer **DERCKSEN**: Ja, tot slot. Toen u zei dat we de zoem-zoem-partij waren, dacht ik even dat het over windmolens ging. Maar dat klopt: de VVD is intussen ook al een windmolenpartij. Maar die mensen die daar gebruik maken van die N201 en in de file staan, die staan in de file, omdat ze naar hun werk gaan. Als je niet naar je werk gaat, ga je 's ochtends niet in de rij aansluiten. Dan wacht je een uurtje om naar opa en oma te gaan of andere dingen te gaan doen. Dus het zijn de mensen die werken. De capaciteit was teruggebracht. Er worden wat slimmere stoplichten neergezet en wat plateau'tjes, maar dat gaat de problemen niet oplossen. Dit is niet een oplossing voor een bestaand probleem. Dit is het probleem voor je uit duwen, wat ze al vier jaar gedaan hebben met dit voorstel. En nu bent u heel enthousiast over het niet oplossen van dit probleem. Hoe kan dat nou? Wat wil de VVD nou? Willens ze nou dat die auto's en de capaciteit verbetert of niet? U bent voor dit voorstel, dus u wil niet de capaciteit verbeteren.

De heer Dercksen legt me nu woorden in de mond die ik niet gesproken heb. Nee, wij willen zowel de doorstroming als de bereikbaarheid verbeteren en dat gebeurt met dit voorstel. Uiteraard kan er nog heel veel meer en beter. Daarom dienen we ook mede de motie in om te kijken of we de verkeersveiligheid nog kunnen verbeteren door middel van ongelijkvloerse kruisingen voor het langzaam verkeer. Maar het belangrijkste is dat het werk aan de weg nooit ophoudt. Ik weet nog goed dat vier jaar geleden, bijna op de kop af vandaag, de heer Dercksen, toen nog lid van een andere partij- Nee, toen geen lid van een partij, maar wel lid in deze Staten voor een andere fractie, het voorstel deed om een tweebaanssnelweg à twee miljard aan te leggen in dit gebied. Nou, dat vinden wij ook geen goede balans als het gaat om zowel goed zorgdragen voor het landelijk gebied en de

uitstraling daarvan en de bereikbaarheid toch ook in kaart te hebben en op te lossen als het nodig is. Dus we zijn heel blij dat het College hier nu mee komt. Ik vind het jammer dat het niet drie jaar eerder is, want ik denk dat het pakket wat nu hier voor ligt, al veel eerder in de Staten had kunnen worden vastgesteld. En dan hadden we de bocht bij Mijdrecht – of zoals wij het noemen: Bobs bocht – al lang gestrekt en konden we daar gewoon veilig oversteken. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Weyers.

De heer **WEYERS**: Niks toe te voegen aan hetgeen hier gewisseld is en ook in voorgaande besprekingen. Wij zullen in beginsel het voorstel steunen. En misschien een kleine geruststelling voor de heer Dercksen, die bevreest dat door de toename van het autopark de doorstroming een probleem zou kunnen vormen: als je de laatste jaren de prijzen wat volgt van auto's en wat de kosten daarvan zijn, zal dat probleem over een jaartje of vijftien misschien wel helemaal niet meer kunnen bestaan, omdat nog maar zo weinig mensen zich een auto kunnen veroorloven. Dus ik vermoed dat dat effect daar nog wel eens mee zou kunnen vallen. Wij zullen dit voorstel waarschijnlijk steunen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Bikker.

Mevrouw **BIKKER**: Voorzitter, dank u wel. Na zoveel jaren van onderzoek en afwegen, van ongelukken en klachten, van plannen maken en afstemmen, is het inderdaad uiteindelijk tot een concreet voorstel gekomen: een statenvoorstel voor een toekomstbestendige N201. Op hoofdlijn is ook het CDA tevreden met datgene wat voorligt, onder andere het strekken van de bocht in het belang van de bereikbaarheid en de doorstroming van het verkeer. Hierbij wil ik een tweetal aandachtspunten noemen die wat ons betreft inderdaad het noemen waard zijn.

Eén betreft de kwetsbare verkeersdeelnemers: de fietsers. Zij verdienen wat ons betreft meer aandacht in de uitwerking. De fietstunnels, die eerst in de plannen zaten, zijn eruit verdwenen. Daarover zijn veel inwoners bezorgd. Wij waren onder de indruk, net als andere partijen, van de betrokkenheid van de veertien sprekers bij de commissie M&M. Zij waren het ermee eens dat een tunnel voor de oversteek van fietsers nodig zou zijn. De dagelijkse stromen van en naar de scholen, waaronder een middelgrote middelbare school met regiofunctie, van en naar winkels in de plaats Mijdrecht, met name in de zomer recreanten, die vragen om deze maatregel die een voorziening geeft voor het fietsverkeer, een investering voor de lange termijn. Duurzaam veilig. Er zijn ook dit jaar nog ernstige ongelukken gebeurd op de oversteekplaatsen, waarbij ook fietsers betrokken waren; bij de Veenweg en de kruising met de N212. Reden te meer om hiervoor aandacht te vragen. In de nieuwe situatie moeten alle fietsers in principe oversteken op één plek, namelijk bij de nieuw aangelegde kruising, want het fietspad langs de N201 en de scholen liggen aan de andere kant van de weg. Het fietspad komt vanuit Vinkeveen. Je moet eigenlijk naar de andere kant oversteken, ook richting Uithoorn, door te gaan. Het oversteken op andere plekken leidt tot meer onveilige situaties. Een fietstunnel, bijvoorbeeld bij het Waverveense pad, zal de doorstroming op het nieuwe kruispunt aan de Veenweg dan ook ontlasten.

Daarnaast vraag ik aandacht voor de bewoners aan de noordzijde van de N201. Zij worden in de nieuwe variant afgesneden van het dorp. Dat is een bijzondere situatie. Daar vragen we dus ook aandacht voor en de blik van de gedeputeerde op deze situatie. Ook voor hen overigens maakt een oplossing als een fietstunnel het verschil.

Het CDA wil dus graag een motie indienen, zoals ook zojuist al aangekondigd, om het College te verzoeken de fietstunnel toe te voegen in het plan. Deze motie dienen we samen in met GroenLinks en VVD, D66, ChristenUnie, SGP en 50PLUS. We worden hierin gesteund door de inwoners die we als Statenleden gesproken hebben tijdens

werkbezoeken. Eigen ervaring en observaties ter plaatse. En door de steun vanuit lokale partijen. Een breed gedragen verzoek dus aan het College om de mogelijkheden te onderzoeken en een fietstunnel te incorporeren in het plan. We vragen de gedeputeerde om deze motie te ondersteunen.

De **VOORZITTER** deelt mee dat de volgende motie is ingekomen:

Motie M117 van de leden Bikker (CDA), Oude Wesselink (GroenLinks), Kamp (D66), Wolting (ChristenUnie), De Jager (VVD) en Van den Dikkenberg (SGP) inzake Fietstunnel N201.

Provinciale staten van Utrecht in vergadering bijeen op 14 december 2022, ter behandeling van Statenvoorstel Programma Toekomst N201, studiefase 3 (PS2022MM106).

Constaterende dat:

- De fietstunnels, die in studiefase 2 nog wel aanwezig waren, wegens kostenversobering in studiefase 3 zijn weggelaten;
- Dat fietsers de meest kwetsbare verkeersdeelnemers zijn;
- Er op het kruispunt N201-Waverveen en Veenweg in de afgelopen jaren meerdere ernstige ongelukken hebben plaatsgevonden waar fietsers bij betrokken waren.

Overwegende dat:

- Partijen zich inzetten voor verkeersveiligheid en leefbaarheid voor voetgangers, fietsers, automobilisten en andere weggebruikers.
- Een goede infrastructuur bijdraagt aan doel en gebruik van de modaliteit fiets op de lange termijn;
- Partijen in de Provinciale Staten oog hebben voor de kwetsbare weggebruikers, in deze motie in het bijzonder de (schoolgaande) fietsers die de N201 moeten oversteken;
- Ook de route richting de oversteek (de parallelweg) geschikt moet zijn voor fietsers.

Dragen het College van GS op:

- Te onderzoeken waar op het traject (nabij de Veenweg of het Waverveense pad) een fietstunnel het meest kansrijk en effectief is en deze fietstunnel te implementeren in het plan.

En gaan over tot de orde van de dag.

De motie maakt deel uit van de beraadslaging.

Mevrouw **BIKKER**: Het tweede punt wat ik wilde noemen is, wij vragen ook aandacht voor de parallelweg. Goed dat in deze plannen deze parallelweg is voorzien. Wat betreft de breedte en inrichting hebben wij wel een aantal vragen, die we vanuit de Staten dus ook willen stellen. Het gaat hier natuurlijk om een combinatie van die kwetsbare weggebruikers met het dagelijkse verkeer. Vrachtwagens, agrarisch verkeer, zij allen gaan er gebruik van maken. Juist die combinatie die vraagt in het kader van Duurzaam Veilig echt nog wel extra aandacht. We hadden daar ook schriftelijke vragen over gesteld, over de infrastructuur van een parallelweg en hoe dit opgelost zou kunnen worden. Volgens mij

hebben we die nog niet kunnen zien. Misschien mis ik dat. Dan hoor ik het alsnog heel graag. Tot zover. En ik wil de motie graag overhandigen. Zo werkt dat geloof ik nu?

De **VOORZITTER**: Zeker.

Mevrouw **BIKKER**: Mooi.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Bikker. De motie wordt in het stateninformatiesysteem gezet en maakt onderdeel uit van onze beraadslagingen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Overkleeft.

De heer **OVERKLEEFT**: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, complimenten van onze kant voor dit statenvoorstel. We hebben de indruk dat er een goed afgewogen toekomst als plan ligt dat bijdraagt aan de leefbaarheid, de doorstroming en de verkeersveiligheid op en aan de N201. We dienen inderdaad wel dat motie van het CDA mede in, die GS opdracht de beste plek te vinden voor een fietstunnel. Op die manier ontstaat wat ons betreft helemaal een mooi toekomstvast geheel, dat recht doet aan de belangen van omwonenden en van de fietser. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Overkleeft.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Mulder.

De heer **MULDER**: Ja, dank, voorzitter. Dank voor het woord. Allereerst de complimenten van de Partij van de Arbeid aan de eigen organisatie en de adviseurs voor het voorstel dat nu voorligt. Er is ongelooflijk hard gewerkt om voor alle deeltrajecten van de weg tot passende oplossingen te komen. En met nadruk zeg ik 'alle deeltrajecten', ook om te voorkomen dat alle aandacht bij de besluitvorming uitgaat naar het traject 'de bocht bij Mijdrecht'. Verheugend is te constateren dat het afwegingskader Netwerkperspectief Provinciale Wegen, dat we eerder dit jaar in PS hebben vastgesteld, helpt om tot oplossingen te komen. We gaan de uitwerking in de praktijk natuurlijk volgen. De basis zijn de criteria leefbaarheid, veiligheid en bereikbaarheid. En ondertussen doen we ook nog wat aan de doorstroming. Mooi ook om te constateren dat er voor de voorkeursvariant zo'n breed draagvlak aanwezig is in de lokale politiek. Niet dat het participatieproces nu ideaal verlopen is. GroenLinks wees daar eigenlijk ook al op. Graag blijvende aandacht daarvoor, pleidooi ook van onze kant, ook wanneer de tijdsdruk groot is. We zijn blij met de te treffen geluidswerende voorzieningen, die zowel bestaan uit het toepassen van geluidsarm asfalt als het plaatsen van schermen. Ook zijn we blij met de beschermende maatregelen die voor fietsers worden genomen.

In de goede sociaaldemocratische traditie breng ik vanuit de Partij van de Arbeid nog twee punten nader onder de aandacht. In de commissie heeft de gedeputeerde de toezegging gedaan om vanuit veiligheidsoogpunt te doen wat mogelijk is om een versnelling te realiseren van het optimaliseren en waar mogelijk verlengen van de invoegstroken bij Vinkeveen. De aanpassing staat nu gepland voor 2029. We zijn blij met deze toezegging.

Het tweede punt van onze kant betreft de belangen van een groep fietsers in de bocht bij Mijdrecht. De discussie gaat over het al dan niet toevoegen van een fietstunnel aan de voorkeursvariant. De PvdA is vooralsnog kritisch op de motie die daarvoor zojuist is ingediend. Ik zal onze argumenten daarvoor hierna nog eventjes specifiek benoemen. Wij zullen luisteren naar de inbreng van de overige fracties en de reactie van de gedeputeerde en zullen op basis daarvan ons stemgedrag gaan bepalen.

Dan nog even specifiek de argumenten die van onze kant spelen rondom de fietstunnel. Aan de veiligheid voegt de fietstunnel naar onze mening per saldo niet zo heel veel toe. Fietstunnels buiten de bebouwde kom kennen een belangrijke mate van sociale onveiligheid. Dat is toch een belangrijk punt denk ik om in de gaten te houden. Het gaat om een forse extra investering ten behoeve van een beperkte groep gebruikers. We kennen de belangen van die beperkte groep gebruikers en we delen die ook, maar het gaat uiteindelijk ook om een afweging. Er zijn andere locaties in onze provincie die vanuit veiligheidsoverwegingen zo'n investering beter rechtvaardigen. Er is sprake van een afweging van argumenten tussen de voorkeursvariant: het strekken van de bocht versus het alternatief, het verruimen van de bocht. Na een forse inspanning zijn de kosten van beide alternatieven aanzienlijk meer vergelijkbaar geworden. Het nadeel van strekken is onder andere het inleveren van een stuk weidevogellandschap. Dat weegt voor onze fractie zwaar. Nadelen van uitbreiden zijn onder andere het verlies van draagvlak in de lokale politiek en het slopen van woningen in de bocht. Wanneer nu de kosten van de voorkeursvariant wederom toenemen ten opzichte van het alternatief, zou dat alternatief weer de voorkeur kunnen krijgen. En dat willen we eigenlijk voorkomen.

De heer **OUDE WESSELINK**: Ja, dank u wel. De heer Mulder heeft net aangegeven als argument waarom hij in elk geval ook tegen de fietstunnel is, is de sociale veiligheid. Ik vroeg me af hoe belangrijk dat precies is voor hem en of hij dat echt ziet als een belangrijk argument. En of het ook niet door maatregelen juist verholpen zou kunnen worden. Dat dat juist een aspect is voor de uitvoering hoe het precies gerealiseerd moet worden, dat het dan ook gewoon sociaal veilig moet zijn. Dank u wel.

Ja, dank voor de vraag. Dat speelt inderdaad wel mee. Maar we hebben eigenlijk specifiek ook vanuit de politiek in De Ronde Venen begrepen dat daar ook in die gemeente vervelende en eigenlijk best wel ernstige ervaringen zijn met de sociale veiligheid in fietstunnels. En natuurlijk kun je in de lay-out van een fietstunnel en de verlichting en misschien om het ook wat aantrekkelijker te maken, kun je die veiligheid wel groter maken, maar het gaat hier om een heel beperkt gebruik wat ervan gemaakt wordt. Zeker in de avonduren levert dat toch onveilige situaties op. Vandaar dat we het toch ook echt een belangrijk argument vinden. En het oversteken via de stoplichten is niet per se onveilig. Dat zit in de plannen, dat veiligheidsargument, en het is niet per se onveilig. Die afweging in ieder geval.

Ja, en dan eigenlijk het laatste punt wat ik zou willen noemen, is dat de nota oproept tot- Nee, de motie roept op tot een onderzoek. En ook de langere termijn wordt genoemd. Op zich, het feit dat het een onderzoek wordt, hebben we natuurlijk geen bezwaar tegen. Dat vinden we eigenlijk ook een correcte formulering. Ik denk dat wat die langere termijn betreft, dat daarbij de noodzakelijke rust in het weidevogelgebied daar ook zeker in betrokken zal worden, maar dat element vinden wij dan eigenlijk in de motie niet terug. Wij zien eigenlijk in de formulering dat er ook op lange termijn een wat gemakkelijker toegang naar het bovenliggende gebied verkregen wordt. Dat zijn de opmerkingen die ik wilde maken. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Mulder.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Wolting

De heer **WOLTING**: Voorzitter, het is een lang traject geweest. Het gaat veel geld kosten. Onze complimenten voor alles wat er geschreven is door ambtelijk en ook de debatten die hier gevoerd zijn en met de inwoners. We gaan nu het plan promoveren tot de voorbereidingsfase. Dus dat betekent nog best wel iets, dat er nog heel veel staat er gebeuren. We zullen even afwachten hoe vaak we dit voorstel hier terug zullen zien.

De N201 is eigenlijk een gebiedsontsluitingsweg en dat moet het ook blijven. Het moet niet een primaire verbindingsweg worden van het zuiden en oosten van het land naar Schiphol toe. En met dit voorstel, wat er nu voorligt, bereiken we dat doel, denk ik. En als we kijken naar de inspraakavond die we gehad hebben, dan hebben we wel de indruk dat de meeste inwoners eigenlijk best wel tevreden zijn met de plannen zoals die er liggen. Maar, voorzitter, het is een weg van oost naar west of van west naar oost; het is maar hoe je het bekijkt. Als je het plaatje ziet, dan is dat echt een heel stukje van onze provincie die aan de noordkant ligt. En de mensen uit het noorden van de provincie willen ook weleens naar het zuiden toe. Met de auto is het best wel goed geregeld. De fiets is best weleens wat lastiger. En dan is deze weg best wel een barrière. Vandaar ook dat wij het voorstel ondersteunen om het College op te roepen op de juiste plek een fietstunnel te realiseren.

Voorzitter, er wordt wel gezegd dat de fietstunnel tien tot twaalf miljoen kost. Ik heb wat gegoogeld. Heel veel gemeenten in de zandgebieden, die weten het voor één miljoen te realiseren. Als het wat meer drassige grond is, dan heb je al gauw een keer dat het naar de drie, vier miljoen gaat. Maar we denken ook wel dat als dat een fietstunnel wordt van tien tot twaalf miljoen, zoals de gedeputeerde schreef, dat het misschien wel een tunnel wordt met een gouden randje. En volgens mij vragen daar de inwoners niet om. De inwoners zeggen, we willen gewoon van het noorden naar het zuiden kunnen, en omgekeerd, en als daar maar een fietstunnel ligt. Er zijn heel veel voorbeelden van eenvoudige fietstunnels die, vooral op de dagen dat mensen en kinderen naar school moeten en dergelijke, overdag voldoende veilig is. En als we kijken naar sociale veiligheid, dan zijn er misschien wel momenten binnen de 24 uur dat het misschien wat minder aantrekkelijk is om zo'n tunnel te gebruiken, maar ik denk dat er heel veel mensen zijn die zeggen van liever een tunnel die wat minder veilig is dan helemaal geen tunnel. Dus wij roepen de gedeputeerde dan ook op om daar heel goed naar te kijken van, welke tunnel leggen we daar neer? En wat past daar het beste? Want het is eigenlijk alleen maar een mogelijkheid om onder die weg door te komen. Dus wij zien dat verder graag tegemoet, die plannen.

En wat de weidevogels betreft, daar zijn opmerkingen over gemaakt. Die hoef ik niet te herhalen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Wolting.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Dercksen.

De heer **DERCKSEN**: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, meestal bespreken we hier niet werkende oplossingen voor niet bestaande problemen: klimaat, stikstof. Vandaag bespreken we een niet-werkende oplossing voor een wel bestaand probleem, namelijk de enorme verkeerscongestie op de N201, een provinciale weg met veel te weinig capaciteit. En na het vertragen van de besluitvorming – een van de belangrijkste instrumenten van de dames en heren ter linkerzijde – kwam er een oplossing van dit College. De oplossing is dat het tekort aan capaciteit wordt opgelost door het verder terugbrengen van die capaciteit. Je zal maar in de file staan. Het is alsof je een trein hebt en die zit vol, en je stelt voor om een wagon af te koppelen. Dus je haalt een miljoen mensen in tien jaar het land binnen, tot 2040 komt er nog een miljoen auto's bij – dat zijn toch echte voorspellingen, zeg ik tegen de heer Weyers – maar je gaat de capaciteit terugbrengen.

Voorzitter, even de data. In 2019, voor corona. Er werden 141 miljard autokilometers gereden. 141 miljard. Met de fiets 17,8 en met het ov, zonder de trein, 5,6. En iedereen die de route kent van de N201 begrijpt, zou moeten kunnen begrijpen – ik leg de lat soms een beetje het hoog hier – maar iedereen zou moeten kunnen begrijpen dat het openbaar vervoer en de fiets geen alternatief is voor de autorijders op deze route. En voorzitter, er is niets mis met het verbeteren van fietspaden of een fietstunnel. Ik volg wel

de gedeputeerde als die zegt, ja, misschien heeft er een ander kruispunt in onze provincie veel meer baat bij het aanleggen van een fietstunnel dan hier. Dus ik ben voor fietstunnels, maar niet omdat er nou per se een fietstunnel moet komen. Misschien zijn er andere locaties waar die nuttiger zijn. Dus wij zijn daar niet tegen dat er fietsenstallingen worden gerealiseerd. Zijn we ook niet tegen. Het strekken van de bocht, daar kunnen we ook nog mee leven. Maar het structurele probleem wordt niet opgelost: namelijk het gebrek aan capaciteit. En als je denkt dat het opwaarderen van bushaltes mensen uit de auto laat stappen, dan denk ik toch dat we in sprookjes geloven. En wat betekent dat, het opwaarderen van bushaltes? Vaak ben ik bang dat dat betekent dat ze sedum op het dak leggen of een zonnepaneel. Daar ga je de auto niet van uitstappen, heb ik het idee.

De heer **OUDE WESSELINK**: Ja, dank u wel voorzitter. Ja, ik zou graag aan de heer Dercksen willen vragen hoe hij aankijkt tegen die stijging van het aantal auto's. En of het dan wel een oplossing voor hem zou zijn om alleen maar meer asfalt aan te leggen. Zou dat überhaupt wel passen, alleen maar onbeperkte groei? Zou je dan juist niet naar alternatieven moeten kijken, naar openbaar en fiets, en juist daar volop in investeren, omdat met de beperkte ruimte die we hebben in deze provincie er gewoon geen plek is voor zoveel auto's.

Nou ja, uw eigen gedeputeerde heeft de vorige vergadering gezegd dat het helemaal geen probleem is als er nog een stad als Utrecht bij komt in onze provincie. Dus ik weet niet waar uw bezwaren vandaan komen. Die komen niet van uw gedeputeerde. Die zegt dat het allemaal makkelijk ruimtelijk in te passen is.

De heer **OUDE WESSELINK**: Ik heb het hier concreet over mobiliteit en infrastructuur, waarbij er dus op aan te merken is dat fiets en openbaar vervoer veel efficiënter zijn in ruimtegebruik. Een stad als Utrecht zou absoluut niet passen als je dat compleet alleen maar via auto gaat ontsluiten.

Ja, maar dat is net wat ik bedoelde bij mijn vorige opmerking, speciaal deze route. Kijk, ik begrijp heel goed dat je in dichtbevolkt stedelijk gebied – New York, Amsterdam, Rotterdam – met openbaar vervoer met dikke lijnen, noemde een collega bij ons dat altijd, dikke lijnen, dat dat een efficiënte manier is om vervoer te organiseren. Maar je hebt het hier over landelijk gebied, waar mensen naar hun werk gaan van Hilversum naar Amsterdam en terug, grosso modo. Dat ga je niet met de fiets doen. Ik weet niet of u vandaag naar buiten bent gestapt. Het was min zeven. Ik weet niet of mensen heel graag van Amsterdam naar Hilversum fietsen met min zeven of in slecht weer. De fiets is geen oplossing voor dit vraagstuk op de N201. Dat is een autovraagstuk. Dat geldt hetzelfde voor het openbaar vervoer. Die bus gaat je niet brengen naar de plek waar je naartoe moet en komt je niet halen op de plek waar je bent. Dus zelfs al staan al die mensen in de file, het is voor hen klaarblijkelijk nog steeds veel efficiënter dan het openbaar vervoer nemen.

De heer **WOLTING**: U vindt de N201 dus de aangewezen route van Hilversum naar Amsterdam? Wij vinden dat namelijk net juist niet de aangewezen route.

Nou ja, ja, Amstelveen, Schiphol. Die mensen staan niet voor niets in de file. Kijk, als je [niet verstaan] bent, dan ga je als ze eenmaal in Amsterdam Noord zijn, dan kies je waarschijnlijk de A1. Maar deze route wordt in de spitsen gebruikt door mensen die naar hun werk gaan en niet anders. En die staan elke dag vast. Dat zijn wel ook de mensen die onze economie aan de praat te houden, die ons allemaal hier betalen. Dit hele huis betaalt, dag en nacht. Wij zijn van mening dat we die mensen wat meer comfort moeten bieden dan dat – ik ken een aantal mensen die daar elke dag in de file staan – dan dat ze op dit moment hebben.

De heer **WOLTING**: Ja, nou ja, dat is dus precies de reden waarom wij achter dit voorstel staan en het dus een oplossing vinden dat er een andere weg komt. Dank u.

De **VOORZITTER**: De heer Dercksen vervolgt.

De heer **DERCKSEN**: Ik zeg daar nog iets over in het verloop van mijn toch niet zo heel lange betoog meer. Want dat ov goed werkt in dichtstedelijk gebied, dat heb ik net ook al kunnen zeggen. Op deze route wordt het ov en fiets geen alternatief voor de auto. Dat blijkt, anders gaan mensen daar niet in de file staan. En die mensen staan in de file, omdat ze gebonden zijn aan tijden. Die hebben geen alternatief.

Ik heb dit net allemaal in interrupties ook gezegd. Ik ga dat niet herhalen.

We hebben het niet alleen over automobilisten. Ook de bloemenveiling, de vrachtwagenchauffeurs, ook die staan daar elke dag vast.

Dit heb ik allemaal gezegd in de interruptie.

Voorzitter, dan iets opmerkelijks in het statenvoorstel, want de provincie heeft in een modelletje – en dan beginnen bij mij de nekharen al overeind te staan – berekend dat de doorstroming gaat verbeteren. Een modelletje dat weerstanden en reistijd berekend zonder andere factoren mee te laten wegen. Dat is puur een fictie, voorzitter. En de zin daarna in het statenvoorstel komt waarschijnlijk van onze ambtenaren, die verstand van zaken hebben. Ze schrijven dat op basis van expert judgement ze een kleinere afname van het verkeer verwachten dan het model berekent. Dat zou een alarmbel moeten doen afgaan, zou ik zo zeggen. Dat lijkt me nou typisch iets gezond verstand. Ik geef je op een briefje: het verkeersaanbod gaat helemaal niet afnemen. Integendeel. Dus met deze honderd miljoen wordt het probleem, de capaciteit, niet opgelost. En het College is verblind dat door de groei van de bevolking en de groei van het autobezit de automobiliteit alleen maar verder zal toenemen. En ik hoop dan ook dat een nieuw College deze problemen straks wel gaat aanpakken. Tot zover.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Dercksen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Keller.

Mevrouw **KELLER**: Voorzitter, dank u wel. Op dit onderwerp zou de heer Van der Steeg, mijn fractiegenoot, het woord voeren. Dus zijn bijdrage ga ik nu voorlezen.

Bij de voorbereiding op dit agendapunt moest de heer Van der Steeg denken aan de woorden van VVD'er Bas Groenendijk. Voor degene die hem niet kent: De heer Groenendijk is voorzitter van de commissie SKK bij Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden. Bij aanvang van de tweede termijn stelt de heer Groenendijk namelijk meestal de vraag: wat heeft u nog nodig voor uw oordeelsvorming betreffende het voorliggende stuk? Voorzitter, daar heeft de heer Van der Steeg over nagedacht en ik kan het daarom kort houden. Wat wij, als fractie van de Partij voor de Dieren nodig hebben, is een geruststellend woord van de gedeputeerde betreffende de aantasting van de NNN-gebied en het weidevogelkerngebied. Wat de Partij voor de Dieren betreft, is er namelijk hierover nog wat onduidelijkheid. De nagestuurde beantwoording bracht deze duidelijkheid ook niet. Het antwoord was ook niet helder over hoe men omgaat met deze aantasting. Het werd opgehouden. Daarom de vraag, voorzitter, worden er mitigerende maatregelen genomen? En zo ja, wat houden deze in? Wordt er gecompenseerd? En zo ja, wat houdt die compensatie in? Is dit bijvoorbeeld compensatie van een kwantitatieve en kwalitatieve vooruitgang? Is dit bijvoorbeeld compensatie wat een kwantitatieve en kwalitatieve vooruitgang zou betekenen? Of wordt er juist niet gecompenseerd? U begrijpt, voorzitter,

we zouden het op prijs stellen als de gedeputeerde hierop nog zou kunnen reflecteren.
Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Keller.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Breur.

De heer **BREUR**: Ja, dank u wel, voorzitter. Na drie studiefases gaat het voorstel eindelijk door naar de voorbereidende fase. Dingen kunnen soms lang duren. Maar dit is wel een belangrijke stap. Wat we hebben mogen horen in de inspraakavond is dat veel omwonenden blij zijn met de stap die er genomen wordt en blij zijn met het voorstel. Een uitzondering daarop was de Fietsersbond. Die was wel in grote lijnen blij, maar die miste een fietstunnel. En die zei ook – en dat is misschien belangrijk om in het achterhoofd te houden – dat veel verkeer daar kleine afstanden rijdt. Als je wat wil doen aan de capaciteit van de wegen, aan de filevorming en dergelijke, dan is ontlasting van de wegen belangrijk. Bij kleine afstanden kan de fiets een enorm goed alternatief zijn voor de auto, mits je op de fiets snel, veilig en comfortabel op de plek van bestemming kan komen. In dat opzicht kunnen wij ook de motie over de fietstunnel van harte onderschrijven. Niet alleen, omdat dat goed is voor de fiets, maar wie de fiets pakt, laat de auto staan. Dat is goed voor de andere auto's, want dat is weer een auto minder die hen in de weg zit. Dus hoe meer fietsen, hoe minder auto's. Hoe beter de overgebleven auto's kunnen doorrijden. Dus wat dat betreft: iedereen blij, hartstikke mooi voorstel. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Breur.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van den Dikkenberg.

De heer **VAN DEN DIKKENBERG**: Voorzitter, dank u wel. Een toekomst voor de N201. En als je de capaciteitsproblemen op deze weg wilt oplossen, heb je daar volgens een voorstel dat eind vorige periode op tafel lag, pakweg een miljard, 1,2 miljard voor nodig. Het is al eerder genoemd door de heer Dercksen. De oplossingen die nu voorliggen zijn eigenlijk geen oplossing voor het echte probleem. Want na vier jaar kostenstijging en inflatie ligt er nu een pakket voor van bijna 0,1 miljard. Dat zegt iets over de maat van deze oplossingen. We zien dit voorstel als een pakket no-regret maatregelen, zoals we dat eerder in een U Ned-programma ook gehad hebben. En als je het voorstel vanuit die bril bekijkt, zit het technisch goed in elkaar. We hebben als fractie de verschillende knelpunten langsgelopen met de rapporten in de hand en zien een gedegen onderbouwing. Binnen dit budget is dit voorstel logisch en goed en daarom zullen we deze ook steunen. Het getuigt wel van lef en bestuurlijke moed dat er ook wordt gekozen de bocht bij Mijdrecht te strekken. Mooi dat deze oplossing is gevonden. Al doet het ons wel pijn dat het ten koste gaat van een stukje weidevogelgebied en uniek veenweidegebied. Als we verder kijken dan dit budget blijven er wat ons betreft wel belangrijke dingen liggen. Er zijn verschillende kruispunten waar een ondertunneling ten bate van fietsers en voetgangers van grote toegevoegde waarde zou zijn. En de motie van mevrouw Bikker begrijpen wij daarom ook heel goed en dienen we ook mee in. Maar er zit voor ons wel wat verlegenheid bij de dekking, want uit de beantwoording zagen we dat het twaalf miljoen gaat kosten. Misschien zit er nog wat ruimte in het budget voor verkeersveiligheid. Ik geef het maar mee als aanbeveling. We spreken vandaag namelijk wel uit dat we dat pakket uit willen breiden zonder dat daar die dekking achter zit.

In het verleden hebben we een motie ingediend om het knelpunt bij het viaduct van Vinkeveen in nauwe samenwerking met de bewoners en de gemeente in de breedte te verkennen, alle beschikbare scenario's af te wegen en met een gemotiveerde afweging te

komen richting de Staten, waarbij de leefbaarheid van Vinkeveen zwaar mee zou moeten wegen in de genoemde afweging. Deze motie is toen door een hals over de kop stemadvies van de gedeputeerde verworpen. Dat is wat ons betreft nog wel typisch een punt waar we nu een beetje in de marge aan het rommelen zijn, terwijl daar veel breder en integraler naar gekeken zou moeten worden.

In de commissie hebben we aandacht gevraagd voor een nauwkeurige uitwerking van de strekking van de bocht bij Mijdrecht. Een aantal aandachtspunten is in de commissie meegegeven en we vertrouwen het de gedeputeerde van harte toe dat dit op een goede manier wordt uitgewerkt. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Van den Dikkenberg.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Hoek.

Mevrouw **HOEK**: Dank u, voorzitter. 50PLUS is inderdaad blij dat we nu in de fase zitten waarin we zijn. Er is al heel lang, jarenlang, over gesproken en daarom willen wij ook onze dank uitspreken over de initiatieven, de informatieavonden door het hele gebied heen, die iedere keer uitstekend waren verzorgd en waar steeds toch meegedacht werd en iedere keer bij een nieuwe infosessie waren de wensen eigenlijk ingewilligd. Natuurlijk blijven er altijd nog wensen over. Zo is het nou eenmaal. Een van die wensen is dus toch – ik zeg toch maar weer – het aquaduct bij Vreeland. Er wordt al jaren om gevraagd. Dat speelt eigenlijk alleen maar in het zomerseizoen, want dan gaat die brug open regelmatig, op afstand bediend. Dan sta je op de A2 ongeveer twee, soms nog wel verder, een aantal kilometers, in de file op de vluchtstrook. Het is wel iets verbeterd laatst met de herinrichting van de A2, maar het is nog steeds heel erg vervelend. Dus alles wordt niet opgelost, zoals meneer Dercksen ook al zei van het Belang van Nederland.

Verder rijden de auto's naar de bloemenvelding meestal niet overdag maar 's nachts, want om 5.00 uur zijn alle bloemisten weer op de veiling en dan moeten er alles zijn. Dus 's nachts is het eigenlijk bijna net zo druk, maar dan met veel vrachtverkeer, ook over de A2 trouwens, die met piepende remmen daar de bocht de afslag maken naar Vinkeveen. Waar 50PLUS nog wel voor zou willen vragen – want dat is niet echt heel duidelijk toegezegd – dat is namelijk op bepaalde plaatsen waar de weg dan loopt, geluidswallen. Dat is onlangs door gedeputeerde Schaddelee geregeld dat er geluidswallen zijn gekomen bij Vreeland, waar iedereen heel erg blij mee is. En we zouden het liefst het liefst nog eventjes een stukje willen oprekken. Die geluidswallen zijn ongeveer een meter hoog. Dat is nou precies dat het grondlawaai weggenomen wordt aan de belendende woningen. Vanmorgen heb ik op Radio M vernomen dat de woningen door het rechte trekken van de weg wel of niet worden gesloopt. Ik zou graag daarvan nog duidelijkheid willen vernemen van de gedeputeerde hoe het daarmee staat. Kortom, we zijn blij. Wensen blijven er. Daar komen we ook op terug iedere keer als zich daar de gelegenheid toe doet. Maar op dit moment zullen wij het voorstel steunen. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Hoek. En tot slot de fractie van DENK, mevrouw Demir, wil het woord niet. Dus dan zijn we, als ik het goed zie, in de eerste termijn klaar met de inbreng vanuit uw Staten en vraag ik of de gedeputeerde aanstonds zijn beantwoording kan doen of dat hij nog even- Ja?

De **VOORZITTER** geeft het woord aan gedeputeerde Strijk.

Gedeputeerde **STRIJK**: Dank u wel, voorzitter. Een plan waar we de snelheid niet verhogen, maar de vertraging wel beperken. Dat was voor mij elke keer de crux van het voorstel wat ik hier zag. Met een reeks van slimme, soms kleinere maatregelen, verbetert

echt de rijtijd in de spits, maar draagt deze oplossing ook echt bij aan de verkeersveiligheid, past in de leefomgeving, maakt het beter bereikbaar, maar heeft ook – en dat is een belangrijke verwachting – geen grote aantrekkende kracht op autoverkeer wat op de snelweg hoort. En, dat is ook belangrijk, het is goedkoper en het resulteert in een positieve MKBA. Toen ik te horen kreeg dat ik mocht gaan waarnemen op deze portefeuille en daarbij toch een investeringsproject van deze omvang door uw Staten mocht proberen te loodsen, toen schrok ik wel even, want ik ken de complexiteit van dit soort vraagstukken als, nou, ik heb ook acht jaar wethouder Mobiliteit mogen zijn en ik weet dat het altijd speelt. Maar mijn complimenten – enkelen van u benadrukten dat ook al – die gaan echt uit naar de ambtelijke organisatie. Een aantal van hen zit daar op de tribune. Het is echt heel zorgvuldig en goed voorbereid in een goed overleg met de buurt. Ik merkte dat ook bij de inspraakavond waar ik was, waar veertien sprekers waren. Sommigen gewoon ronduit positief, enkelen die kwamen inspreken, omdat ze echt één punt nog heel graag wilden benadrukken, wat wij soms ook kunnen oplossen of straks hier voorligt, denk ik, in de gesprekken met u naar aanleiding van de motie die er ligt. Maar per saldo kwam daar toch ook bij mij een afdrank van, nou, als je dit soort ingrepen doet, een grote betrokkenheid. Dus complimenten voor de organisatie en ook wel complimenten voor degene die ik nu waarneem, de heer Schaddelee, die denk ik dit heel graag zelf had verdedigd hier bij u, want hij heeft natuurlijk het meeste werk verricht en ik hoorde ook meerdere sprekers aanhalen dat ze het contact met hem altijd als bijzonder prettig hadden ervaren. Dus die eer komt hem en het team nadrukkelijk toe. Maar goed, ik mag dan leuk in deze fase dat waarnemen. En dan even een paar vragen die u daar heeft gesteld en dan kom ik toe aan de motie en het advies van het College daarop.

Allereerst over het vogelweidegebied. Door meerdere van u aangestipt. Dat is een punt. De gestrekte bocht haalt een stuk van het vogelweidegebied af. In het antwoord op de vraag hebben wij gezegd, wij denken dat we dit kunnen mitigeren – dat is eigenlijk ons hoofddoel – en anders kunnen compenseren. En in antwoord op de vraag die daar door GroenLinks werd gesteld, laat ik die toezegging gewoon harder maken. Dat gaan we gewoon doen. Ik heb dat ook nog maar eens even bij mijn ambtenaren gezegd: ja, blijft het nou een vage toezegging? Gaan wij dit gewoon realiseren. Dit gaan wij realiseren, is mij gezegd. Dus dit gaan we doen. Mevrouw Keller vraagt, kun je het nog iets verder specificeren? Hoe dan precies? Wat werkt daar nu? Dat kan ik nu op dit moment niet doen, omdat dit de uitwerkingsvraag is die wij hebben met de omgeving, ook met de partners die we daar hebben. Maar ik zeg u wel – en dat heb ik natuurlijk echt goed getoetst – wij gaan dit regelen. Wij zien dat positief in. Daar gaan we u ook gewoon goed over informeren. Dus dit is op dit moment het maximale wat ik kan doen, maar wel met deze inschatting.

De participatie. Het klopt dat – maar je zou het bijna ook een voorbeeld kunnen zien van een goede participatie – dat de oplossing van de gestrekte bocht eigenlijk later in beeld kwam. Een onderdeel van de participatie was dat deze variant, eerst als concept wel neergelegd, eigenlijk heel graag gewild was. Ook toen uw Staten daar nog eens op de locaties is wezen kijken. In al die participatie die er op dat moment al plaatsvond, was ook die wens, die we meerdere keren vanuit de omgeving hoorden, maar ook vanuit u, ja, die die bleef natuurlijk ook de zoektocht weer bevorderen van, wat kan er dan toch nog wel op dat punt? Dus pas na de zomer kwam eigenlijk deze uitwerking, de wat goedkopere, maar toch gestrekte bocht. De strekking van die bocht bij Mijdrecht kwam eigenlijk weer op tafel. Toen is er in die fase nadrukkelijk contact gezocht met, nou, uitgenodigd, 35 mensen die daar in de omgeving wonen, waarvan er 23 op een avond waren. Dat stadium van vertrouwelijk moet u zo zien dat het op dat moment het streven was van het projectteam: kunnen we dit optimaliseren; kunnen we dit regelen; hoe zou u daarnaar kijken; wat zijn dan uw bezwaren nog als we naar deze oplossing toewerken? En het is nog niet door GS besloten, ook nog niet door mij of wat dan ook. GS moet hier nog iets wat vinden en ook de gemeente De Ronde Venen moet er nog wat van vinden, en dan moeten we ook nog met

elkaar praten over de extra kosten. Dus het is vertrouwelijk in de zin van, het is een gedachte bij ons: zou dit zo kunnen werken en geeft daar jullie reflectie op. Het feit dat mede daardoor drie van de veertien insprekers eigenlijk uit deze groep voortkwamen, dat ze ook echt de weg gevonden hebben naar uw Staten om dit punt nog te benadrukken, het feit dat hier straks een motie over voorligt, laat voor mij zien dat dat op dit punt, ja, laat idee wat in de participatie is opgekomen, alsnog echt iedereen de kans heeft gehad om zijn reacties op mee te geven. En volgens mij weegt u hem straks ook echt. Ik heb meerdere van u horen praten over hoe u kijkt naar de eventuele tunnel op die plek. Dat laat zien volgens mij dat wat later opkwam in het participatietraject goed is gedaan. Dus ik zie het eerder als een vorm: ja, hier wordt nou juist goed geluisterd. En dat leidt dan tot een aanpassing.

Ik ben blij dat de heer Van Schie de gebalanceerd in het voorstel herkent. Ik denk dat ik dat net ook al benadrukte. We hebben hier echt meerdere doelen bij elkaar gebracht. En een pluim voor de organisatie net. Ik vind het fijn als een aantal fracties van u dat zegt naar de mensen die daar in de afgelopen jaren mee bezig zijn geweest.

Mevrouw Bikker, ik kom straks even terug op de motie die u als eerste indiener heeft gedaan, samen met een aantal fracties. Maar al even op uw eerste, meer bredere aandachtspunt. Ja, het klopt dat ten opzichte van de vorige variant, die voor heeft gelegen eerder, er fietstunnels zijn verdwenen. In die oplossingsvariant zaten er drie; het College stelt u er nu nul voor. Dat is ook wel een van de belangrijke redenen waarom deze variant zoveel goedkoper is. Het gaat nog steeds over 95 miljoen. Maar goed, de andere variant had op het prijspeil van nu zo richting rond de 130, 140 miljoen gegaan. Ja, dus daardoor is de MKBA nu ook positief. Dus het klopt, ze zijn eruit. Maar u gaf ons ook de opdracht om naar een meer kosteneffectieve oplossing te komen, die de leefbaarheid ook zou vergroten en de verkeersveiligheid zou vergroten en meer bereikbaarheid centraal zou zetten in plaats van doorstroming an sich.

U vraagt over de parallelweg. Die is wel beantwoord en is pas maandag naar u toegestuurd. Is wel bij de stukken gevoegd. Zit bij het antwoord op vraag één. Maar de portee daarvan is dat de busbaan echt wordt verbreed naar de norm voor een parallelweg, zoals wij die hanteren, met aan beide zijden een bermverharding. Maar het zit dus ook bij de stukken gevoegd van PS.

De heer Mulder van de Partij van de Arbeid, de invoegstroken bij Vinkeveen. Ik herhaal mijn toezegging, dat we gaan kijken hoe we daarin kunnen versnellen. Maar ik heb u ook toen gezegd: het is complex in wie de grondeigenaar is. Het is NNN-gebied. Dus ik ga hier niet het beeld wekken dat het even appeltje-eitje is en dat het zo is opgelost. Maar ook de insprekers gaven aan dat dit echt als een belangrijke waarde wordt gezien. Zo staat hij ook bij ons op het netvlies. En ik vond het eigenlijk heel mooi hoe u nog even aangaf namens uw fractie hoe u straks, hoe u in de wegging zit van de motie die is ingediend. Volgens mij wisselt u daar eigenlijk alle afwegingen die u als Staten, iedereen van u, heeft te maken. Daar heb ik eigenlijk niks aan toe te voegen.

De heer Wolting. 'Waarvan akte', schreef ik erbij. U begon nog even: het is een gebiedsontsluitingsweg. Waarvan akte. Ik denk altijd dat het goed is om weer even te zeggen: wat is het doel van deze weg ook hier?

U geeft aan dat, als we naar een tunnel gaan, laat het geen tunnel met een gouden randje zijn. Nee, natuurlijk niet. Het is ook overdrachtelijk. Ik denk dat als het zo is dat uw Staten ons de opdracht geeft om te onderzoeken, dat wij ook aan u echt kunnen laten zien: wat gaat deze tunnel nou kosten? Want we hanteren hier elke keer een soort van stelpost. Wat kost een tunnel nou? Een tunnel onder een provinciale weg is wel vaak complexer te doen dan onder een lokale weg. Dus in een gemeente. En het is ook gewoon het feit dat we hier in veengrond zitten. Dat is anders dan in zandgrond. Dat zei u zelf ook al. Je bent eigenlijk in het water een bak aan het neerleggen. Die gaat drijven. Dus dat moet je echt klinken. Dus daarmee wordt hij ook duurder. Maar als u ons de onderzoeksopdracht geeft,

zullen we dit natuurlijk goed uitzoeken. Dan weten we ook echt wat het kost, want we hebben nu elke keer, nou, stelposten die we hierop hebben gehanteerd. En dan weten we dat zeker.

De heer Dercksen. Ja, u vindt het een niet werkende oplossing voor een bestaand probleem. Ja, niet verrassend dat het College dat natuurlijk niet met u eens is. Wij vinden dit een plan waar we de snelheid niet verhogen, maar wel degelijk de vertraging beperken. En u noemt dat dan een modelletje? Ja, dat vind ik dan ingewikkeld worden. Dit zijn wel de modellen waarmee wij werken. Wij durven toch echt te stellen dat deze ingrepen, die soms ook tot een capaciteitsuitbreiding leidt op een kruising, want op de diverse kruisingen wordt natuurlijk het aantal rijstroken verbreed, waardoor er een betere doorstroming zal zijn. Dat is ook een capaciteitsdoorstroming. Ja, en het leidt volgens onze modellen dan toch echt tot een reistijdwinst in de ochtendspits van tussen de 17% en 30% of in de avondspits tussen de 5% en 16%. Dus dat is waar ik mij wel op baseer en niet alleen maar af doe als een modelletje.

De heer **DERCKSEN**: Nou, dat had ik niet zelf verzonnen, van dat modelletje, dat staat gewoon in het voorstel. Er staat namelijk dat het een model is dat weerstanden en reistijden berekend zonder rekening te houden met andere factoren. En die factoren zijn volgens mij dat die mensen gewoon naar hun werk moeten en dat die niet met de fiets gaan of met de bus gaan. En natuurlijk, betere regelinstallaties bij stoplichten, prima. Verbreden van de opstelplaatsen, ook prima. Maar dat is natuurlijk niet de oplossing van de echte probleem, namelijk de capaciteit van die weg is niet genoeg. Het is ook niet voor niks dat er in een zin later, over die modellen gesproken, staat van, ja, volgens ons. Ik denk dan echt dat mensen die hier werken daar verstand van hebben. Die zeggen, ja, dat zal waarschijnlijk wel niet zo'n effect hebben als die modellen aangeven. Dus het is niet wat ik verzonnen heb. Dat staat zelf in uw voorstel. En ik maak me sterk dat dat nog een milde versie is van wat we straks zullen gaan zien als het uitgevoerd is, namelijk dat die mensen gewoon naar hun werk moeten en toch weer in de file staan.

Blijkt het voorstel eerlijk te zijn. Er zijn experts die zeggen, het zal minder hoog uitpakken dan die 30%. Tenminste, dat schatten zij in. Dus dat staat daar ook. Maar dan nog steeds denken we dat de reistijdwinst te realiseren is. Het doel is hier ook meerledig geweest. U hoorde ook anderen daarover zeggen, wat wij hier nooit hebben willen doen, is autoverkeer wat op de snelweg hoort te zitten, te verleiden en zich op deze manier te verplaatsen naar een andere locatie. Nee, we willen hier een gebiedsontsluitingsweg zijn, die de bereikbaarheid daarvoor goed regelt, die inpasbaar is op de manier waarop we dat in Utrecht willen doen, die de verkeersveiligheid bevordert en die wel degelijk, misschien minder dan deze cijfers zeggen – die nuance maken we ook zelf – maar nog steeds zal bijdragen aan de robuustheid en de bereikbaarheid van de gemeenten die hier liggen. Dus het College is minder somber dan u als het gaat over 'dit is geen oplossing'.

Mevrouw Keller, ik denk dat ik op uw vraag ben ingegaan ten tijde van de beantwoording ook van de vragen van GroenLinks.

Tegen de heer Van de Dikkenberg zeg ik nog even voor de zekerheid. Ik ervaar een eventuele motie tot een onderzoek. Wij stellen hier vandaag geen krediet vast voor het tunneltje, als die er zou komen. We krijgen misschien een opdracht om dat te onderzoeken en dan komen we daar altijd aanvullend voor terug, want dan wordt, als dat dan zo zou zijn, dan gaat het natuurlijk meer kosten dan 95 miljoen. En dan moet u daar een krediet voor verstrekken en dekking bij geven. En ik heb gehoord dat u daar een mogelijke suggestie voor de dekking heeft. Goed, daar gaan we dan op dat moment ook vast uitkomen. Ik zeg ook maar steeds: een investering van tien tot twaalf miljoen, als het dat zou zijn, bij de

verdere uitwerking is een jaarlast van tussen de 3,5 ton en 4 ton per jaar in dertig jaar af te schrijven. En daar moeten we dan met elkaar dekking voor vinden.

En mevrouw Hoek over de geluidswallen. Daar hebben we in de commissie natuurlijk ook langer bij stilgestaan, want er kunnen ook andere mitigerende maatregelen zijn om het geluid te beperken. Er zijn meerdere oplossingen dan een geluidswal, maar dat kan er ook een zijn. We hebben natuurlijk goed aangegeven waar wij allemaal denken, dat dat ook echt nodig is. Daarover gaan we bij de uitwerkingsfase ook echt in gesprek met partijen. Ik weet ook dat er bij de insprekers mensen zeiden, nou, trek hem nog net wat verder door, daar waar wij denken dat dat geen effect meer heeft op de op het geluid. Dus ja, dan hoeven we ook niet mitigerende maatregelen te nemen waar inmiddels de afstand zo groot is geworden dat je alleen maar kosten maakt en geen baat meer hebt op het geluid wat je mitigeert. Dus dat is de inschatting. Maar in de verdere uitwerking – en dat is ook echt gewoon goed aangegeven op de kaarten – weten we waar zeker- We gaan zeker geluid mitigerende maatregelen nemen. Die zitten ook in het voorstel echt meegenomen.

Ja, ik zag de hand van mevrouw- Dus ik ging zelf inhouden. Dat moet ik misschien niet doen.

De **VOORZITTER**: Heel scherp van u gezien. Ja, mevrouw Hoek.

Mevrouw **HOEK**: Ja, dank u, voorzitter. Ik had het over de geluidswallen, maar ik had nog een klein puntje, namelijk de bruggen in het traject. Dat is vaak een gedonk. Weet u wel? Dan gaat de aansluiting op de weg en de brug- Dan is het kdonk, kdonk, kdonk. En als het dus 's avonds is of 's nachts is, zeker ook door die vrachtauto's, dan is dat toch best wel een geluid wat veel verder draagt dan overdag, want overdag is er veel meer omgevingslawaai, maar 's nachts niet. En of dat toch ook wel meegenomen kan worden, dat ook daarnaar gekeken wordt. Met een rubberen strip ertussen of zo, waardoor het geluid minder is. Dat wil ik meegeven nog even. Dank u, voorzitter.

Gedeputeerde **STRIJK**: Heel duidelijk, voorzitter. Volgens mij heeft iedereen ook bij ons gehoord hoe u beeldend aangaf- En dat kan ik me echt ook gewoon voorstellen, dat zo'n kleine richel, die er ergens tussen zit, gewoon een geluid geeft. In het algemeen is bij de uitwerking geluid wat leidt tot overlast een belangrijke factor die we zullen meenemen. Dus ik heb uw punt goed gehoord.

Dan tot slot de motie. Belangrijk, nog even vooraf. Er lag ruim anderhalf jaar geleden een voorkeursvariant met meerdere fietstunnels. Die had een niet-positieve MKBA. Ee vonden het daarmee ook misschien wel erg veel geld. U heeft ons toen de opdracht gegeven: kom tot een variant die kosteneffectief is. 'Kosteneffectief' is steeds benoemd als waar de omvang van het investeringsbedrag in een reële verhouding staat tot de maatschappelijke baten die je ermee realiseert, maar niet alleen op die plek, ook in het licht van wat je met datzelfde bedrag ergens anders in de provincie zou kunnen doen en of je daar meer mensen blij mee zou maken. Dat is natuurlijk de afweging geweest die het College steeds heeft gehad bij het wel of niet doen van een voorstel. Wij komen dus niet tot het voorstel om hier een tunnel aan te leggen. Anders had het erin gezeten, en het zit er niet in. Wij denken dat onze oplossing ook een verkeersveilige oplossing brengt. Maar we hebben er in de commissie echt goed over gesproken. Ik heb ook de insprekers gehoord. Ik zie de worsteling natuurlijk die er is dat we hier een weg aanleggen die collectief als belangrijk wordt gezien, maar waar een kleinere groep mensen echt een groot nadeel van ervaart. Dus ik vind dit een afweging die uw Staten echt moet maken: vindt u deze maatschappelijke extra bijdrage relevant in het licht van dat wat we hier willen compenseren? Daar willen wij u ook maar als Staten het oordeel over laten uitspreken in deze wegging van middelen ten opzichte van een doel. Wij het voorstel niet gedaan. We staan daar open in. Dus ik zeg: dat is dan oordeel Staten. Waarbij ik nog even zoek: is het

nou eerst een onderzoek waarbij we bij u terugkomen en dan neemt u een definitief besluit? En dan gaan we kijken. Of is dit: ga het onderzoeken, maar we gaan het hoe dan ook doen. Dat is net niet helemaal scherp nog voor mij.

De heer **VAN SCHIE**: Ja, voorzitter, dank. Die helderheid kan de VVD in elk geval verschaffen: we willen gewoon graag dat het gebeurt. Laten we daar ook duidelijk over zijn. Maar vooral ook om een argument dat ik nog niet gehoord heb, dat als je dingen doet, moet je het gewoon goed doen, denk ik, in het algemeen. En je gaat hier nu waarschijnlijk niet over vijf jaar weer opnieuw een tunnel aanleggen als je het nu niet doet. Je kunt ook werk met werk maken. Je kunt de overlast beperken. Je kunt op allerlei manieren, niet alleen voor de lokale gemeenschap, maar ook voor het verkeer dat er straks overheen gaat, dus ook voordelen bereiken die nu nog niet in die MKBA ook zitten op die manier. Dus ik wou het ook niet zo heel strak trekken en kijken van nou, wat kunnen we nou doen om dit in één keer goed te doen en zo efficiënt mogelijk te zorgen voor de doorstroming en de verkeersveiligheid?

Ja, ik ben dat eigenlijk gewoon helemaal eens. Het is een argument om het nu wel te doen. Je gaat nu bijvoorbeeld een kruising bij de Veenweg aanpakken. Als je het op dat moment meeneemt, dan is dat natuurlijk effectiever dan als je eerst die kruising aanlegt en hem er later onder wil schuiven. Ik ben dat helemaal met u eens. Het blijft een afweging dat u een extra bedrag gaat investeren, als u dat doet. De omvang gaan we uitzoeken, maar toch wel even tien tot twaalf miljoen is de verwachting voor een relatief klein aantal fietsers. Dat is de reden dat het College het nog niet heeft gedaan. Maar ik zeg nadrukkelijk 'oordeel Staten'. Ik vind dat in het licht van deze investering u die bredere afweging ook maar aan ons moet meegeven. En als u daar 'ja' tegen zegt, gaan we dat natuurlijk loyaal doen.

Mevrouw **BIKKER**: Dank u wel, voorzitter. Uw vraag was: is het alleen onderzoek? Of is het ook het realiseren van de tunnel wat eigenlijk in de motie vertaald is? En het laatste is het geval. Dus het is echt én onderzoek én daarbij vragen we om dat te incorporeren in dit plan. Dus de tunnel wel te gaan realiseren. Waarbij de nuance zit in de plek. Dus ook echt natuurlijk ook met die ambtelijke organisatie die dit plan ook gemaakt heeft. Inderdaad, complimenten daarvoor. En misschien wel samen met, nou ja, omwonenden in ieder geval gaan kijken: wat is dan de juiste plek hiervoor? En nu ik hier toch sta. U hebt het over maatschappelijke bijdrage en is die nou wel of niet acceptabel? Ik vind zelf dat u dat heel mooi aangeeft, want ik denk inderdaad dat hij zo heel correct is. Die maatschappelijke bijdrage vinden wij dus denk ik met elkaar juist een heel goede, zeker in het kader van de duurzaamheid – zoals meneer Van Schie van de VVD het aangaf, kan ik het eigenlijk niet beter zeggen – een heel waardevolle bijdrage in dit grote project.

De **VOORZITTER**: Voordat ik gedeputeerde en daarna meneer Mulder het woord geef. De intentie van de motie is daarmee helder gemaakt door de indienster, denk ik. Het is wel zo, merk ik op, dat de kosten die verbonden zijn met die tunnel nu nog niet in het krediet zijn voorzien. Dus u zult als Provinciale Staten daar altijd nog een besluit over moeten nemen. Althans, ik neem aan dat het zo werkt, want u hebt het budgetrecht.

Mevrouw **BIKKER**: Ja, inderdaad. Het is ons onze bedoeling precies zo.

De **VOORZITTER**: De gedeputeerde nog?

Gedeputeerde **STRIJK**: Daarmee maak ik hem ook voor mezelf scherp, want dan is de motie helder in zijn onderzoeksopdracht: kom met een voorstel in onze richting waar die op de beste manier is in te passen en doe daar gelijk het statenvoorstel bij met dekking en een kredietaanvraag. Dat is de vraag die u aan mij stelt. Ik zat nog even: of wilt u eerst dat ik het onderzoek en dan gaan we dat daarna doen. Nee, helder wat uw opdracht is. U weet ook hoe ik erin sta, of hoe het College erin staat: wij hebben het voorstel niet gedaan, maar we staan open naar het oordeel van de Staten en wachten dat af.

De heer **MULDER**: Ja, dank, voorzitter. Eigenlijk de interpretatie, zoals mevrouw Bikker die zojuist aangaf, dat was eigenlijk precies ook waarom wij er toch nog wel wat kritisch in staan ten opzichte van de motie. De vraag zou eigenlijk aan mevrouw Bikker zijn van, ja, wat doen we dan als uit het onderzoek blijkt dat het toch echt beter is om die fietstunnel niet aan te leggen en om het te houden bij een stoplichtoversteek?

De **VOORZITTER**: Mevrouw Bikker mag daar nog even op reageren.

Mevrouw **BIKKER**: Dank u wel, voorzitter. De bedoeling van de motie is om hier niet de ruimte in te geven. Dus we geven aan een onderzoek, en de tunnel, die komt er in het belang van de doorstroming van het autoverkeer, van het hele verkeer, en in het belang van de bereikbaarheid van de plaats en omliggende plaatsen.

De **VOORZITTER**: Helder, denk ik. Meneer Mulder, u weet genoeg, denk ik. Ja. Meneer Strijk, u bent klaar met beantwoording in eerste termijn. Dank u wel. Dan kijk ik of er nog behoefte- Ja, er is een tweede termijn, mevrouw Hoek. Dus ik ga eventjes, als u dat goedvindt-

Mevrouw **HOEK**: Ik had nog een vraag gesteld, voorzitter. Die is niet beantwoord. Dan doe ik het in de tweede termijn.

De **VOORZITTER**: Ja, ik ga nu even een tweede termijn doen, want anders blijven we in de eerste termijn hangen. We hebben nu eenmaal twee termijnen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Oude Wesselink.

De heer **OUDE WESSELINK**: Ja, dank u wel, voorzitter. Heel kort. Wij danken de gedeputeerde van harte met de toezegging voor de gepaste maatregelen bij het vogelgebied. En daarnaast zijn wij eigenlijk ook heel blij met de brede steun voor de motie in PS. Dus daarvoor willen we ook onze dank uitspreken. Dat is wat ons betreft nu voldoende. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Oude Wesselink.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van Schie.

De heer **VAN SCHIE**: Geen vragen meer, voorzitter, maar nog wel eventjes de conclusie ook dat in de interpretatie, zoals gegeven aan de indiener van de motie, het dus wel zo zal zijn dat er nog een nadere uitwerking komt. En ik hoop dus ook dat dat snel is, zodat de voordelen die ik zojuist schetste ook in het hele voorbereidingstraject, engineering, enzovoorts, ook meegenomen kan worden. Dat helpt natuurlijk in de besluitvorming. Het is in elk geval nu duidelijk waar het draagvlak voor is in deze Staten. Dus dat lijkt me een mooi moment om daarmee te beginnen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. JA21 nog behoefte aan het woord? Nee.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Bikker.

Mevrouw **BIKKER**: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik sluit me aan bij GroenLinks inderdaad. Ja, prachtig om zo een breed gedragen motie met elkaar te kunnen indienen. Dat voelt ontzettend goed, en de samenwerking die er is.

Ten aanzien van de parallelweg, daar ging het over, de vragen die beantwoord zijn. Inderdaad, u hebt gelijk. Ik gaf aan dat die vragen niet beantwoord waren, maar die zijn wel beantwoord. Namelijk, er komt nog wat nader onderzoek en zo gaan we die parallelweg dan op een goede manier inrichten. Dus die herstel ik bij deze. Wellicht ten overvloede, maar misschien zou het goed zijn om daar ook de omwonenden in mee te nemen. Dat gebeurt ook nu al, begreep ik, maar dat is natuurlijk heel goed in het vervolg ook.

Even zien. Ten aanzien van de motie, heb ik daar verder nog iets over op te merken? Nee, ik geloof dat ik daar zojuist alles over gezegd heb. Ja. Dus hartelijk dank.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Bikker. D66, meneer Overkleeft, geen behoefte meer. Meneer Mulder, Partij van de Arbeid, geen behoefte meer. Meneer Wolting, ChristenUnie, ook geen behoefte meer. Meneer Dercksen, geen behoefte meer. Mevrouw Keller, ook geen behoefte meer. Meneer Breur. Ook niet. Meneer Van den Dikkenberg. Ook niet.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Hoek.

Mevrouw **HOEK**: Ja, dank u, voorzitter. Dat gaat nu natuurlijk van mijn spreektijd af. Anders had ik gewoon het antwoord gekregen. Maar goed. Ik had gevraagd, vanmorgen op Radio M heb ik gehoord dat het plan was dat er vijf woningen afgebroken zouden moeten worden. Ik hoorde vanmorgen op Radio M dat dat niet meer zo is. Er is enige onrust hierover ontstaan. Ik heb er ook een vraag over gekregen. Dus mijn vraag aan u is, meneer Strijk, gedeputeerde: wat is de stand van zaken op dit moment? Kunt u hier verheldering in brengen? Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, mevrouw Hoek. Ik zal erop letten dat die nu wel beantwoord wordt.

Mevrouw Demir, geen behoefte meer aan het woord.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan gedeputeerde Strijk.

Gedeputeerde **STRIJK**: Dank u wel. Mevrouw Hoek, sorry dat ik die niet beantwoord had. Er hoeven geen woningen gesloopt worden. Ja? Duidelijk antwoord, denk ik.

Richting de heer Van Schie zeg ik nog: wij realiseren ons dat dit voorstel, wat we nu gaan uitwerken als de motie wordt aangenomen – maar daar ziet het, denk ik, naar uit – dat we dat tijdig genoeg hier bij u hebben om het in de aanbestedingsfase goed te laten meelopen. Het zal er ook niet binnen twee maanden liggen en we hebben ook nog wel even de tijd in die voorbereidingsfase in het uitwerken, maar het moet natuurlijk altijd goed en effectief meelopen in onze aanbesteding. Daar gaan wij voor zorgen. Dus u krijgt, de nieuwe Staten zal het waarschijnlijk zijn, krijgt tijdig de kredietaanvraag ter bespreking.

Mevrouw **HOEK**: Nog een kleine reactie op wat u zei. Er worden geen huizen afgebroken. Wordt het ook gecommuniceerd naar de betrokkenen of ze hun huis nu kunnen verkopen of kopen, verkopen, et cetera? Want het is natuurlijk heel erg belangrijk voor de betrokkenen dat zij hier echt duidelijkheid over krijgen.

Voor zover onze wisseling al niet tot quotes leidt die ergens naar buiten gaan, zal ik ook aan de communicatie vragen, daar waar er misschien twijfel is, dat we dat ook wel even goed en helder neerzetten, dat er geen woningen hoeven te worden gesloopt.

Mevrouw **HOEK**: Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dank u wel, gedeputeerde. Dan zijn we aan het eind gekomen van de beraadslagingen over dit agendapunt. En daarmee hebben we ook alle inhoudelijke behandelingen van de agendapunten gehad.

De discussie wordt gesloten.

De **VOORZITTER**: Dan kijk ik even. Er is in ieder geval van de kant van de griffie om het stelsysteem op orde te brengen, behoefte aan een kwartier schorsing. Wilt u langer schorsen of- Ik kijk altijd naar meneer Van Schie, want die is allesbepalend in dit opzicht.

De heer **VAN SCHIE**: Hoe langer u ons nu gunt, hoe korter de schorsing nodig is, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Ik begrijp het. Ik schors de vergadering tot 15.05 uur. Dat is nog vijf minuten extra. Dus 15.05 uur gaan we verder.

De **VOORZITTER** schorst de vergadering.

De **VOORZITTER** heropent de vergadering.

17. Stemverklaringen

De **VOORZITTER**: Dames en heren, ik heropen de vergadering. Aan de orde is agendapunt 17 en dat zijn eventuele stemverklaringen bij de stemmingen die zo hun aanvang zullen nemen over de stukken die vandaag op onze agenda hebben gestaan. En dan begin ik bij de fractie van GroenLinks, mevrouw van Elteren. Dank u wel voorzitter,

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Van Elteren voor een stemverklaring.

Mevrouw **VAN ELTEREN**: Dank u wel, voorzitter. Wij hebben één stemverklaring bij motie 116a. Die stemverklaring zal mevrouw De Jong doen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw De Jong voor een stemverklaring.

Mevrouw **DE JONG** (stemverklaring): Wij zijn tegen deze motie. Het tweede verzoek over de verbinding Binnenveld onderschrijven wij, maar wij vinden de toezegging van GS op dat punt voldoende. We zijn tegen het eerste verzoek, want wij hebben geen behoefte aan de topregio agrifood. We zijn voor een ingrijpende transitie van landbouw en de bio-industrie.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Van Schie voor een stemverklaring.

De heer **VAN SCHIE**: Dank, voorzitter. We hebben twee stemverklaringen. De heer Janssen bij motie 115 en mevrouw De Man bij motie 116a.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Janssen voor een stemverklaring.

De heer **JANSSEN** (stemverklaring): Motie 115, Prioriteit voor verkeersveiligheid, is een terecht punt dat de SGP daar aandacht voor vraagt. Het eerste gedachtestreepje van het dictum is wat ons betreft dan ook prima. Alleen, het probleem wat we hebben met deze motie zit in het tweede gedachtestreepje wat uitgaat van een doelrealisatie die niet gehaald is. Nou, dat is volgens ons niet aan de orde. Daarom geen steun voor deze motie.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw De Man voor een stemverklaring.

Mevrouw **DE MAN** (stemverklaring): Wij steunen deze motie niet, omdat daar al een claim wordt gelegd op een stuk grond, waarbij wij vinden dat die claim gelegd moet worden in de ruimtelijke puzzel die we nog te leggen hebben.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Kom ik bij het CDA, meneer Westerlaken. Kom ik bij D66, meneer De Droog, ook geen stemverklaringen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan mevrouw Lejeune voor een stemverklaring.

Mevrouw **LEJEUNE**: Ja, voorzitter, we hebben één stemverklaring bij motie 117 en die zal door meneer Mulder worden voorgelezen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Mulder voor een stemverklaring.

De heer **MULDER** (stemverklaring): Ja, dank. De motie over de fietstunnel. Alle argumenten wegend, vinden wij een fietstunnel een redelijke optie. De Partij van de Arbeid stemt daarom voor deze motie, die volgens onze fractie echter een amendement had moeten zijn. Het onderzoek richt zich alleen op de plek van de tunnel. De motie gaat ervan uit dat er sowieso een tunnel komt. Daarmee geven we een blanco cheque af die we later officieel gaan bekrachtigen. Voorwaarde voor onze verdere steun voor deze fietstunnel is dat de kosten binnen de nu voorgestelde bandbreedte blijven.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan kom ik bij de fractie van de ChristenUnie. Mevrouw Rikkoert. Geen stemverklaringen.

De **VOORZITTER** geeft het woord aan de heer Dercksen voor een stemverklaring.

De heer **DERCKSEN** (stemverklaring): ja, twee stemverklaringen. Een bij de slotwijziging. We zullen daar voorstemmen. Niet, zoals de gedeputeerde zei, dat dat dan een impliciete goedkeuring is van het beleid, maar omdat wij de slotwijziging zien als een financiële tussenstand van het huis.

Dan nog even over die fietstunnel. Wij zullen daar voorstemmen, maar bij de afweging als die te zijner tijd de tafel komt, moeten we ook de afweging maken of dat geld misschien niet bij een fietstunnel elders in de provincie nuttiger kan worden besteed. Een beetje in lijn wat met meneer Mulder ook zei. Tot zover.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. De Partij voor de Dieren, mevrouw Keller. Geen stemverklaringen. SP/Socialisten Utrecht, geen stemverklaringen. SGP, meneer Van den Dikkenberg, geen stemverklaringen. 50PLUS, mevrouw Hoek. Geen stemverklaringen. En DENK, mevrouw Demir, ook geen stemverklaringen. Dank u wel, dan zijn de-

De heer **WEYERS**: Voorzitter. Voorzitter, ook wij hebben geen stemverklaringen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Ja. Geen stemverklaringen van JA21. Dank u wel, meneer Weyers. Excuus.

16. Stemming

De **VOORZITTER**: Dames en heren, dan kunnen wij overgaan tot agendapunt 18 en dat is de stemming zelf over de verschillende voorstellen en de moties. Van belang is, en dat weet u, dat uw kaartje in uw stempostje zit. De griffier en ik kunnen goed in de gaten houden of dat in alle gevallen is gebeurd. Volgens mij is dat zo. En laat het pasje zitten totdat de stemming is afgelopen. Vriendelijk verzoek. Ja. Het klopt allemaal, want wij zien ook de lege stoelen. Toch? Ja. Mooi.

Statenvoorstel Gedragscode agressieprotocol en protocol integriteitsschendingen politieke ambtsdragers (PS2022BEM130)

Aan de orde is de stemming over het statenvoorstel.

De **VOORZITTER** constateert dat het statenvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Het statenvoorstel wordt zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd; de Provinciale Staten nemen mitsdien het besluit, vermeld onder PS2022BEM130.

Statenvoorstel Provinciaal lidmaatschap StatenlidNu (PS2022BEM83)

Aan de orde is de stemming over het statenvoorstel.

De **VOORZITTER** constateert dat het statenvoorstel met de stemmen van PvdA, VVD, GroenLinks, SGP, D66, CDA, ChristenUnie en 50PLUS voor en SP, Partij voor de Dieren, DENK, JA21, Socialisten Utrecht en BVNL tegen is aangenomen.

Het statenvoorstel wordt zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd; de Provinciale Staten nemen mitsdien het besluit, vermeld onder PS2022BEM83.

Statenvoorstel Slotwijziging 2022 (PS2022PS24)

Aan de orde is de stemming over het statenvoorstel.

De **VOORZITTER** constateert dat het statenvoorstel met de stemmen van PvdA, VVD, GroenLinks, SGP, D66, CDA, SP, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, 50PLUS, DENK, Socialisten Utrecht en BVNL voor en JA21 tegen is aangenomen.

Het statenvoorstel wordt zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd; de Provinciale Staten nemen mitsdien het besluit, vermeld onder PS2022PS24.

Aan de orde is de stemming over de motie M115 het lid Van den Dikkenberg inzake Prioriteit voor verkeersveiligheid.

De **VOORZITTER** constateert dat motie M115 is verworpen met de stemmen van SGP, CDA, SP, Partij voor de Dieren, 50PLUS, JA21 en Socialisten Utrecht voor en PvdA, VVD, GroenLinks, D66, ChristenUnie, DENK en BVNL tegen.

Statenvoorstel Vaststelling van de tarieventabel behorend bij de Legesverordening Provincie Utrecht 2018 per 1 januari 2023 (PS2022BEM11)

Aan de orde is de stemming over het statenvoorstel.

De **VOORZITTER** constateert dat het statenvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Het statenvoorstel wordt zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd; de Provinciale Staten nemen mitsdien het besluit, vermeld onder PS2022BEM11.

Statenvoorstel Programma Toekomst N201, studiefase 3 (PS2022MM106)

Aan de orde is de stemming over het statenvoorstel.

De **VOORZITTER** constateert dat het statenvoorstel met de stemmen van PvdA, VVD, GroenLinks, SGP, D66, CDA, SP, ChristenUnie, 50PLUS, DENK, JA21 en Socialisten Utrecht voor en Partij voor de Dieren en BVNL tegen is aangenomen.

Het statenvoorstel wordt zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd; de Provinciale Staten nemen mitsdien het besluit, vermeld onder PS2022MM106.

Aan de orde is de stemming over de motie M117 van de leden Bikker (CDA), Oude Wesselink (GroenLinks), Kamp (D66), Wolting (ChristenUnie), De Jager (VVD) en Van den Dikkenberg (SGP) inzake Fietstunnel N201.

De **VOORZITTER** constateert dat motie M117 met algemene stemmen is aangenomen.

Statenvoorstel Inpassing uitbreiding hoogspanningsstation Kortrijk-Breukelen (PS2022MM113)

Aan de orde is de stemming over het statenvoorstel.

De **VOORZITTER** constateert dat het statenvoorstel met de stemmen van PvdA, VVD, GroenLinks, SGP, D66, CDA, SP, ChristenUnie, DENK, JA21, Socialisten Utrecht en BVNL voor en Partij voor de Dieren en 50PLUS tegen is aangenomen.

Het statenvoorstel wordt zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd; de Provinciale Staten nemen mitsdien het besluit, vermeld onder PS2022MM113.

**Statenvoorstel Verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley
(PS2022RGW146)**

Aan de orde is de stemming over het statenvoorstel.

De **VOORZITTER** constateert dat het statenvoorstel met de stemmen van PvdA, VVD, GroenLinks, SGP, D66, CDA, ChristenUnie, 50PLUS, DENK, JA21 en BVNL voor en SP, Partij voor de Dieren en Socialisten Utrecht tegen is aangenomen.

Het statenvoorstel wordt zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd; de Provinciale Staten nemen mitsdien het besluit, vermeld onder PS2022RGW146.

Aan de orde is de stemming over de motie M116a van de leden Van den Dikkenberg (SGP) en Rikkoert (ChristenUnie) inzake Borg eigen karakter Foodvalley.

De **VOORZITTER** constateert dat motie M116a is verworpen met de stemmen van SGP, CDA, SP, ChristenUnie, 50PLUS, JA21, Socialisten Utrecht en BVNL voor en PvdA, VVD, GroenLinks, D66, Partij voor de Dieren en DENK tegen.

De **VOORZITTER**: Het is jammer dat we niet nog iets te stemmen hebben, want het is best leuk om het zo te doen. Ik hoop dat het tempo- Ik kijk naar meneer De Droog. Het tempo is zo beter, meneer De Droog? Ja, hè?

De heer **DE DROOG**: Het is een veel prettiger tempo, ja. Dat we rustig kunnen zien hoe er gestemd is.

De **VOORZITTER**: Ja. Mooi.

**19.
Sluiting**

De **VOORZITTER**: Dames en heren, dan zijn we aan het eind gekomen van deze Statenvergadering. Ik wil u hartelijk danken voor uw inbreng. Ik wil ook eenieder die heeft bijgedragen tot het welslagen van deze Statenvergadering vanuit de Griffie en van de organisatie hartelijk daarvoor danken.

Dames en heren, ik wil vanaf deze plek u ook allen bijzonder goede feestdagen, een goede jaarwisseling toewensen. Ik hoop dat u de rust kunt vinden, dat u samen met degene die u geliefd zijn een mooie tijd kunt doormaken. Ik verheug me erop dat we elkaar op 13 januari weer zullen ontmoeten bij de nieuwjaarsreceptie die om 15.00 uur 's middags gaat beginnen. Eerst met een kleine nieuwjaarsreceptie voor onszelf, Provinciale Staten. Daarna ontvangen wij met elkaar alle externe gasten hier in de foyer en zal ik ook een toespraak houden. Ik verheug me erop om elkaar daar weer te zien en misschien ook eens te bespiegelen op wat achter ons ligt, maar ook weer wat voor ons ligt. 2023 wordt weer een bijzonder jaar. Een nieuwe Provinciale Staten. En nou, dat is mooi om met elkaar daar op 13 januari eens eventjes bij stil te staan en vooruit te kijken. Heel veel dank. Een goede tijd.

De heer **VAN SCHIE**: Voorzitter, we hebben nog even nagekeken, maar in de mail staat 11 januari.

De **VOORZITTER**: Dan is het 11 januari. Woensdag 11 januari.

De heer **VAN SCHIE**: Geen misverstand dan, want anders staan we hier alleen straks op de 13^e. Dat zou zonde zijn.

De **VOORZITTER**: Ja, en dan hebt u de toespraak gemist. 11 januari.

Dames en heren, voordat ik de vergadering sluit, meld ik u dat er nu direct hierna een gelegenheid is in de foyer om met elkaar een glaasje te drinken, maar ook om afscheid te nemen van onze statenadviseur Johan Dorst en Brent Wijshijer. Daar zal de griffier ook spreken. Dus ik nodig u daar graag voor uit. Voor daarna, wel thuis. Dank u wel.

Henriëtte, jij wilde nog wat zeggen? Sorry.

Mevrouw **RIKKOERT**: Ja, toch nog even een vraag. Ik heb morgen ook nog twee uur in mijn agenda vrijgemaakt. Ik weet niet of de rest dat ook heeft gedaan, maar bij deze nog even de check, want anders ga ik iets anders doen.

De **VOORZITTER**: Ja, dat klopt. Nee, dat is ook heel goed. U bent ook allemaal uitgenodigd voor de high tea en dat is voor de hele organisatie. Dus dat is met personeel. Leden van Provinciale Staten zijn welkom. Leden van GS zijn welkom. En kom vooral, want dat is erg leuk. Er zullen veel mensen zijn. Dus of morgen of 11 januari, we zien u graag tegemoet. Dank u wel.

De **VOORZITTER** sluit de vergadering om 15.22 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van [datum].

De voorzitter,

De griffier,

Toezeggingen

13.

Statenvoorstel Vaststelling van de tarieventabel behorend bij de Legesverordening provincie Utrecht 2018 per 1 januari 2023

Gedeputeerde **STRIJK** zegt toe de nut en noodzaak van de tarieventabel behorend bij de Legesverordening provincie Utrecht 2018 op zijn merites te bezien, wat de leges opleveren en wat het kost vanuit het perspectief van bedrijven en inwoners?

16.

Statenvoorstel Verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley (PS2022RGW146)

Gedeputeerde **VAN MUILEKOM** zegt toe in het werfgebied de beperkingen onder de aandacht brengen en de resultaten hiervan terug te koppelen aan Provinciale Staten.

14.

Statenvoorstel Programma Toekomst N201, studiefase 3 (PS2022MM106)

Gedeputeerde **STRIJK** zegt toe het gedeelte van het vogelweidegebied wat gebruikt zal worden voor het strekken van de bocht bij Mijdrecht te zullen mitigeren dan wel te compenseren. Provinciale Staten zullen worden geïnformeerd over de te nemen maatregelen.

Index

Motie M115 van het lid Van den Dikkenberg inzake Prioriteit voor verkeersveiligheid	25
Motie M116 van de leden Van den Dikkenberg (SGP) en Rikkoert (ChristenUnie) inzake Borg eigen karakter Foodvalley	36
Motie M116a van de leden Van den Dikkenberg (SGP) en Rikkoert (ChristenUnie) inzake Borg eigen karakter Foodvalley	37
Motie M117 van de leden Bikker (CDA), Oude Wesselink (GroenLinks), Kamp (D66), Wolting (ChristenUnie), De Jager (VVD) en Van den Dikkenberg (SGP) inzake Fietstunnel N201	45
PS2022BEM113 Statenvoorstel Vaststelling van de tarieventabel behorend bij de Legesverordening provincie Utrecht 2018 per 1 januari 2023	28
PS2022BEM121 Statenvoorstel Benoeming bestuurslid algemeen bestuur Recreatieschap Stichtse Groenlanden	10
PS2022BEM130 Statenvoorstel Gedragscode agressieprotocol en protocol integriteitsschendingen politieke ambtsdragers	10
PS2022BEM74 Statenvoorstel Herbenoeming plaatsvervangend bestuurder RRK	10
PS2022BEM83 Statenvoorstel Provinciaal lidmaatschap StatenlidNu	15
PS2022MM106 Statenvoorstel Programma Toekomst N201, studiefase 3	41
PS2022MM113 Statenvoorstel Inpassing uitbreiding hoogspanningsstation Kortrijk-Breukelen	31
PS2022MM114 Statenvoorstel Rapport Randstedelijke Rekenkamer Fietsbeleid	9
PS2022MM99 Statenvoorstel Verordening kwaliteit uitvoering en handhaving omgevingsrecht provincie Utrecht 2023	9
PS2022PS24 Statenvoorstel Slotwijziging 2022	24
PS2022RGW146 Statenvoorstel Verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley	33